

PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

Comisia securitate națională, apărare și ordine publică

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfint 105

www.parlament.md

03 mai 2017

CSN nr. 166

RAPORT **la proiectul legii integrității** **nr. 267 din 15.06.2016, lec. II**

În conformitate cu prevederile Regulamentului Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797-XIII din 2.04.1996, Comisia securitate națională, apărare și ordine publică a fost sesizată spre dezbateră în fond cu proiectul legii integrității.

La 28 iulie 2016, de către Parlament a fost aprobat în prima lectură proiectul de lege cu referință. În cadrul pregătirii proiectului de lege pentru dezbateră în a doua lectură, la ședința Comisiei au fost examinate amendamentele, propunerile și obiecțiile înaintate pe marginea acestui proiect, rezultatele cărora sînt expuse în sinteză care este parte componentă a prezentului raport.

Luînd în considerare că au parvenit amendamente suplimentare din partea unor deputați, proiectul dat a fost examinat suplimentar în cadrul ședinței din 3 mai 2017 a Comisiei securitate națională, apărare și ordine publică. În acest context se retrage Raportul Comisiei CSN nr. 118 din 30 martie 2017.

Proiectul dat a fost redactat reieșind din amendamentele și propunerile acceptate și este anexat la prezentul raport.

Se informează Parlamentul, că Comisia securitate națională, apărare și ordine publică, în rezultatul examinării proiectului respectiv propune adoptarea proiectului de către Parlament.

Roman BOTAN
Președintele Comisiei

LEGEA

integrității

Parlamentul adoptă prezenta lege organică.

Capitolul I

DISPOZIȚII GENERALE

Articolul 1. Domeniul de reglementare

Prezenta lege reglementează domeniul integrității în sectorul public la nivel politic, instituțional și profesional, responsabilitățile entităților publice, ale autorităților anticorupție și ale altor autorități competente pentru cultivarea, consolidarea și controlul integrității în sectorul public, domeniile importante pentru cultivarea integrității în sectorul privat în procesul de interacțiune cu sectorul public și pentru sancționarea lipsei de integritate în sectoarele public și privat.

Articolul 2. Scopul legii

Prezenta lege urmărește cultivarea integrității publice și a climatului de toleranță zero la corupție în cadrul entităților publice din Republica Moldova prin:

- a) creșterea încrederii societății în faptul că entitățile și agenții publici își îndeplinesc misiunea în conformitate cu interesul public, inclusiv în procesul de interacțiune cu sectorul privat;
- b) reglementarea măsurilor obligatorii de asigurare și consolidare a integrității instituționale și profesionale;
- c) încurajarea denunțării manifestărilor de corupție de către agenții publici, precum și asigurarea protecției lor împotriva răzbunărilor;
- d) identificarea și înlăturarea riscurilor de corupție în cadrul entităților publice;

e) sancționarea agenților publici pentru manifestări de corupție și a conducătorilor entităților publice pentru lipsa de integritate instituțională și profesională.

Articolul 3. Noțiuni

În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică:

activitate profesională – exercitare de către agenții publici a atribuțiilor de serviciu (drepturilor și obligațiilor) în modul prevăzut de actele legislative, normative și departamentale ce reglementează activitatea entităților publice în care sînt încadrați;

activitate vulnerabilă – activitate profesională a agentului public, a cărei desfășurare în cadrul entității publice este amenințată de riscuri de corupție;

agent public – persoană încadrată într-o entitate publică și care exercită o funcție publică, o funcție publică cu statut special, o funcție de demnitate publică, este angajată în cabinetul persoanei cu funcție de demnitate publică sau prestează servicii de interes public, precum și alesul local;

autoritate anticorupție – după caz, Centrul Național Anticorupție, Autoritatea Națională de Integritate, Procuratura Anticorupție, Serviciul de Informații și Securitate, Ministerul Afacerilor Interne;

conducător al entității publice – persoană sau organ colegial responsabil de asigurarea măsurilor de integritate instituțională, precum și de sancționarea, în limita competențelor disciplinare, a incidentelor de integritate;

corupție – utilizare a funcției, contrar legii, în interes privat. În acest sens, utilizarea funcției poate avea loc în cadrul entităților publice sau private, în mod direct de către deținătorul funcției sau indirect de către intermediari, iar interesul privat poate fi propriu pentru deținătorul funcției sau pentru alte persoane;

entitate publică – persoană juridică cu statut de:

- a) autoritate publică, autoritate centrală, autoritate publică centrală de specialitate, autoritate publică locală, precum și de structură organizațională de pe lângă sau din sfera de competență a acestora;
- b) autoritate, instituție, organ, organizație, oficiu sau agenție de stat, autonomă, independentă, de autoadministrare și/sau de reglementare;
- c) Curte Constituțională, instanță de judecată, procuratură;
- d) întreprindere de stat sau municipală, societate pe acțiuni în care statul deține pachetul majoritar de acțiuni;

factor de risc – circumstanță de orice gen care permite, încurajează, provoacă apariția manifestărilor de corupție în cadrul entității publice sau care le perpetuează;

favoritism – sprijin acordat în exercițiul funcțiunii de către agentul public persoanelor fizice sau juridice la soluționarea problemelor acestora, indiferent de motive, care nu este prevăzut de actele normative și care nu întrunește elementele unui conflict de interese sau elementele unei infracțiuni;

incident de integritate – manifestare de corupție produsă în împrejurări reale, altă manifestare similară manifestării de corupție, produsă în cadrul unui test de integritate profesională;

influență necorespunzătoare – imixtiune în activitatea profesională a agentului public din partea terțelor persoane, manifestată prin presiuni, amenințări sau rugăminți, în vederea determinării acestuia să își desfășoare activitatea profesională într-un mod anumit, atunci când imixtiunea dată este ilegală și nu este însoțită de promisiunea, oferirea sau darea, personal sau prin mijlocitor, de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin (nu întrunește elementele unei infracțiuni);

integritate instituțională – integritatea profesională a tuturor agenților publici din cadrul entității publice, cultivată, controlată și consolidată de către conducătorul entității publice, precum și toleranța zero la incidentele de integritate admise de agenții publici;

integritate în sectorul public – integritatea politică și integritatea instituțională ale tuturor entităților publice din Republica Moldova, astfel încât agenții publici încadrați în aceste entități să-și desfășoare activitatea profesională în strictă conformitate cu interesul public;

integritate în sectorul privat – capacitate a organizațiilor comerciale de a interacționa cu entitățile publice, precum și între ele, în mod legal, transparent, obiectiv și în baza libertății concurenței;

integritate politică – capacitate a concurenților electorali, persoanelor de încredere ale concurenților electorali și a persoanelor care dețin o funcție electivă sau o funcție exclusiv politică de a-și desfășura activitățile în mod etic, liber de manifestări de corupție, cu respectarea interesului public, supremației Constituției Republicii Moldova și a legii;

integritate profesională – capacitate a agentului public de a-și desfășura activitatea profesională în mod etic, liber de influență necorespunzătoare și manifestări de corupție, cu respectarea interesului public, a supremației Constituției Republicii Moldova și a legii;

interes public – interes general de dezvoltare a bunăstării societății în ansamblu și de realizare a intereselor private legitime, garantat prin funcționarea entităților publice și private, precum și prin exercitarea atribuțiilor de serviciu ale agenților entităților date în strictă conformitate cu prevederile legale, în mod eficient și econom din punct de vedere al utilizării resurselor;

interes privat – interes al persoanelor fizice (personal sau de grup), al persoanelor apropiate acestora sau al persoanelor juridice (departamental, corporativ sau clientelar) de realizare a drepturilor și libertăților, inclusiv în vederea obținerii bunurilor, serviciilor, privilegiilor, avantajelor sub orice formă, a ofertei sau promisiunii lor;

interes privat legitim – interes privat consacrat de Constituție, legislația națională și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte sau care nu contravine prevederilor acestora, precum și care nu aduce atingere interesului general de dezvoltare a bunăstării societății în ansamblu și de realizare a drepturilor și libertăților legitime ale altor persoane;

manifestări de corupție – actele de corupție și cele conexe lor, precum și faptele coruptibile, specificate la cap. VI;

organizații comerciale – societăți comerciale și întreprinzători individuali, înregistrați în Republica Moldova sau peste hotarele ei;

risc de corupție – probabilitate de producere a unei manifestări de corupție prin care este afectată realizarea obiectivelor entității publice;

servicii de interes public – totalitate a activităților de deservire a populației în sfera publică, în cadrul instituțiilor, întreprinderilor, organizațiilor sau altor structuri locale, municipale, de stat sau cu capital majoritar de stat.

Articolul 4. Principiile de aplicare a legii

Prezenta lege se aplică cu respectarea următoarelor principii:

a) responsabilizarea entităților publice pentru cultivarea și consolidarea climatului de integritate instituțională, precum și pentru sancționarea lipsei de integritate profesională;

b) responsabilizarea autorităților anticorupție pentru evaluarea și monitorizarea integrității instituționale, precum și pentru sancționarea lipsei acesteia;

c) echilibrarea justă dintre drepturile omului ale persoanelor exponente ale interesului public, chiar dacă acestea nu cunosc despre atingerea drepturilor lor prin manifestările de corupție ale agenților publici, pe de o parte, și drepturile omului ale agenților publici care admit incidente de integritate, pe de altă parte;

d) cultivarea integrității în sectorul public și prevenirea apariției manifestărilor de corupție;

e) toleranța zero la corupție în cadrul entităților publice și inevitabilitatea sancționării legale a lipsei de integritate în sectorul public;

f) prezumția integrității profesionale a agenților publici și a integrității instituționale a entităților publice;

g) prezumția bunei-credințe a subiecților legii în procesul de realizare a prevederilor ei.

Articolul 5. Subiecții legii

Subiecții care exercită drepturi, obligații și atribuții prevăzute de prezenta lege sînt:

a) agenții publici, concurenții electorali și persoanele lor de încredere;

b) entitățile publice, conducătorii entităților publice;

c) autoritățile anticorupție responsabile, alte autorități publice cu competențe specifice;

d) persoanele fizice și persoanele juridice în procesul de interacțiune cu sectorul public, inclusiv organizațiile comerciale, societatea civilă și mass-media.

Capitolul II

CULTIVAREA INTEGRITĂȚII ÎN SECTORUL PUBLIC

Articolul 6. Modalitățile de cultivare a integrității în sectorul public

(1) Integritatea în sectorul public se cultivă prin:

a) crearea climatului de integritate politică;

b) crearea climatului de integritate instituțională în cadrul entităților publice.

(2) Climatul de integritate politică consolidează încrederea societății în integritatea instituțională a entităților publice create în rezultatul proceselor electorale și în integritatea profesională a agenților publici care dețin funcții electivă și funcții exclusiv politice.

Secțiunea 1

Climatul de integritate politică

Articolul 7. Măsurile de asigurare a integrității politice

- (1) Climatul de integritate politică se cultivă prin:
- a) asigurarea transparenței finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale;
 - b) asigurarea eticii și integrității profesionale ale persoanelor care dețin o funcție electivă sau o funcție exclusiv politică.

(2) Responsabilitatea pentru cultivarea integrității politice aparține concurenților electorali, partidelor politice, persoanelor care dețin o funcție electivă sau o funcție exclusiv politică.

(3) Nerealizarea măsurilor prevăzute la alin. (1) duce la compromiterea climatului de integritate politică și a integrității în sectorul public, la apariția manifestărilor de corupție, la afectarea interesului public și atrage răspunderea concurenților electorali, partidelor politice, persoanelor care dețin o funcție electivă sau o funcție exclusiv politică, în modul prevăzut de legislația electorală, legislația cu privire la partidele politice și de cap. VI din prezenta lege.

Articolul 8. Transparența finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale

(1) Finanțarea activității partidelor politice, a concurenților electorali și a campaniilor electorale se desfășoară cu respectarea principiilor transparenței, în condițiile legislației electorale și legislației cu privire la partidele politice.

(2) Verificarea respectării transparenței finanțării activității partidelor politice, a concurenților electorali și a campaniilor electorale se efectuează de către Curtea de Conturi și Comisia Electorală Centrală, în limitele competențelor stabilite de legislația specială.

(3) Supravegherea fluxurilor financiare aferente persoanelor expuse politic se efectuează de către Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor din cadrul Centrului Național Anticorupție, în conformitate cu prevederile legislației cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și a finanțării terorismului.

Articolul 9. Etica și integritatea profesională a persoanelor care dețin o funcție electivă sau o funcție exclusiv politică

(1) Persoanele care dețin o funcție electivă sau o funcție exclusiv politică, în calitate de conducători ai entităților publice și/sau de agenți publici, contribuie la cultivarea climatului de integritate politică prin aplicarea măsurilor de asigurare a integrității instituționale, stabilite de prezenta lege, cu excepțiile prevăzute de legislația specială care reglementează activitatea entităților publice respective.

(2) Integritatea profesională a persoanelor care dețin funcții electivă sau funcții exclusiv politice este asigurată în conformitate cu Legea nr. 271/2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice.

(3) Având în vedere riscurile inerente mediului politic, Parlamentul sau, după caz, Guvernul adoptă norme ce reglementează comportamentul etic al persoanelor care dețin o funcție electivă sau o funcție exclusiv politică, de asemenea instituie structuri responsabile de verificarea respectării acestor norme de etică și de sancționarea încălcării lor.

Secțiunea a 2-a

Climatul de integritate instituțională

Articolul 10. Măsurile de asigurare a integrității instituționale

(1) Climatul de integritate instituțională se cultivă prin realizarea următoarelor măsuri:

- a) angajarea și promovarea agenților publici în bază de merit și de integritate profesională;
- b) respectarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor în ierarhie și al limitărilor de publicitate;
- c) respectarea regimului juridic al declarării averii și intereselor personale;
- d) respectarea regimului juridic al conflictelor de interese;
- e) neadmiterea favoritismului;
- f) respectarea regimului juridic al cadourilor;
- g) neadmiterea, denunțarea și tratarea influențelor necorespunzătoare;
- h) neadmiterea, denunțarea manifestărilor de corupție și protecția avertizorilor de integritate;
- i) intoleranța față de incidentele de integritate;
- j) asigurarea transparenței în procesul decizional;
- k) asigurarea accesului la informații de interes public;
- l) gestionarea transparentă și responsabilă a patrimoniului public, a finanțelor rambursabile și nerambursabile;

- m) respectarea normelor de etică și deontologie;
- n) respectarea regimului de restricții și limitări în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și cu migrarea agenților publici în sectorul privat (pantufrajul).

(2) Responsabilitatea pentru cultivarea integrității instituționale în cadrul entităților publice aparține conducătorului și fiecărui agent public din aceste entități.

(3) Nerealizarea măsurilor prevăzute la alin. (1) duce la compromiterea climatului de integritate instituțională și a integrității în sectorul public, la apariția manifestărilor de corupție, la afectarea interesului public și atrage declanșarea măsurilor de control al integrității în sectorul public de către autoritățile anticorupție responsabile sau alte autorități cu competențe specifice, precum și răspunderea conducătorilor entităților publice și a agenților publici, în modul prevăzut de cap. VI.

(4) Nerealizarea măsurilor prevăzute la alin. (1) în modul stabilit de prezentul capitol și de legislația specială care reglementează activitatea diferitor categorii de entități și agenți publici atrage răspunderea disciplinară, indiferent de survenirea altor forme de răspundere juridică (contravențională, penală).

Articolul 11. Angajarea și promovarea agenților publici în bază de merit și integritate profesională

(1) Recrutarea și promovarea agenților în cadrul entității publice sînt organizate prin concurs public, conform criteriilor transparente și obiective de selectare în bază de merit, calificare profesională, capacitate, competență și integritate profesională, fără a admite favorizarea intereselor private și a oricăror forme de discriminare pe motiv de sex, rasă, limbă, religie, opinii politice sau orice altă opinie, origine națională sau socială, altor forme de discriminare, în conformitate cu prevederile legislației speciale care reglementează activitatea diferitor categorii de entități și agenți publici.

(2) Pentru asigurarea angajării și promovării agenților publici în bază de concurs conform criteriilor de selectare enunțate la alin. (1), conducătorul entității publice are următoarele obligații:

a) adoptă actele administrative de stabilire a regulilor de organizare și desfășurare a concursului public în cadrul entității, cu fixarea obligatorie a criteriilor de selectare în bază de merit și de integritate profesională (solicitarea certificatului de cazier privind integritatea profesională, a informației privind stările de incompatibilitate nesoluționate, privind conflictele de interese sancționate

și a cazierului judiciar care cuprinde informația despre privarea de dreptul de a ocupa funcții publice);

b) desemnează responsabilii de organizarea și desfășurarea concursului public în cadrul entității și asigură condițiile necesare activității lor;

c) asigură publicarea – în incinta entității, pe pagina web a ei sau, după caz, în sursele mass-media – a informației cu privire la condițiile de desfășurare a concursului;

d) asigură desfășurarea fiecărei etape a concursului public, inclusiv a etapelor specifice pentru activitatea profesională a agenților publici din cadrul entității respective;

e) emite actul administrativ de numire în funcție a candidatului învingător în cadrul concursului public.

(3) Prevederile alin. (1) nu se aplică agenților publici care dețin o funcție electivă sau o funcție exclusiv politică și persoanelor din cabinetul persoanelor cu funcție de demnitate publică, a căror numire are loc prin exprimarea încrederii publice (alegeri generale sau locale) sau prin acordarea încrederii politice (numirea Guvernului, numirea persoanelor din cabinetul persoanelor cu funcție de demnitate publică). Alte derogări de la prevederile acestui articol sînt permise doar în măsura în care sînt prevăzute de legislația specială care reglementează statutul diferitor categorii de agenți publici, fără a aduce atingere obligației de respectare a criteriului de selectare în bază de integritate profesională prevăzut la alin. (2) lit. a).

Articolul 12. Respectarea regimului juridic al incompatibilităților, al restricțiilor în ierarhie și al limitărilor de publicitate

(1) Pentru exercitarea eficientă și dezinteresată a atribuțiilor agentului public, desfășurarea activității sale profesionale este incompatibilă cu alte funcții, calități sau activități, cu excepția celor stabilite de Constituție sau legi organice. Întru evitarea promovării intereselor personale și asigurarea respectării interesului public, agentul public care ocupă o funcție publică, inclusiv o funcție publică cu statut special sau o funcție de demnitate publică, respectă restricția de desfășurare a activității profesionale în raporturi ierarhice nemijlocite cu o rudă directă sau cu o rudă prin afinitate în cadrul aceleiași entități publice. Activitatea profesională a agentului public care ocupă o funcție publică, inclusiv o funcție publică cu statut special sau o funcție de demnitate publică, precum și a altor subiecți ai declarării averii și intereselor personale, se supune limitărilor de publicitate pentru a evita favorizarea entităților din sectorul privat. Conducătorul entității publice respectă regimul juridic al incompatibilităților, al restricțiilor în ierarhie și al limitărilor de publicitate, completat, după caz, cu reguli specifice fiecărei categorii de agenți publici, prevăzute de legislația specială care reglementează activitatea acestora.

(2) În vederea respectării regimului juridic al incompatibilităților, al restricțiilor în ierarhie și al limitărilor de publicitate în cadrul entității publice, agentul public prevăzut la alin. (1) este obligat să întreprindă următoarele măsuri:

a) să își soluționeze stările de incompatibilitate în termen de o lună din momentul începerii mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu ori, în cazul în care încetarea situației de incompatibilitate în termenul dat nu depinde de voința sa, să prezinte probe privind întreprinderea cu bună-credință a acțiunilor de eliminare a acestei situații. Responsabilitatea pentru respectarea acestei obligații nu depinde de executarea de către conducătorul entității publice a obligației prevăzute la alin. (3) lit. a);

b) să întreprindă acțiuni, în termen de două luni, în vederea încetării raporturilor ierarhice nemijlocite cu rudele directe (părinte, frate, soră, fiu, fiică) sau cu rudele prin afinitate (soț/soție, părinte, frate ori soră a soțului/soției), cu concubinul/concubina în cadrul aceleiași entități publice;

c) să evite folosirea în interes privat a simbolurilor oficiale care au legătură cu exercitarea mandatului, a funcției publice sau a funcției de demnitate publică;

d) să nu admită folosirea numelui său, însoțit de calitatea sa de agent public, a vocii ori a semnăturii sale în orice formă de publicitate în favoarea unui agent economic sau a vreunui produs comercial, național ori străin.

(3) În vederea asigurării respectării de către agenții publici prevăzuți la alin. (1) a regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor în ierarhie și al limitărilor de publicitate, conducătorul entității publice este obligat să întreprindă următoarele măsuri:

a) să informeze agentul public, în momentul începerii mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu, cu privire la regimul juridic al incompatibilităților, al restricțiilor în ierarhie și al limitărilor de publicitate și, după caz, cu privire la alte reguli stabilite în acest sens de legislația specială care reglementează activitatea categoriei respective de agenți publici;

b) să nu admită cu bună știință raporturi ierarhice nemijlocite între agenții publici care ocupă o funcție publică, inclusiv o funcție publică cu statut special sau o funcție de demnitate publică, și rudele lor directe (părinte, frate, soră, fiu, fiică) sau rudele prin afinitate (soț/soție, părinte, frate ori soră a soțului/soției), sau concubinul/concubina în cadrul entității publice;

c) să transfere agentul public care nu îndeplinește obligația prevăzută la alin. (2) lit. b) într-o funcție care ar exclude o astfel de subordonare sau, dacă transferul nu este posibil, să îl elibereze din funcția deținută;

d) să sesizeze Autoritatea Națională de Integritate cu privire la agentul public din cadrul entității pe care o conduce care nu și-a soluționat stările de incompatibilitate în termen de o lună din momentul începerii mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu;

e) să sesizeze Autoritatea Națională de Integritate cu privire la agentul public din cadrul entității pe care o conduce care nu respectă limitările de publicitate în activitatea profesională desfășurată;

f) să pornească procedura disciplinară împotriva agentului public în privința căruia s-a constatat încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, al restricțiilor în ierarhie și al limitărilor de publicitate și, la demersul Autorității Naționale de Integritate, să înceteze mandatul, raporturile de muncă sau de serviciu ale acestuia.

(4) Derogările de la prevederile acestui articol sînt permise doar în măsura în care sînt prevăzute de legislația specială care reglementează statutul specific al agentului public.

Articolul 13. Respectarea regimului juridic al declarării averii și a intereselor personale

(1) În vederea prevenirii îmbogățirii nejustificate și ilicite a agenților publici și a evitării conflictelor de interese în activitatea lor, precum și în vederea responsabilizării pentru asemenea fapte, agenții publici sînt obligați să depună declarația de avere și interese personale în conformitate cu prevederile Legii nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

(2) Conducătorul entității publice este obligat să asigure măsurile necesare pentru organizarea procedurilor de declarare a averii și intereselor personale în conformitate cu prevederile legislației speciale, și anume:

a) să desemneze persoane responsabile de actualizarea permanentă a Registrului electronic al subiecților declarării averii și a intereselor personale;

b) să desemneze persoanele responsabile de colectarea declarațiilor de avere și interese personale;

c) să asigure exercitarea atribuțiilor persoanelor responsabile de colectarea declarațiilor de avere și interese personale, în special în ceea ce ține de oferirea formularelor declarațiilor, de acordarea consultanței cu privire la completarea și prezentarea declarațiilor, de verificarea condițiilor de formă a completării declarațiilor, de oferirea posibilității rectificării în termen a declarației, de primirea și înregistrarea declarațiilor, de eliberarea dovezii de primire a lor, de ținerea evidenței agenților publici obligați să depună declarații și a evidenței declarațiilor depuse;

d) să asigure transmiterea către Autoritatea Națională de Integritate, de către persoanele responsabile de colectarea declarațiilor de avere și interese personale, în termenele și formatul prevăzut de legislația specială, inclusiv electronic, a declarațiilor de avere și interese personale ale agenților publici, a extraselor din evidența agenților publici obligați să depună declarații și din evidența declarațiilor

depuse, precum și a listei agenților publici care nu au depus sau au depus cu întârziere declarațiile de avere și interese personale;

e) să tragă la răspundere disciplinară persoanele responsabile de colectarea declarațiilor pentru neîndeplinirea atribuțiilor prevăzute la lit. c) și d);

f) să asigure respectarea confidențialității datelor cu accesibilitate limitată, a declarațiilor care nu sînt publice și să denunțe încălcările respective.

(3) Agenții publici au obligația să depună declarația de avere și interese personale, în termenul și în modul prevăzut de legislația specială:

a) în momentul angajării, numirii sau validării mandatului;

b) anual;

c) la încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu.

(4) În vederea asigurării integrității profesionale specifice autorităților anticorupție, declarațiile de avere și interese personale ale agenților publici din aceste entități pot fi supuse verificărilor suplimentare în cadrul entității publice din care fac parte, cu aplicarea consecințelor prevăzute de legislația specială care reglementează activitatea categoriei respective de agenți publici. În acest caz, consecințele aplicate nu pot fi mai puțin grave decît consecințele aplicate în virtutea regulilor generale.

Articolul 14. Respectarea regimului juridic al conflictelor de interese

(1) În vederea asigurării servirii interesului public cu imparțialitate și obiectivitate, agenții publici, împreună cu conducătorul entității publice și, după caz, cu Autoritatea Națională de Integritate, sînt obligați să identifice și să trateze conflictele de interese care apar în activitatea lor profesională în termenele și modul prevăzute de Legea nr. 133/2016 privind declararea averii și a intereselor personale.

(2) Agentul public are următoarele obligații în legătură cu identificarea și tratarea conflictelor de interese, care se îndeplinesc în condițiile legislației speciale:

a) să declare în scris, în termen de 3 zile, conducătorului entității publice despre conflictul de interese real apărut în cadrul activității sale profesionale, explicînd natura conflictului de interese și cum acesta influențează sau poate influența exercitarea imparțială și obiectivă a atribuțiilor sale;

b) să evite consumarea conflictului de interese prin abținere de la exercitarea atribuțiilor sale în măsura în care acestea sînt amenințate de conflictul de interese, pînă la soluționarea acestuia.

(3) Conducătorul entității publice are următoarele obligații în legătură cu identificarea și tratarea conflictelor de interese, care se îndeplinesc în condițiile legislației speciale:

a) să nu admită cu bună știință ca agenții publici din entitatea pe care o conduce să își exercite atribuțiile de serviciu fiind în situații de conflict de interese real;

b) să asigure ținerea evidenței declarațiilor de conflict de interese și să desemneze persoana responsabilă de aceasta;

c) să soluționeze conflictul de interese declarat în termen de cel mult 3 zile de la data aducerii la cunoștință, aplicând opțiunile de soluționare prevăzute de legislația specială, luând în considerare interesele entității publice, interesul public și interesele legitime ale agentului public, nivelul, tipul funcției deținute de acesta, natura conflictului de interese, precum și alți factori;

d) să se adreseze Autorității Naționale de Integritate în cazul în care nu poate soluționa conflictul de interese declarat de agentul public;

e) să declare la Autoritatea Națională de Integritate conflictele sale de interese reale, în condițiile prevăzute la alin. (2) lit. a), și să asigure îndeplinirea de către agenții publici a obligației prevăzute la alin. (2) lit. b);

f) să informeze semestrial, în formă scrisă, Autoritatea Națională de Integritate despre conflictele de interese consumate depistate și măsurile întreprinse.

Articolul 15. Neadmiterea favoritismului

(1) În vederea asigurării servirii interesului public cu imparțialitate și obiectivitate, practicile de favoritism în cadrul entităților publice sînt inadmisibile.

(2) Agentul public are obligația să nu admită favoritism în activitatea sa profesională.

(3) Conducătorul entității publice este obligat:

a) să nu admită cu bună știință practici de favoritism în activitatea profesională a agenților publici din entitatea pe care o conduce;

b) să denunțe cazurile de favoritism la Centrul Național Anticorupție.

Articolul 16. Respectarea regimului juridic al cadourilor

(1) Pentru a evita apariția manifestărilor de corupție în activitatea entităților publice, conducătorilor acestora și agenților publici le este interzis să solicite sau să accepte cadouri (bunuri, servicii, favoruri, invitații sau orice alt avantaj) care le sînt destinate personal sau familiei lor, dacă oferirea sau acordarea lor este legată direct sau indirect de desfășurarea activității lor profesionale (cadouri inadmisibile). Solicitarea sau acceptarea cadourilor inadmisibile constituie acte de corupție în sensul legislației penale și al prevederilor cap. V din prezenta lege.

(2) Interdicția prevăzută la alin. (1) nu se aplică în privința cadourilor oferite din politețe sau primite cu prilejul acțiunilor de protocol (cadouri admisibile). Banii aflați în circulație, în monedă națională sau străină, cu excepția monedelor metalice jubiliare și comemorative, mijloacele și instrumentele financiare de plată nu sînt considerate cadouri admisibile. Toate cadourile admisibile se declară și se înscriu într-un registru public, ținut de fiecare entitate publică. Cadourile admisibile a căror valoare nu depășește limitele stabilite de Guvern pot fi păstrate de către persoana care le-a primit sau pot fi transmise în gestiunea entității publice, în ambele cazuri, după declarare. Cadourile admisibile a căror valoare depășește limita stabilită se transmit în gestiunea entității publice după ce sînt declarate. În cazul în care persoana își anunță intenția de a păstra cadoul admisibil a cărui valoare depășește limita stabilită, acesta este în drept să-l răscumpere, achitînd în bugetul entității publice diferența dintre valoarea cadoului și limita stabilită. Categoriile de cadouri admisibile, modul de declarare, evidență, păstrare, utilizare și răscumpărare a acestora sînt reglementate de Guvern.

(3) Dacă agentului public i se propune un cadou inadmisibil în condițiile alin. (1), acesta are următoarele obligații:

- a) să refuze cadoul;
- b) să se asigure cu martori, inclusiv dintre colegii de serviciu, după posibilitate;
- c) să raporteze imediat această tentativă autorității anticorupție responsabile;
- d) să anunțe conducătorul entității publice;
- e) să transmită cadoul conducătorului entității publice în cazul oferirii cadoului fără știrea sa (lăsat în birou, în anticameră etc.), concomitent cu întreprinderea acțiunii prevăzute la lit. d);
- f) să își exercite activitatea profesională în mod corespunzător, în special cea pentru care i s-a oferit cadoul.

(4) Dacă agentului public i se oferă un cadou admisibil în condițiile alin. (2), acesta are următoarele obligații:

- a) să predea cadoul comisiei de evaluare a cadourilor din cadrul entității publice în termen de 3 zile din momentul primirii sau din momentul revenirii din deplasarea de serviciu în timpul căreia l-a primit;
- b) să declare împrejurările în care i-a fost oferit cadoul, cu precizarea intenției de a-l păstra sau de a-l transmite în gestiunea entității publice;
- c) să răscumpere cadoul dacă a decis să-l păstreze, achitînd în bugetul entității publice diferența dintre valoarea cadoului, estimată de către comisia de evaluare și limita stabilită.

(5) Conducătorul entității publice are următoarele obligații în legătură cu asigurarea respectării regimului juridic al cadourilor:

- a) să adopte actele administrative de stabilire a regulilor de organizare a activităților aferente respectării regimului juridic al cadourilor în cadrul entității publice;
- b) să desemneze membrii comisiei pentru evaluarea și luarea la evidență a cadourilor și să asigure condițiile necesare activității lor;
- c) să asigure evidența, într-un registru special, inclusiv electronic, a tuturor cadourilor primite de către agenții publici, cu descrierea lor, specificarea dacă sînt cadouri admisibile sau inadmisibile, a circumstanțelor în care au fost transmise. În cazul cadourilor admisibile se indică, de asemenea, valoarea estimată de către comisia de evaluare și se face mențiunea despre transmiterea acestora în gestiunea entității sau, după caz, restituirea lor agenților publici, specificîndu-se date despre răscumpărarea lor. În cazul cadourilor inadmisibile se indică date despre transmiterea lor, în calitate de probă, autorității anticorupție responsabile, sesizate asupra acestui fapt în condițiile alin. (3) lit. c);
- d) să asigure încasarea în bugetul entității publice a sumelor ce rezultă din răscumpărarea, în condițiile alin. (4) lit. c), a cadourilor admisibile;
- e) să transmită autorității anticorupție responsabile cadoul inadmisibil care i-a fost transmis în condițiile alin. (3) lit. e);
- f) să asigure desfășurarea corespunzătoare a activității profesionale a agenților publici cărora le-au fost oferite cadouri inadmisibile;
- g) să asigure publicarea pe pagina web a entității publice a registrului special de evidență a cadourilor;
- h) să tragă la răspundere disciplinară agenții publici care încalcă regimul juridic al cadourilor în entitatea pe care o conduce.

Articolul 17. Neadmiterea, denunțarea și tratarea influențelor necorespunzătoare

(1) În vederea asigurării servirii interesului public cu imparțialitate și obiectivitate, activitatea profesională a agentului public trebuie să se desfășoare în afara oricăror influențe necorespunzătoare. Mecanismul de denunțare și tratare a influențelor necorespunzătoare este reglementat de Guvern.

(2) Conducătorul entității publice are următoarele obligații în legătură cu neadmiterea, denunțarea și tratarea influențelor necorespunzătoare:

- a) să adopte actele administrative de stabilire a regulilor de organizare a activităților de denunțare și tratare a influențelor necorespunzătoare de către agenții publici;
- b) să asigure evidența, într-un registru special, a cazurilor de influență necorespunzătoare exercitată asupra agenților publici;
- c) să asigure posibilitatea denunțării în condiții de confidențialitate a cazurilor de influență necorespunzătoare;

d) să asigure condițiile necesare pentru desfășurarea legală a activității de către agentul public și să verifice modul de executare a atribuțiilor pentru care a survenit influența necorespunzătoare;

e) să întreprindă măsuri de prevenire a cazurilor de influență necorespunzătoare prin implicarea nemijlocită în soluționarea acestora;

f) să tragă la răspundere disciplinară agenții publici care își desfășoară activitatea profesională fără a respinge influențele necorespunzătoare la care sînt supuși sau fără a denunța influențele necorespunzătoare pe care nu le pot respinge de sine stătător.

(3) Agentul public supus influenței necorespunzătoare este obligat:

a) să respingă expres influența necorespunzătoare;

b) să desfășoare în mod legal activitatea pentru care a intervenit influența necorespunzătoare;

c) în cazul imposibilității de a respinge expres influența necorespunzătoare și al afectării activității sale profesionale drept urmare a acesteia, să depună un denunț scris, în termen de 3 zile lucrătoare, la persoana responsabilă din cadrul entității publice, desemnată de conducător, despre exercitarea influenței necorespunzătoare;

d) să depună un denunț despre exercitarea influenței necorespunzătoare la Centrul Național Anticorupție dacă sursa influenței necorespunzătoare este conducătorul entității publice sau dacă, după ce a depus un denunț în modul prevăzut la lit. c), conducătorul nu-și onorează obligațiile prevăzute la alin. (2) lit. d) și e).

(4) În cazul agenților publici din cadrul Centrului Național Anticorupție, obligația prevăzută la alin. (3) lit. d) se onorează prin depunerea unui denunț la Serviciul de Informații și Securitate, iar în cazul agenților publici din cadrul Serviciului de Informații și Securitate – la Comisia parlamentară securitate, apărare și ordine publică.

Articolul 18. Neadmiterea, denunțarea manifestărilor de corupție și protecția avertizorilor de integritate

(1) Pentru buna funcționare a entității publice în conformitate cu mandatul său legal de servire a interesului public și pentru asigurarea neafectării drepturilor omului, a imaginii și reputației entității publice, conducătorul acesteia și agenții publici trebuie să nu admită și să denunțe neîntârziat încercările de implicare a lor în manifestări de corupție. Agenții publici care cunosc cazuri de manifestări de corupție, de practici ilegale și lipsite de etică ce amenință interesul public, care au loc în cadrul entităților publice din care fac parte și/sau din cadrul entităților private cu care se află în raporturi de serviciu, dar în care nu sînt atrași nemijlocit,

sînt în drept să depună o sesizare la conducătorul entității publice sau, după caz, la autoritatea anticorupție responsabilă, la alte autorități publice competente.

(2) Conducătorul entității publice are următoarele obligații în vederea neadmiterii manifestărilor de corupție și în vederea asigurării denunțării acestora:

a) să transmită neîntîrziat Centrului Național Anticorupție informațiile care i-au fost comunicate de către agenții publici cu privire la manifestările de corupție în care s-a încercat implicarea lor dacă acestea întrunesc elementele unei infracțiuni sau contravenții și dacă aceste informații nu au fost comunicate Centrului nemijlocit de către agenții publici respectivi;

b) să asigure desfășurarea corespunzătoare a activității profesionale a agenților publici în privința cărora au fost întreprinse încercări de implicare în manifestări de corupție;

c) să asigure luarea măsurilor administrative în vederea prevenirii altor încercări de implicare a agenților publici în manifestări de corupție, similare celor care au fost denunțate;

d) să tragă la răspundere disciplinară agenții publici care au omis să denunțe încercările de implicare a lor în manifestări de corupție;

e) să ofere Centrului Național Anticorupție, la solicitarea acestuia, informații cu privire la denunțarea manifestărilor de corupție de către agenții publici.

(3) Conducătorul entității publice are următoarele obligații în vederea asigurării protecției avertizorilor de integritate:

a) să adopte actele administrative de stabilire a regulilor de organizare a activităților de denunțare a manifestărilor de corupție, de depunere a avertizărilor de integritate și de asigurare a protecției agenților publici;

b) să desemneze structura specializată responsabilă de înregistrarea avertizărilor de integritate;

c) să asigure, personal sau, după caz, prin intermediul structurii specializate, înregistrarea în condiții de confidențialitate a avertizărilor de integritate depuse de către agenții publici în registrul avertizărilor de integritate al entității publice;

d) să asigure examinarea avertizării de integritate și comunicarea rezultatelor examinării în termen de cel mult 30 de zile din momentul înregistrării ei conform lit. c);

e) să transmită Centrului Național Anticorupție sau, după caz, unei alte autorități anticorupție responsabile ori autorități publice competente informația, cuprinsă în avertizarea de integritate, cu privire la manifestările de corupție și/sau practicile ilegale și lipsite de etică ce amenință interesul public, care au loc în cadrul entităților publice și/sau al entităților private cu care agentul public avertizor de integritate se află în raporturi de serviciu, dacă acestea întrunesc elementele unei infracțiuni sau contravenții;

f) să asigure măsurile de protecție a avertizorului de integritate care invocă riscuri reale de întreprindere a acțiunilor de răzbunare împotriva sa din partea

persoanei ale cărei acțiuni sau omisiuni le denunță în avertizare, și anume: tratarea avertizării ca fiind depusă cu bună-credință de către agentul public, pînă la proba contrarie; protecția datelor cu caracter personal ale avertizorului de integritate, sub rezerva garantării unui proces echitabil, în condițiile legislației speciale în domeniu; asigurarea transferului la un alt loc de muncă, cu acordul avertizorului de integritate; neaplicarea sancțiunilor disciplinare în legătură cu avertizarea de integritate depusă cu bună-credință;

g) să tragă la răspundere disciplinară persoanele responsabile din cadrul structurii specializate pentru neasigurarea înregistrării și examinării avertizărilor de integritate ale agenților publici, pentru necomunicarea rezultatului examinării avertizării de integritate în termenul legal, precum și pentru neasigurarea protecției datelor cu caracter personal ale avertizorului de integritate;

h) să tragă la răspundere disciplinară agenții publici în privința cărora a fost demonstrată rea-credința în depunerea avertizărilor de integritate ce conțin informații neveridice;

i) să suporte consecințele tragerii la răspundere disciplinară, contravențională sau, după caz, penală în cazul neasigurării măsurilor de protecție și admiterii cu bună știință a acțiunilor de răzbunare împotriva agentului public care a depus o avertizare de integritate.

(4) Agentul public are următoarele obligații:

a) să refuze expres încercarea de implicare a sa în manifestări de corupție și să atenționeze, după posibilitate, persoana asupra caracterului ilegal al acestei încercări;

b) să se asigure cu martori, inclusiv dintre colegii de serviciu, după posibilitate;

c) să informeze neîntîrziat Centrul Național Anticorupție despre încercările de implicare a sa în manifestări de corupție dacă acestea întrunesc elementele unei infracțiuni sau contravenții;

d) să informeze neîntîrziat conducătorul entității publice sau, după caz, al entității publice superioare despre încercările de implicare a sa în manifestări de corupție în cazul în care acestea reprezintă alte tipuri de încălcări decît de ordin penal ori contravențional;

e) să își exercite activitatea profesională în mod corespunzător, în special cea pentru care s-a încercat implicarea sa în manifestarea de corupție.

(5) Agentul public are dreptul să depună cu bună-credință o avertizare de integritate, inclusiv cu privire la încălcarea obligațiilor ce revin conducătorului entității publice, în condițiile prevăzute la alin. (1), fiind obligat să suporte consecințele prevăzute la alin. (3) lit. h) atunci cînd se demonstrează cu probe că a inclus cu rea-credință informații neveridice în avertizarea depusă. Dacă avertizarea a fost depusă cu bună-credință, agentul public are dreptul să-i fie asigurate, la solicitare, măsurile de protecție prevăzute la alin. (3) lit. f), să conteste neaplicarea

acestor măsuri și să solicite autorității anticorupție responsabile sau, după caz, altor autorități publice competente tragerea la răspundere, conform alin. (3) lit. i), a conducătorului entității publice care a întreprins acțiuni de răzbunare în privința sa.

(6) Procedura de depunere, examinare, păstrare a avertizărilor de integritate și de sancționare a conducătorilor entităților publice pentru neluarea măsurilor de protecție, pentru întreprinderea acțiunilor de răzbunare împotriva avertizorilor de integritate de bună-credință, precum și procedura de sancționare a agenților publici de rea-credință, care depun cu bună știință avertizări de integritate ce conțin informații neveridice, se reglementează de legislația privind protecția avertizorilor de integritate, privind evaluarea integrității instituționale, privind protecția datelor cu caracter personal, de legile speciale ce reglementează activitatea entității publice, de Codul muncii, Codul contravențional și Codul penal.

Articolul 19. Intoleranța față de incidentele de integritate

(1) Conducătorii entităților publice și agenții publici asigură credibilitatea și susținerea publică a mandatului entității din care fac parte sau, după caz, de a căror activitate sînt responsabili prin manifestarea spiritului de intoleranță față de incidentele de integritate în cadrul entităților publice. Incidentele de integritate ce constituie abateri disciplinare sînt reglementate prin legile speciale aplicabile categoriilor de agenți publici sau, după caz, prin Codul muncii. Incidentele de integritate ce constituie contravenții și infracțiuni sînt prevăzute de Codul contravențional și Codul penal.

(2) Conducătorul entității publice are următoarele obligații:

- a) să ofere agenților publici exemplul propriu de respectare a interesului public și de neadmitere a incidentelor de integritate în activitatea profesională;
- b) să adopte acte administrative privind statutul disciplinar aplicabil entității publice, dacă acesta nu este aprobat prin legi și acte normative;
- c) să creeze structura responsabilă de examinarea abaterilor disciplinare, dacă această atribuție nu ține de competența altor autorități publice competente;
- d) să asigure sancționarea disciplinară a tuturor incidentelor de integritate ce constituie abateri disciplinare admise de agenții publici;
- e) să sesizeze autoritatea anticorupție responsabilă despre incidentele de integritate ce constituie contravenții și infracțiuni, admise de agenții publici, inclusiv în condițiile art. 12–18.

(3) Agentul public are următoarele obligații:

- a) să refuze implicarea sa în incidente de integritate și să denunțe asemenea încercări, inclusiv cele referitoare la oferirea cadourilor inadmisibile, exercitarea influențelor necorespunzătoare și implicarea în manifestări de corupție, conform prevederilor art. 16–18;

b) să includă cu bună-credință informații în avertizările de integritate pe care a ales să le facă în condițiile art. 18;

c) să sprijine neimplicarea în incidente de integritate a altor agenți publici, după posibilitate.

Articolul 20. Asigurarea transparenței în procesul decizional

(1) Desfășurarea activității entității publice în mod transparent, responsabil în raport cu cetățenii și cu implicarea acestora este asigurată prin crearea posibilităților de participare a cetățenilor, a asociațiilor constituite în corespundere cu legea și a altor părți interesate (în continuare în acest articol – *părți interesate*) la procesul decizional din cadrul entității publice. Regulile cu privire la procedurile de asigurare a transparenței în procesul decizional din entitățile publice și derogările de la ele sînt prevăzute de Regulamentul Parlamentului, Legea nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional și de actele normative ale Guvernului.

(2) Conducătorul entității publice sau, după caz, al entității publice superioare are următoarele obligații:

a) să instituie mecanisme de cooperare și de parteneriat cu societatea prin adoptarea regulilor interne privind procedurile de informare, consultare și participare în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor, prin întocmirea listei generale a părților interesate, precum și prin desemnarea agenților publici responsabili de asigurarea transparenței în procesul decizional din entitatea publică;

b) să asigure informarea publicului asupra organizării procesului decizional prin:

– publicarea informației referitoare la programele (planurile) anuale de activitate ale entității publice;

– publicarea informației privind regulile interne adoptate, a listei generale a părților interesate, precum și a informației privind agenții publici desemnați în conformitate cu lit. a);

– informarea publicului, prin intermediul anunțurilor scrise, privind inițierea elaborării deciziei sau, după caz, privind retragerea unui proiect de decizie din procesul de elaborare;

– punerea la dispoziția părților interesate a proiectului de decizie și a materialelor aferente acestuia;

– publicarea raportului anual privind asigurarea transparenței în procesul decizional din cadrul entității publice;

c) să asigure recepționarea și examinarea recomandărilor părților interesate în scopul utilizării lor la elaborarea proiectelor de decizii;

d) să asigure consultarea opiniei părților interesate la examinarea proiectelor de decizii;

e) să asigure anunțarea și organizarea ședințelor publice la care se adoptă deciziile;

f) să asigure informarea publicului referitor la deciziile adoptate atât în regim obișnuit, cât și în regim de urgență, cu prezentarea argumentării;

g) să sancționeze disciplinar conducătorii entităților publice sau, după caz, agenții publici cărora le-a fost încredințată asigurarea realizării obligațiilor prevăzute la lit. a)–f) în conformitate cu regulile interne adoptate și cu legislația specială în domeniu.

Articolul 21. Asigurarea accesului la informații de interes public

(1) Întru eficientizarea procesului de informare a populației și a controlului efectuat de către cetățeni asupra activității entităților publice, stimularea formării opiniilor și participării active a populației la procesul de luare a deciziilor, se garantează accesul la informații de interes public cu privire la activitatea entităților publice. În acest scop, conducătorul entității publice și agenții publici asigură accesul liber la informațiile oficiale, inclusiv informarea activă, corectă și la timp a cetățenilor asupra chestiunilor de interes public și asupra problemelor de interes personal pentru ei.

(2) Conducătorul entității publice are următoarele obligații:

- a) să asigure un spațiu amenajat pentru documentare, accesibil solicitanților;
- b) să desemneze agenții publici responsabili pentru efectuarea procedurilor de furnizare a informațiilor oficiale și să asigure instruirea acestora;
- c) să aprobe regulamente cu privire la drepturile și obligațiile agenților publici în procesul de furnizare a documentelor, informațiilor oficiale.

(3) Conducătorul entității publice și agenții publici desemnați responsabili pentru efectuarea procedurilor de furnizare a informațiilor oficiale, în funcție de competențele stabilite, au următoarele obligații:

- a) să acorde asistență și sprijinul necesar solicitanților pentru căutarea și identificarea informațiilor;
- b) să asigure accesul efectiv la registrele de informații deținute, care vor fi completate în conformitate cu legislația cu privire la registre;
- c) să asigure desfășurarea întrunirilor și ședințelor în mod public, în conformitate cu legislația care reglementează activitatea entității publice;
- d) să asigure publicarea informațiilor privind structura entității publice și adresa acesteia, funcțiile, direcțiile și formele de activitate ale entității publice, subdiviziunile cu competențele lor, programul de lucru al acestora, cu indicarea zilelor și orelor de audiență a agenților publici responsabili de furnizarea informațiilor și a documentelor oficiale, privind deciziile finale asupra principalelor probleme examinate;

e) să asigure examinarea solicitărilor de acces la informații și să respecte termenul de 15 zile lucrătoare pentru furnizarea informației, cu posibilitatea prelungirii acestui termen cu încă 5 zile lucrătoare, după informarea prealabilă a solicitantului despre prelungire;

f) să dea publicității actele entității publice, adoptate în conformitate cu legislația ce reglementează activitatea entității respective;

g) să păstreze, în termenele stabilite de lege, actele entității publice din care fac parte, actele entității publice a cărei succesoare este entitatea respectivă, actele ce stabilesc statutul juridic al entității;

h) să asigure protecția informațiilor ce se află la dispoziția entității publice împotriva accesului, distrugerii sau modificărilor nesancționate;

i) să mențină în formă actualizată informațiile și documentele aflate la dispoziția lor.

(4) Conducătorul entității publice și agentul public sînt în drept să difuzeze de urgență pentru publicul larg informația care le-a devenit cunoscută în cadrul activității entității publice dacă această informație poate preîntîmpina sau diminua pericolul pentru viața și sănătatea oamenilor sau pericolul producerii unor prejudicii de orice natură, poate opri răspîndirea informației neveridice sau diminua consecințele negative ale răspîndirii acesteia ori dacă această informație are o deosebită importanță socială. În acest caz, informarea se face în conformitate cu prevederile Legii nr. 982/2000 privind accesul la informație și ale legislației cu privire la protecția avertizorilor de integritate.

(5) Regulile privind asigurarea accesului la informațiile oficiale de interes public și derogările cu privire la informațiile oficiale cu accesibilitate limitată sînt stabilite prin Legea nr. 982/2000 privind accesul la informație, precum și prin legile speciale ce reglementează activitatea entităților publice. Asigurarea de către conducătorii entităților publice și agenții publici a realizării dreptului de acces la informație se face cu respectarea limitărilor legale în scopul protejării informației confidențiale, vieții private a persoanei, secretului de stat, comercial sau bancar și în scopul securității naționale. Prevederile legislației cu privire la secretul de stat, la secretul comercial sau bancar nu pot fi invocate pentru a crea obstacole autorităților anticorupție responsabile în vederea recepționării sau ridicării informației cu privire la actele de corupție și cele conexe acestora ce constituie infracțiuni și contravenții. Furnizarea unor astfel de informații se efectuează în conformitate cu legislația în vigoare și nu poate fi calificată drept divulgare a informațiilor protejate de stat.

Articolul 22. Gestionarea transparentă și responsabilă a patrimoniului public, a finanțelor rambursabile și nerambursabile

(1) În vederea valorificării raționale, eficiente și durabile a resurselor publice, constituite în rezultatul muncii societății prin aportul contribuabililor, precum și a mijloacelor din fonduri externe, conducătorul entității publice și agenții publici asigură gestionarea alocațiilor bugetare și extrabugetare, administrează patrimoniul public în baza principiilor buneii guvernări, garantează transparența achizițiilor publice, implementarea sistemului de management financiar și control și organizarea auditului intern în sectorul public.

(2) În legătură cu organizarea și implementarea sistemului de management financiar și control, conducătorul entității publice are următoarele obligații:

- a) să organizeze auditul intern și să asigure resursele necesare pentru ca acesta să fie eficient;
- b) să ofere independență organizațională și funcțională unității de audit intern, inclusiv prin plasarea acesteia nemijlocit în subordonarea sa;
- c) să asigure independența unității de audit intern în realizarea și raportarea activităților de audit intern;
- d) să autorizeze personalul unității de audit intern, prin ordin, privind efectuarea misiunii de audit intern;
- e) la cererea conducătorului unității de audit intern, să solicite, în scris, de la persoane terțe informația necesară pentru efectuarea auditului intern;
- f) să aprobe carta de audit intern, planul strategic și planul anual al activității de audit intern;
- g) să aprecieze, în bază de autoevaluare, organizarea sistemului de management financiar și control și să emită anual, pentru anul precedent, o declarație privind buna guvernare.

(3) În vederea garantării transparenței procedurilor de achiziție publică, conducătorul entității publice care întrunește condițiile de autoritate contractantă are următoarele obligații:

- a) să asigure crearea unui grup de lucru pentru achiziții publice din rândul agenților publici, inclusiv al celor care sînt specialiști cu experiență profesională în domeniul achizițiilor publice, în limitele personalului scriptic. Conducătorul entității publice este în drept să constituie cîteva grupuri de lucru, în funcție de obiectul achiziției, precum și să atragă din afara entității publice, în calitate de consultanți, specialiști și experți din domeniul în care se efectuează achiziția, cărora să le asigure, în cazurile expres prevăzute de legislație, dreptul de vot în cadrul grupului de lucru;
- b) să asigure includerea reprezentanților societății civile în componența grupului de lucru, pentru fiecare procedură de achiziție în parte, dacă a fost depusă

o cerere scrisă în acest sens cu cel puțin două zile pînă la data-limită de depunere a ofertelor;

c) să asigure reprezentanților societății civile incluși în grupul de lucru condiții pentru exercitarea dreptului de vot consultativ sau a dreptului la opinie separată în cadrul actului deliberativ al grupului respectiv;

d) să asigure evidența strictă a cererilor parvenite de la societatea civilă și, în cazul în care sînt depuse mai multe cereri prin care se solicită admiterea unui număr al reprezentanților societății civile ce ar depăși o treime din numărul de membri cu drept de vot deliberativ, să asigure desemnarea acestora prin tragere la sorți. Totodată, conducătorul are dreptul să decidă asupra includerii reprezentanților societății civile în componența grupului de lucru fără plafonarea prevăzută;

e) să asigure exercitarea autonomă, imparțială și bazată pe lege a atribuțiilor membrilor grupului de lucru, pe care aceștia să le poată desfășura liber de influențe necorespunzătoare și de conflicte de interese;

f) să tragă la răspundere disciplinară agenții publici din cadrul grupului de lucru dacă aceștia nu au respins, nu au raportat și au admis exercitarea influențelor necorespunzătoare asupra lor, conform prevederilor art. 17 alin. (2) lit. f);

g) să încheie cu operatorii economici contractele de achiziții publice atribuite de către grupul de lucru;

h) să își asume responsabilitatea pentru executarea și gestionarea contractelor de achiziții publice în termenele și condițiile prevăzute de acestea.

(4) Grupul de lucru pentru achiziții publice, creat de entitatea publică, este obligat să asigure eficiența achizițiilor publice, obiectivitatea și imparțialitatea în cadrul procedurilor de achiziție publică, publicitatea și transparența procedurilor de achiziție publică și să transmită, la solicitarea Agenției Achiziții Publice, orice informație privind încheierea și executarea contractelor de achiziții publice. În acest sens, grupul de lucru urmează:

a) să elaboreze planuri anuale și trimestriale de efectuare a achizițiilor publice;

b) să întocmească anunțuri și/sau invitații în cadrul procedurilor de achiziție publică;

c) să elaboreze documentația de atribuire și alte documente aplicabile în cadrul procedurilor de achiziție publică;

d) să inițieze și să desfășoare procedurile de achiziție publică;

e) să asigure participarea largă a operatorilor economici la procedurile de achiziție publică;

f) să examineze, evalueze și să compare ofertele operatorilor economici prezentate în cadrul procedurilor de achiziție publică;

g) să atribuiască contracte de achiziții publice;

h) să întocmească dări de seamă privind rezultatul procedurilor de achiziție publică și să le prezinte Agenției Achiziții Publice;

- i) să monitorizeze contractele de achiziții publice;
- j) să păstreze și să țină evidența tuturor documentelor întocmite și aplicate în cadrul procedurilor de achiziție publică.

(5) Prevederile prezentului articol se completează cu prevederile Legii nr. 229/2010 privind controlul financiar public intern, Legii finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr. 181/2014, Legii nr. 131/2015 privind achizițiile publice, cu prevederile actelor normative ale Guvernului și celor departamentale ale Ministerului Finanțelor, se aplică în mod corespunzător entităților publice și stabilesc obligații pentru conducătorii acestora și agenții publici în măsura în care acestea rezultă din legile și actele menționate.

Articolul 23. Respectarea normelor de etică și deontologie

(1) În vederea instituirii unui climat de încredere și respect reciproc între cetățeni și entitatea publică, urmărind scopul creării și menținerii prestigiului, sporirii prestației, eliminării birocrăției și manifestărilor de corupție din cadrul entității publice, conducătorii și agenții publici promovează normele de etică și deontologie în cadrul entității publice și informează publicul cu privire la conduita etică și profesională la care cetățenii sînt îndreptățiți să se aștepte din partea conducătorului și a agenților publici în realizarea activității profesionale.

(2) Conducătorul entității publice are următoarele obligații:

- a) să instituie și să implementeze norme de etică și deontologie ținînd cont de specificul activității, standardele naționale și internaționale în domeniu sau, dacă adoptarea acestor norme este dată în competența altei autorități responsabile, să elaboreze și să propună spre adoptare proiectul acestor norme de etică și deontologie;
- b) să asigure instruirea agenților publici cu privire la normele de etică și deontologie;
- c) să ofere agenților publici exemplul propriu de respectare a normelor de etică și deontologie în activitatea pe care o desfășoară;
- d) să publice pe pagina web a entității publice normele de etică și deontologie adoptate;
- e) să creeze sau, după caz, să desemneze subdiviziunea responsabilă de monitorizarea respectării de către agenții publici a normelor de etică și deontologie;
- f) să tragă la răspundere disciplinară agenții publici care încalcă normele de etică și deontologie, iar în cazul în care încălcările admise întrunesc elementele unor contravenții sau infracțiuni, să sesizeze autoritatea anticorupție responsabilă.

(3) Agenții publici sînt obligați să cunoască și să respecte normele de etică și deontologie adoptate în cadrul entității publice.

(4) Normele de etică și deontologie adoptate în cadrul entității publice se aplică în mod complementar cu prevederile Legii nr. 25/2008 privind Codul de conduită a funcționarului public, precum și ale legislației speciale care reglementează activitatea categoriilor respective de agenți publici.

Articolul 24. Respectarea regimului juridic al restricțiilor și limitărilor în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și cu migrarea agenților publici în sectorul privat

(1) Pentru a asigura funcționarea entității publice în interes public și în afara conflictelor de interese, persoanele care au ocupat o funcție publică, inclusiv o funcție publică cu statut special sau o funcție de demnitate publică, precum și alți subiecți ai declarării averii și intereselor personale, care au migrat în sectorul privat (în continuare – *foști agenți publici*), conducătorii entităților publice, agenții publici subiecți ai declarării averii și intereselor personale și autoritățile anticorupție responsabile urmează să asigure respectarea regimului de restricții și limitări în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu (în continuare – *regim juridic al restricțiilor și limitărilor postangajare*), completat, după caz, cu reguli specifice fiecărei categorii de agenți publici, prevăzute în legislația specială care reglementează activitatea acesteia.

(2) Agentul public subiect al declarării averii și intereselor personale este obligat să comunice în scris, în termen de 3 zile lucrătoare, conducătorului entității publice în care activează sau, după caz, Autorității Naționale de Integritate despre toate ofertele de muncă pe care intenționează să le accepte dacă aceste locuri de muncă pot genera un conflict de interese.

(3) Fostul agent public prevăzut la alin. (1) este obligat să întreprindă următoarele măsuri în vederea asigurării respectării regimului juridic al restricțiilor și limitărilor postangajare:

a) să evite obținerea beneficiilor neprevăzute de lege sau de contractul individual de muncă datorită funcției deținute anterior, inclusiv datorită informațiilor de serviciu obținute în exercitarea funcției respective;

b) să evite, timp de un an, angajarea în organizații comerciale și necomerciale dacă, pe parcursul ultimului an de activitate în cadrul entității publice, înainte de încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu, a avut atribuții directe de supraveghere și control al acestor organizații;

c) să evite, timp de un an, încheierea contractelor comerciale cu entitatea publică în care a activat pe parcursul ultimului an înainte de încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu;

d) să evite, timp de un an, exercitarea atribuțiilor de reprezentare a intereselor persoanelor fizice și juridice în fața entității publice în care a activat pe

parcursul ultimului an înainte de încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu.

(4) Conducătorul entității publice este obligat să întreprindă următoarele măsuri de asigurare a respectării regimului juridic al restricțiilor și limitărilor postangajare:

a) să dispună acțiunile administrative necesare pentru ca, timp de un an, să evite conflictele de interese în cadrul entității publice în legătură cu angajarea fostului agent public prevăzut la alin. (1) în cadrul organizațiilor comerciale și necomerciale după încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu;

b) să evite, timp de un an, încheierea contractelor comerciale cu organizația comercială în care fostul agent public prevăzut la alin. (1) sau persoanele apropiate acesteia dețin cote în capitalul social ori lucrează în structuri de conducere sau de revizie;

c) să dispună acțiunile administrative necesare pentru ca, timp de un an, să fie refuzată reprezentarea de către fostul agent public prevăzut la alin. (1) a intereselor persoanelor fizice și juridice în fața entității publice pe care o conduce.

Capitolul III

CONTROLUL INTEGRITĂȚII ÎN SECTORUL PUBLIC

Articolul 25. Măsurile de control al integrității în sectorul public

(1) Eficiența cultivării climatului de integritate instituțională și profesională este supusă verificărilor din partea conducătorilor entităților publice, a autorităților anticorupție, a societății civile și mass-mediei.

(2) Conducătorii entităților publice sînt responsabili de aplicarea următoarelor măsuri de control al integrității în sectorul public:

a) evitarea riscurilor de corupție în procesul de elaborare a proiectelor de acte legislative, normative și departamentale (riscuri viitoare);

b) managementul riscurilor de corupție (riscuri existente).

(3) Centrul Național Anticorupție este responsabil de aplicarea următoarelor măsuri de control al integrității în sectorul public:

a) expertiza anticorupție;

b) evaluarea integrității instituționale, inclusiv testarea integrității profesionale și gestionarea cazierului privind integritatea profesională a agenților publici, cu excepția agenților publici prevăzuți la alin. (5) lit. b) din prezentul articol, în condițiile Legii nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale.

(4) Autoritatea Națională de Integritate este responsabilă de aplicarea următoarelor măsuri de control al integrității în sectorul public:

- a) controlul declarațiilor de avere și interese personale;
- b) controlul respectării regimului juridic al conflictelor de interese;
- c) controlul respectării regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor.

(5) Serviciul de Informații și Securitate este responsabil de aplicarea următoarelor măsuri de control al integrității în sectorul public:

- a) verificarea titularilor și candidaților la funcții publice, în condițiile Legii nr. 271/2008 privind verificarea titularilor și candidaților la funcții publice;
- b) testarea integrității profesionale a propriilor agenți publici și a celor din cadrul Centrului Național Anticorupție, precum și gestionarea cazierului privind integritatea profesională în privința acestora.

(6) Societatea civilă și mass-media exercită măsuri de implicare civică și control public asupra tuturor domeniilor de interes public, în special prin:

- a) participarea în procesele decizionale ale entităților publice;
- b) asigurarea accesului la informații, solicitarea informațiilor oficiale deținute de entitățile publice și informarea corespunzătoare a societății cu privire la subiectele de interes public;
- c) întocmirea și publicarea articolelor, studiilor, analizelor, sondajelor, monitorizărilor, rapoartelor și a altor tipuri de informații despre fenomenul corupției, riscurile de corupție, manifestările de corupție, incidentele de integritate din cadrul entităților publice, politicile naționale, sectoriale și instituționale de promovare a integrității în sectorul public.

Secțiunea 1

Controlul integrității asigurat în interiorul entității publice

Articolul 26. Înlăturarea riscurilor de corupție în procesul de elaborare a proiectelor de acte

Conducătorul entității publice și agenții publici responsabili de elaborarea proiectelor de acte legislative, normative și departamentale sînt obligați să nu admită și să excludă factorii ce determină apariția riscurilor de corupție, promovarea intereselor private în detrimentul interesului public și prejudicierea intereselor legitime ale persoanelor și/sau prejudicierea interesului public în procesul de elaborare a proiectelor de acte.

Articolul 27. Managementul riscurilor instituționale de corupție

(1) Managementul riscurilor de corupție este procesul desfășurat în cadrul entității publice prin care are loc evaluarea internă a riscurilor de corupție în vederea identificării și gestionării riscurilor de corupție aferente activității profesionale.

(2) Conducătorul entității publice este responsabil de asigurarea managementului riscurilor de corupție în contextul implementării standardelor de etică și integritate profesională, în condițiile Legii nr. 229/2010 privind controlul financiar public intern.

(3) Procesul de management al riscurilor de corupție în cadrul entității publice se documentează într-un registru special, care include:

- a) descrierea activității vulnerabile/obiectivului specific de activitate al entității publice;
- b) riscul de corupție care împiedică realizarea activității/obiectivului specific;
- c) valoarea riscului (gravitatea/importanța riscului);
- d) reacția la risc și acțiunea entității publice;
- e) responsabilul de acțiune;
- f) termenul/perioada de implementare a acțiunii.

Secțiunea a 2-a

Controlul integrității asigurat de Centrul Național Anticorupție

Articolul 28. Expertiza anticorupție

(1) Expertiza anticorupție reprezintă identificarea în proiectele de acte legislative și normative a riscurilor de corupție, a factorilor care le generează, precum și înaintarea recomandărilor pentru înlăturarea lor. Categoriile factorilor care determină apariția riscurilor de corupție se referă la deficiențele proiectului sub aspectul formulării, coerenței legislative, al transparenței și accesului la informații, al exercitării drepturilor și obligațiilor persoanei, al exercitării atribuțiilor autorității publice, al mecanismelor de control, al răspunderii și sancțiunilor.

(2) Agenții publici și entitățile publice cu drept de inițiativă legislativă, alte entități publice care elaborează și promovează proiecte de acte legislative și normative (în continuare în acest articol – *autori*), precum și Secretariatul

Parlamentului, în cazul inițiativelor legislative ale deputaților, au obligația de a supune expertizei anticorupție proiectele de acte, cu excepția:

- a) documentelor de politici;
- b) actelor cu caracter individual de reanieri de cadre;
- c) decretelor Președintelui Republicii Moldova;
- d) dispozițiilor Guvernului;
- e) hotărîrilor Guvernului de aprobare a avizelor asupra proiectelor de legi și decrete ale Președintelui Republicii Moldova;
- f) tratatelor internaționale, actelor de acordare a deplinelor puteri și de exprimare a consimțământului Republicii Moldova de a fi legată prin tratat internațional.

(3) În privința proiectelor de acte normative departamentale și interdepartamentale ale entităților publice, a actelor normative ale autorităților unităților teritoriale autonome cu statut juridic special și ale autorităților administrației publice locale, expertiza anticorupție se efectuează de către autorii acestora în conformitate cu metodologia prevăzută la alin. (9). La solicitare, Centrul Național Anticorupție oferă suport metodologic autorilor în vederea aplicării corecte a metodologiei.

(4) Expertiza anticorupție, cu excepțiile stabilite la alin. (2) și (3), se efectuează de către Centrul Național Anticorupție doar asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate. În cazul proiectelor inițiate de Guvern, acestea se consideră definitive înainte de a fi transmise spre expertiza juridică, iar în cazul inițiativelor altor categorii de autori – după înregistrarea proiectelor în Parlament.

(5) Raportul de expertiză anticorupție prezintă analiza riscurilor de corupere a procesului legislativ, analiza generală și detaliată a riscurilor de corupție ale prevederilor proiectului și concluziile.

(6) Termenul de efectuare a expertizei anticorupție este de 10 zile lucrătoare din momentul transmiterii proiectului la Centrul Național Anticorupție. În cazul proiectelor voluminoase sau complexe, termenul de efectuare a expertizei anticorupție poate fi extins pînă la 30 de zile lucrătoare, cu informarea autorilor.

(7) Autorul sau, în cazul proiectelor de acte legislative incluse în procedura legislativă, comisia permanentă sesizată în fond supune proiectul expertizei anticorupție repetate dacă acesta, în redacția propusă pentru adoptare, diferă conceptual de proiectul expertizat anterior. În acest caz, expertiza anticorupție repetată se efectuează în termen de cel mult 10 zile lucrătoare.

(8) Autorul poate solicita efectuarea expertizei anticorupție repetate în următoarele cazuri:

a) toate obiecțiile și recomandările din raportul de expertiză anticorupție anterior au fost acceptate;

b) în cadrul unui grup de lucru comun al reprezentanților autorului și ai Centrului Național Anticorupție pentru înlăturarea divergențelor pe marginea proiectului supus expertizei anticorupție, membrii grupului ajung la un numitor comun cu privire la redacția proiectului, astfel încât să fie remediați factorii de risc și riscurile de corupție identificate în raportul de expertiză anticorupție anterior. În cadrul grupului se dezbate opiniile ambelor părți cu fixarea, într-un proces-verbal, a argumentelor și a soluțiilor de compromis;

c) proiectul supus expertizei anticorupție nu a fost adoptat timp de un an, iar autorul consideră că, între timp, contextul promovării acestuia s-a modificat;

d) proiectul a fost restituit autorului ca urmare a instituirii unei legislații noi după alegerile parlamentare generale, a unui nou Guvern sau a schimbării conducerii entității publice autor al proiectului.

(9) Expertiza anticorupție se face în baza Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobată de Colegiul Centrului Național Anticorupție, care stabilește obiectivele și etapele efectuării expertizei anticorupție, descrierea tipologiei factorilor de risc care determină apariția riscurilor de corupție și structura detaliată a raportului de expertiză anticorupție. Metodologia se publică pe pagina web a Centrului Național Anticorupție.

(10) Raportul de expertiză anticorupție, semnat de către expertul care l-a întocmit, se expediază autorului și se publică pe pagina web a Centrului Național Anticorupție.

Articolul 29. Evaluarea integrității instituționale, testarea integrității profesionale și cazierul privind integritatea profesională

(1) Evaluarea integrității instituționale este procesul de evaluare externă a riscurilor de corupție din cadrul entității publice în vederea identificării riscurilor de corupție cu ajutorul metodelor analitice și practice (testarea integrității profesionale), descrierii factorilor care determină riscurile identificate și consecințele lor, precum și în vederea oferirii recomandărilor pentru diminuarea acestor consecințe. Responsabilitatea pentru evaluarea integrității instituționale a entităților publice revine Centrului Național Anticorupție, cu respectarea prevederilor art. 25 alin. (3) lit. b).

(2) Identificarea riscurilor de corupție are loc în baza examinării practicilor de cultivare a climatului de integritate instituțională, a incidentelor de integritate

admise de agenții publice din cadrul entității publice, a informațiilor transmise de cetățeni, a materialelor din mass-media, a surselor analitice, precum și a modalităților de afectare a drepturilor omului prin riscurile depistate.

(3) În cadrul testului de integritate profesională sînt create și aplicate, de către testor, situații virtuale, simulate, similare celor din activitatea de serviciu, materializate prin operațiuni disimulate, condiționate de activitatea și comportamentul agentului public testat, în vederea urmării pasive și stabilirii reacției și a conduitei acestuia, determinîndu-se astfel gradul de afectare a climatului de integritate instituțională și riscurile de corupție în cadrul entității publice. Agenții publice supuși testării integrității profesionale sînt selectați în mod aleatoriu, în funcție de riscurile de corupție identificate. Activitatea de testare a integrității profesionale este desfășurată sub control judiciar.

(4) Descrierea riscurilor de corupție identificate și, după caz, confirmate în cadrul testării integrității profesionale și analiza factorilor de risc ce sporesc probabilitatea materializării acestor riscuri se fac ținîndu-se seama de factorii de risc externi, interni, operaționali și individuali.

(5) Evaluarea integrității instituționale se încheie cu înaintarea recomandărilor a căror aplicare va permite entității publice să reducă manifestările de corupție în rîndul agenților publice și să îmbunătățească climatul de integritate instituțională.

(6) Raportul integral privind rezultatele evaluării integrității instituționale este transmis conducătorului entității publice, iar în cazul rezultatelor negative ale testării integrității profesionale, raportul este însoțit de materialele ce confirmă aceste rezultate. Centrul Național Anticorupție publică pe pagina sa web versiunea depersonalizată a raportului privind rezultatele evaluării integrității instituționale sau, în cazurile prevăzute de Legea nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale, versiunea completă a raportului.

(7) Cazierul privind integritatea profesională a agenților publice asigură evidența rezultatelor testării integrității profesionale, necesare în cadrul procedurilor de angajare în entitățile publice. Înregistrarea informației în cazierul privind integritatea profesională are loc în baza aprecierii rezultatelor testării integrității profesionale de către instanța de judecată. Informația despre rezultatul negativ al testului de integritate profesională se păstrează în cazier timp de un an sau, după caz, 5 ani, în funcție de tipul încălcării admise în cadrul testului de integritate profesională.

(8) Procedura detaliată de evaluare a integrității instituționale, de testare a integrității profesionale, de întocmire a rapoartelor privind rezultatele evaluării

integrității instituționale, acțiunile ce urmează a fi întreprinse de către entitățile publice în urma primirii rapoartelor date, precum și ținerea cazierului privind integritatea profesională sînt reglementate prin Legea nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale, prin regulamentul aprobat de Guvern și metodologia aprobată de către Centrul Național Anticorupție.

Secțiunea a 3-a

Controlul integrității asigurat de Autoritatea Națională de Integritate

Articolul 30. Controlul averilor și intereselor personale

(1) Controlul averii și intereselor personale constă în verificarea declarațiilor de avere și interese personale, a datelor și a informațiilor privind averea existentă, precum și a modificărilor patrimoniale intervenite pe durata exercitării mandatelor, a funcțiilor publice și de demnitate publică.

(2) Controlul averii și intereselor personale ale agenților publici subiecți ai declarării averii și intereselor personale se efectuează de către Autoritatea Națională de Integritate în conformitate cu prevederile legislației ce reglementează statutul Autorității și ale legislației privind declararea și controlul averii și intereselor personale.

Articolul 31. Controlul conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor

(1) Controlul conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor ale agenților publici subiecți ai declarării averii și intereselor personale se efectuează de către Autoritatea Națională de Integritate în conformitate cu prevederile legislației ce reglementează statutul Autorității și ale legislației privind declararea și controlul averii și intereselor personale.

(2) La solicitarea conducătorilor entităților publice, Autoritatea Națională de Integritate eliberează, în termen de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării solicitării, informația privind stările de incompatibilitate nesoluționate și conflictele de interese în privința cărora există o decizie de sancționare în vigoare.

Secțiunea a 4-a**Controlul integrității asigurat de
Serviciul de Informații și Securitate****Articolul 32. Verificarea titularilor și candidaților la funcții publice**

Verificarea titularilor și candidaților la funcții publice se realizează de către Serviciul de Informații și Securitate în condițiile Legii nr. 271/2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice.

Articolul 33. Evaluarea integrității instituționale, testarea integrității profesionale și cazierul privind integritatea profesională a agenților publici din cadrul Centrului Național Anticorupție și al Serviciului de Informații și Securitate

(1) Serviciul de Informații și Securitate realizează evaluarea integrității instituționale în privința Centrului Național Anticorupție, iar în privința Serviciului de Informații și Securitate evaluarea integrității instituționale este realizată de subdiviziunea de securitate internă a acestuia, în condițiile art. 29 din prezenta lege și ale Legii nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale.

(2) În cazul evaluării integrității instituționale a Serviciului de Informații și Securitate, subdiviziunea de securitate internă are posibilitatea de a parcurge toate etapele evaluării sau doar etapa de testare a integrității profesionale a agenților publici din cadrul Serviciului.

(3) Cazierul privind integritatea profesională a agenților publici din cadrul Centrului Național Anticorupție și al Serviciului de Informații și Securitate este ținut de către Serviciul de Informații și Securitate în conformitate cu prevederile Legii nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale și ale regulamentului aprobat de Guvern.

Secțiunea a 5-a

Controlul integrității asigurat de către alte autorități competente

Articolul 34. Atribuțiile de control al integrității ale altor autorități competente

Controlul executării prevederilor legislative în domenii importante pentru asigurarea climatului de integritate în sectorul public este exercitat de următoarele autorități competente:

- a) Comisia Electorală Centrală – în privința verificării finanțării partidelor politice și a campaniilor electorale;
- b) Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor – în privința monitorizării financiare a persoanelor expuse politic;
- c) Cancelaria de Stat – în privința verificării respectării normelor de conduită în cadrul serviciului public, a legislației în domeniul politicilor de personal, precum și a legislației în domeniul asigurării transparenței în procesul decizional de către autoritățile publice centrale de specialitate;
- d) Curtea de Conturi – în privința auditului public extern asupra administrării patrimoniului public, asupra modului de formare, gestionare și utilizare a resurselor bugetului de stat, inclusiv a celor alocate partidelor politice;
- e) Ministerul Finanțelor – în privința pregătirii și certificării auditorilor interni din cadrul entităților publice, precum și în privința monitorizării implementării standardelor de control financiar public intern;
- f) Agenția Achiziții Publice – în privința respectării legislației în domeniul achizițiilor publice;
- g) Inspekția Financiară – în privința verificării activității economico-financiare a entităților publice, inclusiv prin investigații operative și analize documentare.

Capitolul IV

CONSOLIDAREA INTEGRITĂȚII ÎN SECTORUL PUBLIC

Articolul 35. Măsuri de consolidare a integrității în sectorul public

(1) În cazul în care agenții publici întâmpină dificultăți la implementarea măsurilor de asigurare a integrității politice sau instituționale, precum și la aplicarea măsurilor de control al integrității în sectorul public, conducătorii entităților publice pot lua, după caz, următoarele măsuri de consolidare:

- a) desfășurarea instruirilor, a activităților de sensibilizare a agenților publici sau a cetățenilor;
- b) elaborarea și punerea în aplicare a ghidurilor, metodologiilor etc.;
- c) adoptarea și implementarea planurilor de integritate.

(2) Agenții publici pot solicita aplicarea măsurilor de consolidare a integrității și au obligația să se conformeze măsurilor aplicate în cadrul entității publice.

(3) La solicitarea conducătorilor entităților publice și a agenților publici, Centrul Național Anticorupție, autoritățile competente și, după caz, societatea civilă, mass-media acordă suportul necesar entităților publice în vederea consolidării integrității acestora.

(4) Centrul Național Anticorupție, autoritățile competente, reprezentanții societății civile și mass-media pot propune entităților publice suport pentru consolidarea integrității lor, acordându-l cu acceptul conducătorilor entităților date. Campaniile de sensibilizare publică a cetățenilor, ghidurile și metodologiile pentru cetățeni cu privire la aspecte sensibile pentru integritatea agenților publici pot fi inițiate și difuzate de către Centrul Național Anticorupție, autoritățile competente, reprezentanții societății civile și mass-media fără acordul entităților publice.

Articolul 36. Planul de integritate

(1) Planul de integritate este planul intern aprobat de conducătorul entității publice în urma evaluării integrității instituționale, prin care climatul de integritate instituțională poate fi dezvoltat și consolidat în perioada de implementare.

(2) După primirea raportului de evaluare a integrității instituționale în care se constată riscuri de corupție în cadrul entității publice, entitatea publică, în termen de o lună, adoptă planul de integritate și îl implementează în termen de două luni din momentul adoptării. Planul de integritate trebuie să asigure, cel puțin, îndeplinirea recomandărilor și a cerințelor minime formulate în raportul menționat.

(3) La expirarea termenului de implementare a planului de integritate, entitatea publică întocmește un raport cu privire la implementarea acestui plan, pe care îl publică pe pagina sa web și îl transmite autorității anticorupție responsabile care a evaluat integritatea instituțională.

(4) Procedura de adoptare, de implementare a planului de integritate și consecințele detaliate ale eșuării lui sînt prevăzute de Legea nr. 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale.

Capitolul V

CULTIVAREA INTEGRITĂȚII ÎN SECTORUL PRIVAT

Articolul 37. Măsurile de asigurare a integrității în sectorul privat în relațiile cu sectorul public

(1) Climatul de integritate a mediului de afaceri în relațiile cu sectorul public se cultivă prin:

- a) respectarea procedurilor de achiziție publică;
- b) respectarea limitărilor de publicitate stabilite pentru agenții publici;
- c) respectarea restricțiilor și limitărilor stabilite pentru foștii agenți publici;
- d) respectarea normelor de etică a afacerilor;
- e) implementarea sistemelor de control intern;
- f) transparența acționariatului, fondatorilor, administratorilor și beneficiarilor efectivi ai organizațiilor comerciale;
- g) transparența afacerilor sectorului privat cu statul.

(2) Responsabilitatea pentru cultivarea climatului de integritate a mediului de afaceri revine administrației organizațiilor comerciale.

(3) Nerealizarea măsurilor prevăzute la alin. (1) poate duce la compromiterea climatului de integritate în sectorul privat și, după caz, în sectorul public, la apariția manifestărilor de corupție și la afectarea interesului public.

Articolul 38. Respectarea restricțiilor și limitărilor stabilite pentru foștii agenți publici

Organizațiile comerciale sînt obligate:

- a) să evite, timp de un an, angajarea fostului agent public, prevăzut la art. 24, care a avut, pe parcursul ultimului an, înainte de încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu, atribuții directe de supraveghere și control al respectivelor organizații comerciale;
- b) să evite, timp de un an, acordarea împuternicirilor de reprezentare în fața unei entități publice persoanei care, pe parcursul ultimului an, a activat în cadrul acestei entități.

Articolul 39. Etica afacerilor

(1) Codurile de etică în sectorul privat stabilesc principiile și regulile ce guvernează procesele manageriale și conduita corectă în afaceri. Etica afacerilor presupune respectarea intereselor organizației comerciale, precum și ale

partenerilor, consumatorilor, societății în ansamblu, fiind interzisă provocarea pagubelor concurenților, care nu se încadrează în limitele legislației concurenței.

(2) Codurile de etică se adoptă la nivelul asociațiilor profesionale ale mediului de afaceri, fiind preluate și dezvoltate la nivelul organizației comerciale, în conformitate cu prevederile legislației Republicii Moldova și principiile businessului internațional, adoptate prin intermediul codurilor internaționale de etică în afaceri.

Articolul 40. Sisteme de control intern

(1) Sistemele de control intern oferă un mecanism de asigurare a integrității situațiilor financiare, precum și a integrității activităților financiare în afaceri. Controalele interne se organizează asupra managementului financiar, iar rezultatele sistemului de control intern se reflectă în proceduri și îndrumare pentru respectarea lor.

(2) Sistemul de control intern trebuie să asigure:

- a) mecanismul de prevenire și detectare a fraudelor și erorilor;
- b) politici și proceduri de înregistrare a tranzacțiilor, care permit pregătirea declarațiilor financiare în concordanță cu standardele naționale de contabilitate;
- c) protejarea bunurilor și a informațiilor deținute de organizațiile comerciale, cu excepțiile prevăzute de lege.

(3) Sistemele de control intern se organizează la nivelul societăților comerciale, fiind preluate sau elaborate în conformitate cu prevederile legislației Republicii Moldova și principiile businessului internațional.

Articolul 41. Transparența acționariatului, fondatorilor, administratorilor și beneficiarilor efectivi ai organizațiilor comerciale

(1) În vederea asigurării încrederii societății față de integritatea sectorului privat, informațiile cu privire la acționarii, fondatorii, administratorii și beneficiarii efectivi ai organizațiilor comerciale se consideră de interes public, iar deținătorii acestor informații asigură accesul la ele în regim on-line.

(2) Organizațiile comerciale care au în calitate de fondator, acționar sau deținător al cotelor-părți persoane juridice înregistrate în jurisdicții care nu implementează standarde internaționale de transparență, inclusiv privind structura acționariatului, fondatorilor, administratorilor etc., persoane fizice cetățeni ai acestor jurisdicții sau persoane fizice și juridice ai căror beneficiari efectivi sînt alte persoane fizice se înregistrează în Republica Moldova doar în cazul prezentării

confirmării scrise a identității beneficiarilor efectivi, conform legislației din domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor.

(3) Serviciul Prevenirea și Combaterea Spălării Banilor publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova și pe pagina sa web lista jurisdicțiilor care nu implementează standarde internaționale de transparență, de asemenea actualizează periodic informația dată.

Articolul 42. Transparența afacerilor sectorului privat cu statul

(1) Activele din sectorul public, precum și activele ce aparțin și/sau sînt gestionate de întreprinderile de stat, municipale sau societăți comerciale cu capital de stat sau cu capital al administrației publice locale pot fi transferate în sectorul privat prin intermediul procedurilor de parteneriat public-privat, prin privatizare, concesiune sau încheiere a altor tipuri de contracte comerciale, în condiții de transparență și liberă concurență, cu respectarea prevederilor legislației privind transparența în procesul decizional.

(2) Statul, autoritățile publice centrale și locale, întreprinderile de stat, municipale sau întreprinderile controlate de acestea (domeniul afacerilor statului) nu pot încheia contracte comerciale cu implicarea persoanelor fizice și juridice prevăzute la art. 41 alin. (2). Dacă nu există restricția contractuală de subcontractare ulterioară, persoanele fizice și juridice, rezidente sau nerezidente, care au încheiat contracte comerciale în domeniul afacerilor statului au, timp de 5 ani, interdicția de subcontractare cu implicarea persoanelor fizice și juridice prevăzute la art. 41 alin. (2), indiferent de numărul subcontractelor încheiate.

Capitolul VI

SANȚIONAREA LIPSEI INTEGRITĂȚII ÎN SECTORUL PUBLIC ȘI ÎN CEL PRIVAT

Articolul 43. Răspunderea pentru lipsa integrității

(1) Lipsa integrității în sectorul public și în cel privat conduce la săvîrșirea actelor de corupție și a celor conexe acestora și atrage răspunderea, după caz, disciplinară, civilă, contravențională sau penală.

(2) Responsabilitatea pentru constatarea și examinarea manifestărilor de corupție revine Procuraturii Anticorupție, Centrului Național Anticorupție, Autorității Naționale de Integritate și organelor Ministerului Afacerilor Interne în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală și ale Codului contravențional.

Articolul 44. Actele de corupție

(1) Actele de corupție reprezintă infracțiuni și contravenții, săvârșite în sectorul public și în cel privat, a căror sancționare este prevăzută de Codul penal și Codul contravențional.

(2) Sînt infracțiuni următoarele acte de corupție:

- a) coruperea activă;
- b) darea de mită;
- c) coruperea alegătorilor;
- d) coruperea pasivă;
- e) luarea de mită;
- f) primirea unei remunerații ilicite pentru îndeplinirea lucrărilor legate de deservirea populației;
- g) traficul de influență;
- h) manipularea unui eveniment;
- i) pariurile aranjate;
- j) finanțarea ilegală a partidelor politice sau a campaniilor electorale, încălcarea modului de gestionare a mijloacelor financiare ale partidelor politice sau ale fondurilor electorale;
- k) delapidarea patrimoniului public;
- l) delapidarea mijloacelor din fondurile externe;
- m) utilizarea contrar destinației a mijloacelor din împrumuturile interne sau fondurile externe.

(3) Sînt contravenții următoarele acte de corupție:

- a) primirea de recompensă nelegitimă sau de folos material (dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii);
- b) utilizarea fondurilor nedeclarate, neconforme sau venite din străinătate pentru finanțarea partidelor politice;
- c) utilizarea contrar destinației a mijloacelor din împrumuturile interne sau fondurile externe, obținerea frauduloasă a mijloacelor din fonduri externe, însușirea patrimoniului public sau a mijloacelor din fondurile externe (dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii).

Articolul 45. Actele conexe actelor de corupție

(1) Actele conexe actelor de corupție reprezintă infracțiuni și contravenții, săvârșite în sectorul public și în cel privat, a căror sancționare este prevăzută de Codul penal și Codul contravențional.

(2) Sînt infracțiuni următoarele acte conexe actelor de corupție, care au fost săvîrșite împreună sau în legătură directă cu un act de corupție:

- a) exercitarea atribuțiilor de serviciu în sectorul public în situație de conflict de interese;
- b) exercitarea atribuțiilor de serviciu în sectorul privat în situație de conflict de interese;
- c) abuzul de putere sau abuzul de serviciu în sectorul public;
- d) abuzul de serviciu în sectorul privat;
- e) excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu;
- f) neglijența în serviciu;
- g) falsificarea rezultatelor votării;
- h) obținerea frauduloasă a mijloacelor din fonduri externe;
- i) falsul în acte publice;
- j) falsul în documente contabile;
- k) tănuirea averii și a intereselor personale ale declaranților din sectorul public;
- l) tănuirea averii și a intereselor personale ale declaranților din sectorul privat;
- m) îmbogățirea ilicită;
- n) încălcarea regimului de confidențialitate a informațiilor din declarațiile de avere și interese personale;
- o) încălcarea regulilor de creditare, a politicilor de acordare a împrumuturilor sau a regulilor de acordare a despăgubirii/indemnizației de asigurare;
- p) gestiunea defectuoasă sau frauduloasă a băncii;
- q) obstrucționarea supravegherii bancare.

(3) Sînt contravenții următoarele acte conexe actelor de corupție:

- a) favoritismul (dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii);
- b) exercitarea atribuțiilor de serviciu în situație de conflict de interese;
- c) abuzul de putere sau abuzul de serviciu (dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii);
- d) excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu (dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii);
- e) excesul de putere privind actele permissive;
- f) încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor în ierarhie, limitărilor de publicitate;
- g) încălcarea regimului juridic al restricțiilor și limitărilor în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și cu migrarea agenților publici în sectorul privat (pantuflajul).

(4) Sînt conexe actelor de corupție orice alte infracțiuni și/sau contravenții săvîrșite împreună sau în legătură directă cu un act de corupție.

Articolul 46. Faptele coruptibile

(1) Faptele coruptibile constituie contravenții și abateri disciplinare.

(2) Sînt contravenții următoarele fapte coruptibile:

- a) neluarea măsurilor de asigurare a integrității în cadrul entităților publice;
- b) tăinuirea unui act de corupție ori a unui act conex acestuia sau neluarea măsurilor de geroare;
- c) încălcarea regulilor de inițiere și desfășurare a procedurilor de achiziție publică;
- d) neasigurarea măsurilor de protecție a funcționarului public;
- e) încălcarea regulilor de depunere a declarației de avere și interese personale;
- f) nedeclararea sau nesoluționarea conflictului de interese;
- g) refuzul de conformare la decizia de soluționare a conflictului de interese.

(3) Sînt abateri disciplinare faptele coruptibile ce se referă la toate celelalte tipuri de încălcări ale obligațiilor stabilite pentru agenții publici, conducătorii entităților publice, foștii agenți publici, organizațiile comerciale, registratorii persoanelor juridice și autoritățile anticorupție, prevăzute de prezenta lege și de legile care conțin reglementări referitoare la asigurarea integrității în sectorul public și în cel privat.

Articolul 47. Înlăturarea consecințelor actelor de corupție, actelor conexe acestora și ale faptelor coruptibile, repararea prejudiciului

(1) În cazul săvîrșirii actelor de corupție și actelor conexe acestora, bunurile, serviciile, privilegiile sau avantajele necuvenite transmise pentru a determina comiterea infracțiunii sau pentru a-l răsplăti pe infractor ori bunurile, serviciile, privilegiile sau avantajele necuvenite dobîndite prin săvîrșirea infracțiunii, dacă nu sînt restituite persoanei vătămate, în măsura în care nu servesc la despăgubirea acesteia, se confiscă, iar dacă acestea nu se găsesc, condamnatul este obligat la plata contravalorii. În toate cazurile, luarea măsurilor asigurătorii este obligatorie.

(2) Înregistrarea organizației comerciale cu încălcarea prevederilor art. 41 alin. (2) atrage lichidarea acesteia, cu radierea din Registrul de stat, și răspunderea disciplinară a registratorului. Lichidarea și radierea organizațiilor comerciale din Registrul de stat au loc și în cazul în care informația despre identitatea beneficiarilor efectivi prezentată la înregistrare în conformitate cu art. 41 alin. (2) este incorectă sau falsă.

(3) Deciziile adoptate, contractele încheiate, alte acțiuni sau orice clauză a unei convenții al căror obiect sau cauză constituie un act de corupție sau un act conex actelor de corupție sînt lovite de nulitate absolută.

(4) Actele juridice încheiate între organizațiile comerciale și entitățile publice cu încălcarea limitărilor de reprezentare stabilite pentru foștii agenți publici, prevăzute la art. 38 lit. b), precum și actele încheiate de către persoanele juridice înregistrate în Republica Moldova contrar prevederilor art. 41 alin. (2) sînt lovite de nulitate absolută, cu excepția cazurilor în care anularea acestora ar aduce daune interesului public.

(5) Orice parte la contract al cărei consimțămînt a fost viciat de un act de corupție sau de un act conex actelor de corupție poate reclama, în modul stabilit de lege, rezilierea/anularea lui, fără a-și prejudicia dreptul la despăgubiri.

(6) Persoana care a suferit un prejudiciu rezultat dintr-un act de corupție sau dintr-un act conex actelor de corupție are dreptul la repararea acestui prejudiciu în conformitate cu prevederile legislației penale, contravenționale sau, după caz, civile.

(7) După repararea prejudiciului din contul bugetului corespunzător, pîrîtul are dreptul de regres față de persoana vinovată în mărimea despăgubirii plătite.

Articolul 48. Responsabilitatea și repararea prejudiciului

(1) Persoana care a suferit un prejudiciu rezultat dintr-o faptă prevăzută la art. 256, 324–335¹ din Codul penal are dreptul, în cadrul procesului, la repararea prejudiciului material și/sau moral în conformitate cu prevederile Codului de procedură penală. În cazul în care persoana nu a solicitat intentarea acțiunii civile în cadrul procesului penal, repararea prejudiciului are loc conform prevederilor Codului civil. Dacă persoana a suferit un prejudiciu rezultat dintr-o faptă prevăzută la art. 312–330¹ din Codul contravențional, autoritatea competentă este în drept, la cererea victimei, să dispună repararea prejudiciului cauzat prin contravenție în cazul în care nu există divergențe asupra întinderii lui.

(2) După repararea prejudiciului din contul bugetului respectiv, pîrîtul este obligat să intenteze acțiune de regres față de persoana vinovată în mărimea despăgubirii plătite. Persoana care a suferit un prejudiciu rezultat dintr-un act de corupție sau act conex actelor de corupție, comis de către subiecții stabiliți la art. 5 lit. a), este în drept să ceară despăgubiri din partea entității publice al cărei agent public a comis actul de corupție sau actul conex.

(3) Ministerul Justiției sau, după caz, procurorul va înainta acțiune de regres împotriva persoanei care a comis actul de corupție sau actul conex actelor de corupție dacă autoritățile despăgubitoare nu și-au onorat obligațiile.

Articolul 49. Investigarea actelor de corupție și a actelor conexe acestora

(1) Autoritățile anticorupție responsabile sînt investite, conform competențelor stabilite, cu următoarele atribuții de investigare a actelor de corupție și a actelor conexe acestora:

- a) efectuarea măsurilor speciale de investigații;
- b) efectuarea urmăririi penale;
- c) aplicarea măsurilor procesuale de constrîngere, de siguranță și a altor măsuri de securitate;
- d) asigurarea confidențialității în procesul penal;
- e) aplicarea măsurilor de protecție de stat pentru asigurarea securității participanților la proces și a altor persoane, inclusiv a celor care aduc la cunoștință organelor competente sau superiorilor posibila săvîrșire a actelor de corupție, a actelor conexe acestora sau a faptelor coruptibile;
- f) aplicarea măsurilor de înlăturare a condițiilor care au contribuit la săvîrșirea infracțiunilor și altor încălcări ale legislației, întreprinderea acțiunilor de reparare a prejudiciului;
- g) exercitarea asistenței juridice internaționale.

(2) Atribuțiile prevăzute la alin. (1) sînt exercitate în măsura în care sînt conforme Constituției, Codului de procedură penală, legislației privind activitatea specială de investigații și legilor speciale care reglementează activitatea autorităților anticorupție responsabile.

Capitolul VII

DISPOZIȚII FINALE ȘI TRANZITORII

Articolul 50

(1) Prezenta lege intră în vigoare la data publicării în Monitorul Oficial al Republicii Moldova. Prevederile art. 13 alin. (2) lit. b)–f) se aplică pînă la implementarea depunerii electronice a declarațiilor de avere și interese personale.

(2) Guvernul, în termen de 6 luni:

- a) va prezenta Parlamentului propuneri privind aducerea legislației în vigoare în concordanță cu prezenta lege;
- b) va aduce actele sale normative în concordanță cu prezenta lege;

c) va asigura elaborarea actelor normative necesare pentru aplicarea prezentei legi;

d) va asigura revizuirea de către entitățile publice centrale a actelor lor departamentale;

e) va întreprinde alte măsuri de punere în aplicare a prezentei legi, de studiere și de aplicare a acesteia de către subiecții de drept.

(3) La data intrării în vigoare a prezentei legi se abrogă Legea nr. 90/2008 cu privire la prevenirea și combaterea corupției, publicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2008, nr. 103–105, art. 391, cu modificările și completările ulterioare.

PREȘEDINTELE PARLAMENTULUI

SINTEZA
amendamentelor, propunerilor și obiecțiilor la proiectul legii integrității
Nr. 267 din 15.06.2016

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
1.		Guvernul Republicii Moldova	<p>Proiectul reproduce multe norme similare care se regăsesc dispersat în alte legi, inclusiv în legile recent adoptate și modificate de Parlament: Legea nr.132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, Legea nr.133 din 17 iunie 2016 cu privire la declararea averii și a intereselor personale, Legea privind evaluarea integrității instituționale. Aceste norme se referă la asigurarea integrității instituționale, angajarea și promovarea agenților publici în bază de merit și integritate profesională, la respectarea regimului de incompatibilități, restricții în ierarhie și limitări ale publicității, declarării averilor și intereselor personale, conflictelor de interese, respectarea regimului cadourilor, asigurarea transparenței în procesul decizional, asigurarea accesului la informațiile de interes public, la expertiza anticorupție, evaluarea integrității instituționale, testarea integrității profesionale, controlul averilor și intereselor personale, controlul conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și</p>	<p>Nu se acceptă, reieșind din argumentele CNA</p>	<p>Nu se acceptă. Într-adevăr cadrul legislativ anticorupție este dispersat în mai multe legi: legea prevenirii și combaterii corupției, codul de conduită al funcționarului public, legea achizițiilor publice, legea transparenței în procesul decizional, legea accesului la informații, legea declarării averilor și intereselor, legea funcției publice și a funcționarului public, legea privind statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică, legea verificării titularilor și candidaților la funcții publice, legea alesului local etc., legea evaluării integrității instituționale etc. Prevederile acestor legi nu sunt corelate între ele, existînd prevederi lacunare sau contradictorii. Dispersarea face ca responsabilitățile de implementarea legilor să cunoască foarte prost aceste prevederi, să nu le atragă atenția cuvenită și, în final, să nu le aplice, favorizînd astfel corupția sistemică și endemică în cadrul instituțiilor publice. Conducătorii și agenții publici evită pe cât de mult este posibil aplicarea legilor speciale, invocînd faptul că nu cunosc, că nu rezultă clar din legile existente că ar trebui să procedeze într-un fel anume. Spre exemplu: legea prevede că se declară cadourile sau conflictele de interese, fără a stabili măsurile necesare pentru a pune în aplicare aceste norme: conducătorii, pe de o parte,</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
			limitărilor, planul de integritate.		<p>trebuie să creze registrele corespunzătoare, să desemneze responsabilii, să adopte reguli interne clare pentru toți, iar angajații – să le declare urmînd respectivele proceduri.</p> <p>În contextul Legii 325/2013 a evaluării integrității instituționale se verifică respectarea climatului de integritate în instituțiile publice de către CNA și SIS. Este necesar ca ele și entitățile publice să înțeleagă sub ce aspect se va efectua evaluarea respectivă, adică respectarea obligațiilor ce revin celor ce activează în cadrul entității publice și în ce mod aceasta poate conduce la aprecierea nefavorabilă a integrității ei.</p> <p>Astfel, proiectul legii integrității vine în completarea legilor menționate, delimitînd însă clar rolurile. Astfel, dacă nu declară cadourile angajații unei instituții, se va putea da apreciere dacă responsabilitatea revine persoanelor care nu declară, sau conducătorilor care nu au creat condiții pentru ca să fie declarate cadourile în instituție (registre, responsabilii desemnați, reguli interne).</p> <p>Proiectul legii integrității are valoarea adăugată:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) De unificare a cercului subiecților obligațiilor de integritate (în termen de 6 luni de la adoptarea legii urmînd să fie racordate toate legile menționate sub aspectul subiecților), 2) De clarificare a obligațiilor concrete ce revin fiecărui actor din cadrul instituțiilor publice – conducător sau agent public – pentru cultivarea integrității în instituție,

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
2.		Guvernul Republicii Moldova	<p>Mecanismele de control al averilor, conflictelor de interese, incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor se regăsesc în Legea cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, Legea cu privire la declararea averii și a intereselor personale, adoptate de Parlament la 17 iunie 2016.</p> <p>Proiectul legii integrității vine în completarea tuturor legilor menționate, cu un cadru normativ mai clar de delimitare a rolurilor ce le revine instituțiilor publice.</p> <p>Totuși, proiectul urmează a fi modificat prin ajustare și conformare la proiectele de legi speciale adoptate.</p>	<p>Se acceptă propunerile Centrului Național Anticorupție, iar art. 31 de expus conform amendamentului deputatului A. Gorila</p>	<p>3) De clarificare a criteriilor integrității entităților publice pentru a fi supuse evaluării, conform Legii 325/2013.</p> <p>Potrivit structurii proiectului, în special în capitolul II, secțiunea 2 sunt prevăzute măsurile de asigurare a integrității instituționale, atribuțiile concrete ale subiecților responsabili de implementarea acestor măsuri. Astfel, primul alineat din art.11-24 explică valoarea politicii anticorupție pentru cultivarea integrității în cadrul instituției (ex.: angajarea prin concurs, declararea cadourilor, transparența achizițiilor publice etc.), alineatele doi și trei – prevăd obligațiile concrete ce revin agentului public și ale conducătorului entității publice, iar alineatul patru menționează excepțiile care pot exista.</p> <p>Se acceptă substituirea denumirii ANI din "Centrul Național de Integritate" în "Autoritatea Națională de Integritate".</p> <p>Secțiunea 3 din Capitolul III urmează să fie expuse în felul următor:</p> <p style="text-align: center;"><i>Secțiunea 3.</i></p> <p style="text-align: center;"><i>Controlul integrității asigurat de Autoritatea Națională de Integritate</i></p> <p>Articolul 30. Controlul averilor și intereselor personale (1) Controlul averii și intereselor personale constă în verificarea declarațiilor de avere și interese personale, a datelor și a informațiilor privind averea existentă, precum și a modificărilor patrimoniale intervenite pe</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
			<p>Deși instituirea acelorși reglementări în mai multe acte legislative generează paralelisme legislative, contrare regulilor de tehnică legislativă, în cazul posibilelor divergențe dintre acest proiect, care se propune a fi o lege organică și a Legii cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, Legea cu privire la declararea averii și a intereselor personale, etc., acestea din urma vor fi aplicate, fiind legi speciale.</p> <p>În vederea excluderii unor eventuale discrepanțe, se consideră necesară o evaluare suplimentară a proiectului prin prisma prevederilor Legii cu privire la Autoritatea Națională de Integritate, Legii cu privire la declararea averii și a intereselor personale, a modificărilor operate în Legea privind evaluarea integrității instituționale etc.</p>		<p>durata exercitării mandatelor, funcțiilor publice și de demnitate publică.</p> <p>(2) Controlul averii și intereselor personale ale agenților publici subiecți a țării se efectuează de către Autoritatea Națională de Integritate în conformitate cu prevederile legislației ce reglementează statutul Autorității și a legislației privind declararea și controlul averii și intereselor personale.</p> <p>Articolul 31. Controlul conflictelor de interese, a incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor</p> <p>Controlul conflictelor de interese, a incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor ale agenților publici subiecți ai țării se efectuează de către Autoritatea Națională de Integritate în conformitate cu prevederile legislației ce reglementează statutul Autorității și a legislației privind declararea și controlul averii și intereselor personale.</p>
3.		Procuratura Generală	Documentul propus spre examinare nu oferă mecanisme de identificare și înlăturare a riscurilor de corupție și de sancționare a agenților publici pentru manifestări de corupție	Nu se acceptă, reieșind din argumentele CNA	<p><u>Nu se acceptă.</u></p> <p>Riscurile de corupție în instituție apar ca urmare a nerespectării rigorilor de integritate. Capitolul II secțiunea 2 din proiect este foarte explicit referitor la ce trebuie să se îndeplinească în instituțiile publice pentru a evita riscurile de corupție – cultivarea integrității instituționale. Suplimentar, capitolul III din proiect prevede rolul exact al conducătorilor entităților publice de a preveni și înlătura riscurile de corupție (a se vedea art.25-27).</p> <p><u>Nu se acceptă.</u></p>
4.		Procuratura	Proiectul de lege după conținut	Nu se acceptă,	

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
		Generală	seamănă mai mult cu un ghid, cod deontologic sau de conduită. Proiectul conține în sine un amalgam de norme care de fapt există deja în alte acte normative nefiind clar cum vor contribui acestea la realizarea scopului proiectului	reieșind din argumentele CNA	Proiectul legii integrității într-adevăr seamănă cu un cod al integrității, având stabilite foarte detaliat obligațiile tuturor părților implicate în procesul asigurării unui climat de integritate în instituțiile publice. Însă doar această clarificare explicită a obligațiilor permite formularea foarte exactă a așteptărilor de integritate față de toate părțile implicate, evită interpretările abuzive și lipsa sancțiunilor corespunzătoare pentru încălcări. Proiectul nu repetă, ci completează normele existente din domeniu, acoperind de o manieră sistemică lacunele existente, asigurând standarde minime de integritate uniforme pentru tot sectorul public și nu numai. Acest lucru permite realizarea scopului proiectului. Se acceptă.
5.	Prezenta lege reglementează dezvoltarea integrității	Deputat în Parlament Valeriu Ghilețchi	Articolul 1 - Domeniul de reglementare Cuvântul "dezvoltare" se va înlocui cu cuvântul "domeniul". Argument: Din punct de vedere lingvistic cuvântul "domeniul" este mult mai potrivit.	Se acceptă	
6.	e) sancționarea agenților publici pentru manifestări de corupție, pe de o parte și a conducătorilor entităților publice ...	Deputat în Parlament Valeriu Ghilețchi	Articolul 2 - Scopul legii La litera e) se va exclude expresia "pe de o parte". Argument: În contextul în care propoziția nu conține și expresia "pe de altă parte", utilizarea acesteia nu aduce valoare adăugată și ar putea crea confuzie.	Se acceptă	Se acceptă
7.	corupție – utilizarea funcției contrar legii în interes privat. În acest sens,	Deputat în Parlament	Articolul 3 - Noțiuni	Nu se acceptă	Nu se acceptă. Definiția în cauză există în Legea 325/2013. Termenul de „manifestări de

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2. funcția utilizată poate fi în cadrul entităților publice sau private, în mod direct de către deținătorul funcției sau indirect de către intermediari, iar interesul privat poate fi propriu pentru deținătorul funcției sau pentru alte persoane;	3. Valeriu Ghilețchi	4. Definiția termenului "corupție" se exclude. Argument: Definiția propusă definește doar parțial termenul corupție și nu are un caracter comprehensiv. Totodată, articolul 44 conține o listă exhaustivă a actelor de corupție.	5.	6. "corupție" nu este echivalent cu cel al „actelor de corupție”, deoarece acestea reprezintă doar un singur element. Cefelalte 3 elemente care se conțin în definiția în cauză la fel sînt foarte clare: actele asimilate corupției se găsesc în art.45, actele conexe în art.45 și faptele coruptibile în art.47.
8.	8. <i>manifestări de corupție</i> – actele de corupție, actele asimilate corupției și cele conexe lor, precum și faptele coruptibile specificate în Capitolul VII al prezentei legi;	Deputat în Parlament Valeriu Ghilețchi	Articolul 3 - Noțiuni Definiția termenului "manifestări de corupție" se exclude. Pe tot parcursul textului legii sintagma "manifestări de corupție" va fi înlocuită cu "acte de corupție" Argument: Termenul "manifestări de corupție" nu este unul potrivit din punct de vedere juridic, deoarece este un termen ambiguu și ar putea crea confuzie. În contextul în care articolul 44 conține o listă exhaustivă a actelor de corupție consider că utilizarea acestei expresii este mult mai reușită. Trebuie pedepsite actele de corupție și nu anumite manifestări.	Nu se acceptă	Nu se acceptă. Această definiție corespunde instrumentelor internaționale anticorupție la care RM este parte. Potrivit raportului expertului contractat de UE pentru a examina proiectul Legii integrității, Dr.Fabio Licata, expert, magistrat italian, în art.3 al proiectului „oferă o listă completă a conceptelor relevante, conforme abordării moderne cuprinse în tratatele și recomandările internaționale”, iar cu titlu de exemplu deosebit de relevant este invocată anume definiția „corupției”.
9.	9. Articolul 3. Noțiuni În sensul prezentei legi, următoarele noțiuni semnifică: <i>activitate profesională</i> – exercitarea atribuțiilor de serviciu (drepturilor și obligațiilor) agenților publici în modul prevăzut de actele legislative, normative și	Guvernul Republicii Moldova	La art. 3: Definirea noțiunilor de „agent public”, „entitate publică”, „integritate instituțională”, „incident de integritate”, „integritate profesională”, „influență necorespunzătoare”, „manifestări de corupție”, „risc de	Se acceptă propunerile CNA	Se acceptă preluarea exactă a definiției noțiunilor de „agent public”, „entitate publică”, „integritate instituțională”, „integritate profesională”, „risc de corupție”, „serviciu de interes public” în redacția Legii 325/2013, urmînd ca din aceasta din urmă să fie excluse ulterior noțiunile date. Dat fiind că legislația în vigoare nu definește

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	<p>2.</p> <p>departamentele ce reglementează activitatea entităților publice în care sunt încadrați;</p> <p><i>activitate vulnerabilă</i> – activitate profesională a agentului public, desfășurarea căreia în cadrul entității publice este amenințată de riscuri corupție;</p> <p><i>agent public</i> – persoană care activează într-o entitate publică și care exercită o funcție publică, inclusiv o funcție publică cu statut special, o funcție de demnitate publică, inclusiv o funcție electivă sau o funcție exclusiv politică (prim-ministru, ministru și vice-ministru), este angajată în cabinetul persoanei cu funcție de demnitate publică sau prestează servicii de interes public; alți demnitari numiți în baza încrederii politice;</p> <p><i>agenție anticorupție responsabilă</i> – după caz, Centrul Național Anticorupție, Centrul Național de Integritate, Procuratura Anticorupție, Serviciul de Informații și Securitate, Ministerul Afacerilor Interne;</p> <p><i>avertizare de integritate</i> – sesizarea despre manifestări de corupție, practici ilegale și lipsite de etică ce amenință interesul public, efectuată în contextul raporturilor de muncă sau de serviciu în cadrul entităților publice și private;</p>	3.	<p>4.</p> <p>corupție, „serviciu de interes public” nu este necesară, acestea fiind deja reglementate de Legea privind evaluarea integrității instituționale, modificată recent de Parlament. Proiectul urmează să definească doar noțiunile care pot fi interpretate diferit.</p> <p>Definițiile nu trebuie să difere de la un text la altul din aceeași materie. În acest context este de menționat noțiunea de „agent public”. Potrivit legii menționate, „agentul public” este persoana încadrată într-o entitate publică și care exercită o funcție publică, o funcție publică cu statut special, o funcție de demnitate publică, este angajată în cabinetul persoanei cu funcție de demnitate publică sau prestează servicii de interes local. În definiția proiectului se face referință la funcțiile exclusiv politice (prim-ministru, ministru și viceministru). Dar pe criteriul politice sînt numite și alte persoane, inclusiv viceprim-ministrul. Persoanele respective exercită funcții de demnitate publică.</p>	5.	6.

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
	<p><i>beneficiar efectiv</i> – persoană fizică ce controlează în ultimă instanță o persoană fizică sau juridică sau beneficiarul unei societăți de investiții sau administratul societății de investiții, și/sau care deține direct sau indirect dreptul de proprietate sau controlul asupra a cel puțin 10% din acțiuni sau din dreptul de vot al persoanei juridice sau a bunurilor aflate în administrare fiduciară, precum și în alte cazuri prevăzute de legislația în domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor și finanțării terorismului;</p> <p><i>conducător</i> – persoana sau organul colegal responsabil de asigurarea măsurilor de integritate instituțională, precum și de sancționarea, în limita competențelor disciplinare, a incidentelor de integritate;</p> <p><i>corupție</i> – utilizarea funcției contrar legii în interes privat. În acest sens, funcția utilizată poate fi în cadrul entităților publice sau private, în mod direct de către deținătorul funcției sau indirect de către intermediari, iar interesul privat poate fi propriu pentru deținătorul funcției sau pentru alte persoane;</p> <p><i>entitate publică</i> – persoana juridică cu statut de:</p> <p>a) autoritate publică, autoritate centrală, autoritate a administrației</p>		<p>Noțiunile de „integritate în sectorul public”, „integritate în sectorul privat”, „integritate politică” definesc activitățile pentru asigurarea integrității, dar nu definiția integrității respective.</p>	<p>Se acceptă poziția CNA</p>	<p>evaluarea integrității instituționale, modificată recent de Parlament au rezultat din cauza că proiectele nu au fost promovate concomitent, datorate poziției Ministerului Justiției în acest sens. Astfel, Legea integrității, fiind lege-cadru ar fi trebuit să includă toate aceste definiții, acestea nefiind necesare a fi introduse în Legea evaluării integrității instituționale. Totodată, din cauza calendarului diferit al promovării celor două legi, legea evaluării integrității instituționale fiind promovată înaintea proiectului legii integrității îi lipseau definițiile noțiunilor menționate, iar pentru facilitatea adoptării legii respective, aceste noțiuni au fost preluate din proiectul legii integrității.</p> <p>Din aceleași motive, Legea evaluării integrității, în loc să facă trimitere la Legea integrității (care lipsea la moment) face trimiteri la Legea 90/2008 cu privire la prevenirea și combaterea corupției, care va fi abrogată prin Legea integrității. De aici rezultă necesitatea ca imediat după adoptarea Legii integrității (sau concomitent) să fie modificată trimiterea la legea 90/2008 din legea evaluării integrității profesionale, precum și să fie excluse noțiunile repetitive din Legea evaluării integrității instituționale.</p> <p>Nu se acceptă deoarece nu este clară obiectia – articolul 3 urmărește definirea respectivelor fore de integritate.</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
	<p>publice centrale de specialitate, autoritate publică locală, precum și structura organizațională de pe lângă sau din sfera de competență a acestora;</p> <p>b) autoritate, instituție, organ, organizație, oficiu sau agenție de stat, autonomă, independentă, de autoadministrare și/sau de reglementare;</p> <p>c) Curte Constituțională, instanță judecătorească, procuratură;</p> <p>d) întreprindere de stat sau municipală, societate comercială sau instituție financiară cu capital de stat sau al administrației publice locale;</p> <p><i>entitate publică superioară</i></p> <p>– entitatea publică împuțernicită să asigure etica și disciplina conducătorului entităților publice și, după caz, ale agenților publici etica și disciplina cărora nu este asigurată în cadrul entității publice în care își desfășoară activitatea profesională;</p> <p><i>favoritism</i> – acțiune întreprinsă de agentul public în exercițiul funcției prin acordarea de sprijin de orice fel, preferințe, privilegii sau crearea avantajelor unor persoane fizice sau juridice, în procesul de luare a deciziei, atunci când aceste acțiuni se fac în folosul rudelor (nepotism), prietenilor (cronyism) sau în folosul partidelor</p>		<p>Noțiunea de „agenție anticorupție responsabilă” urmează a fi reexaminată, ținând cont de prevederile Legii nr. 98 din 4 mai 2012 privind administrația publică centrală de specialitate, potrivit căreia agenția este o structură organizațională separată în sistemul administrativ al unui minister, care se constituie pentru exercitarea funcțiilor de gestionare a anumitor subdomenii sau sfere din domeniile de activitate a ministerului. Din acest considerent, ar urma să se facă referință la „autoritatea anticorupție responsabilă”.</p> <p>La utilizarea noțiunii de „interes public” urmează a se ține cont de conceptul de interes public, care acoperă o pluralitate de interese și din acest motiv este dificil de a se specifica ce reprezintă un astfel de interes. Astfel, chiar și interesul de dezvoltare a unei părți din societate este, la fel, interes public. Interesul public acoperă, de asemenea, dezvoltarea intereselor private.</p> <p>Cît privește conceptul de „interes privat legitim”, este de menționat că nu poate fi considerat legitim doar interesul privat consacrat printr-un text al unui act normativ. În dreptul</p>	<p>Se acceptă propunerea CNA</p> <p>Se acceptă poziția CNA</p> <p>Se acceptă propunerile CNA</p>	<p>Se acceptă ca pe tot textul proiectului noțiunea de „agenție anticorupție responsabilă” să fie substituită cu cea de „autoritate anticorupție responsabilă”.</p> <p>Nu se acceptă. Interesul public și este o pluralitate de interese, ceea ce rezultă și din noțiune ”interes general de dezvoltare a bunăstării societății în ansamblu...”. Suntem de acord cu afirmația că ”interesul de dezvoltare a unei părți din societate este, la fel, interes public”. În sensul proiectului, interesul public acoperă, de asemenea, dezvoltarea intereselor private.</p> <p>Se acceptă noțiunea de „interes privat legitim” se expune în redacție nouă: „<i>interes privat legitim</i> – interes privat consacrat de Constituție, legislația națională și tratatele internaționale la care Republica</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	<p>2. politice (clientelism); <i>incident de integritate</i> – manifestare de corupție produse în împrejurări reale, altă manifestare similară manifestării de corupție, produse în cadrul unui test de integritate profesională; <i>influență necorespunzătoare</i> – imixtiune în activitatea profesională a agentului public din partea terțelor persoane manifestată prin presiuni, amenințări sau rugăminți în vederea determinării acestuia să desfășoare activitățile profesionale într-un mod anumit, atunci când imixtiunea dată este ilegală și nu este însoțită de promisiunea, oferirea sau darea, personal sau prin mijlocitor, de bunuri, servicii, privilegii sau avantaje sub orice formă, ce nu i se cuvin (nu întrunește elementele unei infracțiuni); <i>integritate instituțională</i> – integritatea profesională a tuturor agenților publici din cadrul entității publice, cultivată, controlată și consolidată de către conducător, precum și toleranța zero la manifestările de corupție ale agenților publici, prin sancționarea lipsei de integritate profesională a acestora; <i>integritate în sectorul public</i> – integritatea politică și integritatea instituțională a tuturor entităților publice din Republica Moldova, astfel încât agenții publici încadrați în aceste</p>	3.	<p>4. privat sînt legitime orice interese private care nu contravin legii. De asemenea, nu poate fi considerat ilegal un interes privat care aduce atingere intereselor publice. Interesul privat poate să contravină interesului public, dar, oricum rămîne legitim, chiar dacă nu poate fi realizat sau protejat.</p> <p>Suplimentar, la noțiunea „manifestări de corupție” se face greșit trimitere la cap. VII, acesta conținînd dispoziții finale și tranzitorii.</p> <p>La fel, nu este necesară definirea noțiunilor general recunoscute (activitate profesională, conducător). Pentru a menține uniformitatea uzului de expresii și definiții, se va ține cont că legislația națională utilizează expresia de persoană cu funcție de conducere.</p> <p>Noțiunea de favoritism este prea îngustă, deoarece ar rezulta că acțiunile întreprinse de acordare a sprijinului, preferințelor, privilegiilor sau crearea avantajelor ar acoperi doar rudele, prietenii sau partidele politice. În acest sens, cuvîntul „atunci” urmează a fi substituit cu cuvîntul „inclusiv”. De altfel, în</p>	5.	<p>6. Moldova este parte sau care nu contravine prevederilor acestora, precum și care nu aduce atingere interesului general de dezvoltare a bunăstării societății în ansamblu și de realizare a drepturilor și libertăților legitime ale altor persoane;”.</p> <p>Se acceptă înlocuirea trimiterii la Cap. VII cu cea de trimitere la Cap.VI.</p> <p>Nu se acceptă excluderea definițiilor noțiunilor de activitate profesională, conducător. Noțiunea de conducător acoperă o categorie mai largă și diferită decît cea a persoanei cu funcție de conducător - persoana sau organul colegial responsabil de asigurarea măsurilor de integritate instituțională, precum și de sancționarea, în limita competențelor disciplinare, a incidentelor de integritate.</p> <p>Se acceptă prin expunerea noțiunii de favoritism în nouă redacție cu următorul conținut: <i>„favoritism – sprijinul la soluționarea problemelor persoanelor fizice sau juridice neprevăzute de actele normative, indiferent de motive, care nu întrunește elementele unei conflicte de interese sau elementele unei componente de infracțiuni, acordat în</i></p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	<p>2.</p> <p>entități să-și desfășoare activitățile profesionale în strictă conformitate cu interesul public;</p> <p><i>integritate în sectorul privat</i> – desfășurarea activităților de interacțiune din organizațiile comerciale și entitățile publice în mod legal, transparent, obiectiv și bazat pe libertatea concurenței;</p> <p><i>integritate politică</i> – desfășurarea activităților concurenților electorali, persoanelor de încredere ale concurenților electorali și a persoanelor care dețin o funcție electivă sau o funcție exclusiv politică în mod etic, liber de manifestări de corupție, cu respectarea interesului public, supremației Constituției Republicii Moldova și a legii;</p> <p><i>integritate profesională</i> – desfășurarea tuturor activităților profesionale de către agentul public în mod etic, liber de influențe necorespunzătoare și manifestări de corupție, cu respectarea interesului public, supremației Constituției Republicii Moldova și a legii;</p> <p><i>interes public</i> – interesul general de dezvoltare a bunăstării societății în ansamblu și de realizare a intereselor private legitime, garantat prin funcționarea entităților publice și private, precum și prin exercitarea atribuțiilor de serviciu ale agenților entităților date în strictă conformitate</p>	3.	4.	5.	6.
			<p>cazul în care nu se va demonstra apartenența la grupele menționate, acțiunile respective nu vor putea fi calificate ca favoritism. Plus la aceasta, în textul noțiunii, după cuvântul „acordarea” necesită a fi introduse cuvintele „fără un temei legal”, în caz contrar ar rezulta că este favoritism și acțiunea de sprijin al rudelor în modul stabilit de lege, chiar dacă un astfel de sprijin se acordă tuturor.</p>		<p><i>exercițiul funcțiunii de către agentul public</i>”.</p> <p>În contextul revizuirii noțiunii de favoritism:</p> <ul style="list-style-type: none"> - se exclude noțiunea „avertizare de integritate”; - se substituie la articolul 10 alin.(1) lit.e) sintagma „evitarea” cu sintagma „neadmiterea”; - se expune în redacție nouă a articolului 15 <p>„Articolul 15. Neadmiterea favoritismului</p> <p>(1) În vederea asigurării servirii interesului public cu imparțialitate și obiectivitate, în cadrul entităților publice practicile de favoritism sînt inadmisibile.</p> <p>(2) Agentul public are obligația să nu admită favoritism în activitatea sa profesională.</p> <p>(3) Conducătorul entității publice, a entității publice superioare este obligat:</p> <p>a) să nu admită cu bună-știință practici de favoritism în activitatea profesională a agenților publici din entitatea pe care o conduce;</p> <p>b) să denunțe cazurile de favoritism la Centrul Național Anticorupție.”</p>
10.		Curtea Supremă de Justiție	Din definițiile noțiunilor de „agent public” și de „entitate publică”, oferite de articolul 3 al proiectului de lege, reiese că judecătorii sunt agenți publici, pentru că sunt persoane care activează într-o entitate publică și care exercită o funcție publică, inclusiv o funcție publică cu statut	Se acceptă poziția CNA	<p>Nu se acceptă.</p> <p>Prevederile proiectului Legii integrității sunt conforme și congruente cu Legea evaluării integrității instituționale (anterior Legea testării integrității profesionale), nr.325 din 23.12.2013, revizuită în baza hotărârii Curții Constituționale nr. 7 din 16 aprilie 2015 și republicată în Monitorul Oficial din</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	<p>2.</p> <p>cu prevederile legale, în mod eficient și econom din punct de vedere a utilizării resurselor;</p> <p><i>interes privat</i> – interesul persoanelor fizice (personal sau de grup), a persoanelor apropiate acestora sau al persoanelor juridice (departamental, corporativ sau clientelar) de realizare a drepturilor și libertăților, inclusiv în vederea obținerii bunurilor, serviciilor, privilegiilor, avantajelor sub orice formă, a ofertei sau promisiunii lor;</p> <p><i>interes privat legitim</i> – interesul privat consacrat de Constituție, legislația națională și tratatele internaționale la care Republica Moldova este parte și care nu aduce atingere interesului general de dezvoltare a bunăstării societății în ansamblu și de realizare a drepturilor și libertăților legitime ale altor persoane;</p> <p><i>manifestări de corupție</i> – actele de corupție, actele asimilate corupției și cele conexe lor, precum și faptele coruptibile specificate în Capitolul VII al prezentei legi;</p> <p><i>organizații comerciale</i> – societățile comerciale și antreprenorii individuali, înregistrate în Republica Moldova sau peste hotarele ei;</p> <p><i>risc de corupție</i> – eveniment posibil de producere a unei manifestări de corupție prin care va fi afectată</p>	3.	<p>4.</p> <p>special. În rândul entităților publice sunt trecute și instanțele judecătorești. Prin urmare, acest proiect îi vizează inclusiv pe judecătorii instanțelor de drept comun.</p> <p>Proiectul de lege anunță, chiar de la începutul său, motivul care stă la baza sa – „cultivarea integrității publice și a climatului de toleranță zero la corupție în cadrul entităților publice din Republica Moldova”.</p> <p>Astfel, proiectul instituie o așa-zisă „testare a integrității profesionale” a agenților publici de către Centrul Național Anticorupție, testare manifestată prin „operațiuni disimulate, condiționate de activitatea și comportamentul agentului public testat, în vederea urmării pasive și stabilirii reacției și a conduitei acestuia, determinând astfel gradul de afectare a climatului de integritate instituțională și riscurile de corupție în cadrul entității publice”. Fără să distingă între judecători și ceilalți agenți publici, proiectul mai instituie obligații de tragere la răspundere a agenților publici care încalcă normele de etică și/sau deontologie profesională.</p> <p>Curtea Supremă de Justiție reamintește că, potrivit articolului 116 alin. (1) din Constituție, judecătorii instanțelor judecătorești</p>	5.	6.
					<p>26.08.2016. Legea 325/2013 a fost revizuită și reconceptualizată, anume în vederea executării hotărârii invocate a Curții Constituționale în textul obiecției. Proiectul Legii integrității stabilește doar cadrul general al prevenirii corupției, iar subiecții și procedurile detaliate sunt reglementate în legile speciale, în cazul de față de referință fiind Legea 325/2013, în contextul și sensul căreia sunt abordate noțiunile de ”agent public” (inclusiv judecătorii) și ”entitate publică” (inclusiv instanțele judecătorești). Accentuăm că noua versiune a Legii 325/2013 a sporit și a prevăzut toate garanțiile necesare pentru respectarea independenței sistemului judecătoresc, în general, și a judecătorilor, în particular. Toate procedurile de testare a integrității profesionale se vor desfășura exclusiv sub control judiciar, așa cum a fost invocat în hotărârea Curții Constituționale nr. 7/2015. Legea 325/2013 nu prevede intervenția în regimul și procedurile sancționatorii față de judecători a unor instituții terțe, această prerogativă revenind, așa cum este statuat și de Legea Supremă, Consiliului Superior al Magistraturii. Proiectul creează premisele necesare pentru a clarifica aspectele de evaluare a climatului e integritate instituțională aplicabile tuturor entităților publice, inclusiv instanțelor de judecată. Cît privește oportunitatea de a supune testării integrității profesionale a judecătorilor, în pct.181 din Hotărârea Curții Constituționale nr.7 din 16.04.2015 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	<p>2. realizarea obiectivelor entităților publice, iar interesul public va fi afectat de interese private; <i>serviciu de interes public</i> – activitate de interes public, organizată și desfășurată în vederea satisfacerii unei nevoi publice, activitate desfășurată conform condițiilor stabilite de autorități și supuse controlului acestora.</p>	3.	<p>4. sunt independenți. Conform articolului 123 alin. (1), Consiliul Superior al Magistraturii este instituția care asigură numirea, transferarea, detașarea, promovarea în funcție și aplicarea de măsuri disciplinare față de judecători. Curtea Supremă mai reamintește și de existența Hotărârii Curții Constituționale nr. 7 din 16 aprilie 2015 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr. 325 din 23 decembrie 2013 privind testarea integrității profesionale. La paragraful 178 al acestei Hotărâri, Curtea Constituțională menționează că, având în vedere principiul separației puterilor și al independenței justiției, aplicarea sancțiunii sau eliberarea unui judecător din funcție poate fi dispusă doar prin mecanismele de autoadministrare judecătorească. Legislatorul constituant a urmărit, prin garantarea principiului independenței judecătorilor și prin instituirea unei autorități care să le garanteze independența, <i>i.e.</i> Consiliul Superior al Magistraturii, ca testarea sau aplicarea de măsuri disciplinare față de aceștia să se facă într-un anumit cadru și în condiții deosebite, prevăzute de legile speciale. Din acest punct de vedere, tratamentul general pe care îl stabilește proiectul</p>	5.	6. nr.325 din 23 decembrie 2013 privind testarea integrității profesionale (Sesizarea nr.43a/2014) se reține următoarele: " <i>Curtea reține, cu titlu de principiu, că testarea integrității profesionale poate fi aplicată tuturor categoriilor profesionale de agenți publici. Nici o categorie profesională nu este prin natura sa, exclusă de la testarea integrității profesionale.</i> " Cît privește abordarea separată a judecătorilor în contextul evaluării integrității profesionale, proiectul, cît și Legea 325/2013 respectă principiul autonomiei desfășurării procedurilor disciplinare în privința judecătorilor cu implicarea organelor specializate – Consiliul Superior al Magistraturii, Inspecția judiciară etc. Proiectul în art.29 alin.(3) prevede că " <i>Activitatea de testare a integrității profesionale este desfășurată sub control judiciar.</i> "

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
11.		Deputatul Roman Boțan	<p>de lege în discuție în cazul judecătorilor, incluzându-i în rândul celorlalți agenți publici, prezintă vicii de neconstituționalitate.</p> <p>La art. 3:</p> <ul style="list-style-type: none"> - de exclus noțiunea de <i>beneficiar efectiv</i>, deoarece noțiunea dată se regăsește în legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, nr. 190/2007. - de exclus noțiunea de <i>entitate publică superioară</i>, deoarece se cuprinde în noțiunea de entitate publică. De asemenea, pe tot parcursul textului de operat modificările de rigoare. 	Se acceptă	Se acceptă
12.		Deputatul Ion Casian	<p>La art. 3:</p> <p>la noțiunea de beneficiar efectiv sintagma "administrator societății" se substituie cu sintagma "administrator societății";</p> <p>la noțiunea de integritate în sectorul privat sintagma "interacțiune din organizațiile" se substituie cu sintagma "interacțiune dintre organizațiile".</p>	S-a acceptat amendamentului deputatului Roman Boțan de a exclude noțiunea de beneficiar efectiv	Se acceptă
13.		Deputatul Ion Casian	La art.3 și art.29, autorul trebuie să reformuleze conținutul normelor deoarece nu este clar la art.3 dacă în noțiunea de "agent public" se	Nu se acceptă, reieșind din argumentele CNA	Nu se acceptă. Potrivit proiectului „agent public” este persoana încadrată într-o entitate publică și care exercită o funcție publică, o funcție

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
			<p>răstrânge și asupra deputaților și Președintelui Republicii Moldova, iar la art.29 care va fi mecanismul de testare și evaluare integrității profesionale a deputaților și Președintelui RM.</p>		<p>publică cu statut special, o funcție de demnitate publică, este angajată în cabinetul persoanei cu funcție de demnitate publică sau prestează servicii de interes public, precum și alesul local;”. Prin urmare, persoanele cu funcții de demnitate publică, în speță Președintele Republicii Moldova și deputații în Parlament se încadrează în noțiunea de „agent public”, deoarece acestea cad sub incidența Legii 199/2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică.</p> <p>Totodată, semnalăm că mecanismul de testare și evaluare a integrității profesionale este reglementat de o altă lege, Legea 325/2013 privind testarea integrității profesionale, intrată în vigoare în noiembrie 2016, iar în cazul promovării amendamentului propus urmează de a modifica Legea 325/2013.</p> <p>Astfel, noua redacție a legii 325/2013 presupune că testarea face parte dintr-un proces mai amplu de evaluare a instituției, aceasta nefiind nici prima, nici unica etapă a acestei evaluări. Astfel, în cadrul primei etape de evaluare a integrității instituționale se acumulează informații care, dacă sînt apreciate de judecătorii specializați ca fiind suficiente pentru existența unei bănueli cu privire la lipsa de integritate în cadrul instituției, autorizează efectuarea testării integrității pe un anumit eșantion, în baza riscurilor identificate. Prin urmare, la judecător se prezintă anumite dovezi care permit autorizarea prealabilă a acțiunilor de testare. Mai mult ca atât,</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
14.		Curtea Supremă de Justiție	Unul dintre principiile de bază ale proiectului de lege este principiul priorității interesului public asupra intereselor private. Definiția interesului privat este prevăzută la articolul 3 al proiectului. Astfel, interesul privat este interesul persoanelor fizice (personal sau de grup), al persoanelor apropiate acestora sau al persoanelor juridice de realizare a drepturilor și libertăților, inclusiv în vederea obținerii bunurilor, serviciilor, privilegiilor, avantajelor sub orice formă, a ofertei sau promisiunii lor.	Nu se acceptă, reieșind din argumentele CNA	<p>rezultatele testelor se confirmă la judecătorul care le-a autorizat, astfel încât acesta poate să verifice respectarea limitelor și condițiilor în care a autorizat testarea.</p> <p>Cît privește oportunitatea de a supune testării integrității profesionale a deputaților și a președintelui RM, în pct.181 din Hotărârea Curții Constituționale nr.7 din 16.04.2015 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr.325 din 23 decembrie 2013 privind testarea integrității profesionale (Sesizarea nr.43a/2014) se reține următoarele: <i>”Curtea reține, cu titlu de principiu, că testarea integrității profesionale poate fi aplicată tuturor categoriilor profesionale de agenți publici. Nici o categorie profesională nu este, prin natura sa, exclusă de la testarea integrității profesionale.”</i></p>
					<p>Nu se acceptă.</p> <p>Norma de la lit.a) art. 4, criticată de autorii obiecției urmează a fi examinată în complex c noțiunile de la art.3, care vorbesc despre: ”interes public”, ”interes privat” și ”interes privat legitim”. Astfel, proiectul legii oferă o distincție expresă dintre toate cele trei categorii, ceea ce presupune că nu orice interes privat este și interes legitim, respectiv, un interes privat nu poate prevala asupra interesului public, dacă acesta nu este și legitim. În aceste condiții, principiul de la lit. a) nu este unul neconstituțional, ba dimpotrivă este orientat spre respectarea interesului public, care amintim că reprezintă: <i>interesul</i></p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	<p>2.</p> <p>Articolul 4. Principiile de aplicare a legii Prezenta lege se aplică cu respectarea următoarelor principii: a) priorității interesului public asupra intereselor private; b) responsabilizării entităților publice pentru cultivarea și consolidarea climatului de integritate instituțională, precum și de sancționare a lipsei de integritate</p>	3.	4. Nimic din această definiție nu sugerează că a avea un interes privat ar fi un fapt ilegal în toate situațiile. Totuși, potrivit articolul 4 lit. a) din proiect, interesul public are întotdeauna prioritate în fața interesului privat. Această abordare a autorilor proiectului de lege ignoră faptul că articolul 54 din Constituție permite restrângerea exercițiului unor drepturi și libertăți doar dacă ea este prevăzută de lege, corespunde normelor unanimitate recunoscute ale dreptului internațional și este necesară în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției. Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății. Altfel spus, proiectul de lege generalizează și impune prioritatea interesului public asupra oricărui interes privat, deși interesul privat poate fi unul perfect legitim. În termeni de drept constituțional, o asemenea generalizare încalcă	5.	6. <i>general de dezvoltare a bunăstării societății în ansamblu și de realizare a intereselor private legitime, garantat prin funcționarea entităților publice și private, precum și prin exercitarea atribuțiilor de serviciu de agenților entităților date în strictă conformitate cu prevederile legale, în mod eficient și econom din punct de vedere a utilizării resurselor.</i>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
15.	<p>profesională;</p> <p>c) responsabilizării agențiilor anticorupție de evaluarea, monitorizarea și sancționarea lipsei de integritate instituțională;</p> <p>d) echilibrării juste dintre drepturile omului ale persoanelor exponenente ale interesului public, chiar dacă acestea nu cunosc despre atingerea drepturilor lor prin manifestările de corupție ale agențiilor publice, pe de o parte, și drepturile omului ale agențiilor publice care admit incidente de integritate, pe de altă parte;</p> <p>e) aplicarea măsurilor de cultivare a integrității publice și de prevenire a apariției manifestărilor de corupție înainte de sancționarea lor;</p> <p>f) toleranță zero la corupție în cadrul entităților publice și inevitabilitatea sancționării legale a lipsei de integritate publică;</p> <p>g) prezumția integrității profesionale a agențiilor publice și a integrității instituționale a entităților publice;</p> <p>h) prezumția bunei-credințe a subiecților legii în procesul de realizare a prevederilor ei.</p>	Guvernul RM	<p>La art. 4:</p> <p>La lit. a) se va ține cont de faptul că interesul public nu poate prevala în toate cazurile asupra interesului privat.</p> <p>Principiul de la lit. d) este unul lipsit de claritate.</p>	<p>Nu se acceptă,</p> <p>reieșind din argumentele CNA</p>	<p><u>Nu se acceptă.</u></p> <p>Cântărire diferitor tipuri de interese și drepturi fundamentale este un criteriu aplicat constant de Curtea Europeană pentru Drepturile Omului. Proiectul propune ca în contextul implementării prevederilor care presupun afirmarea integrității profesionale, instituționale etc. să se țină seama de interesul public de prevenire și combatere a corupției (a se vedea scopul legii de la art.1). Principiile enunțate se aplică în contextul proiectului.</p>
16.	<p>Articolul 4 - Principiile de aplicare a legii</p> <p>a) priorității interesului public asupra intereselor private;</p>	Deputat în Parlament Valeriu Ghilețchi	<p>Articolul 4 - Principiile de aplicare a legii</p> <p>Litera "a) priorității interesului public asupra intereselor private" se exclude.</p> <p>Argument: Acest principiu nu are</p>	Se acceptă	<p>Nu se acceptă. Noțiunea de interes public include categoria intereselor private legitime, însă ori de câte ori vorbim despre alte interese urmate raportate la interesul public, acesta din urmă prevalează. În cazul agențiilor publice se aplică mult mai multe rigori de transparență și</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
17.	<p>Art. 5</p> <p>Articolul 5. Subiecții legii</p> <p>d) publicul general, persoanele fizice și juridice, organizațiile comerciale, organizații din societatea civilă și mass-media.</p>	Guvernul RM	<p>La art. 5, lit. d) are o formulare defectuoasă. Terminologia utilizată (publicul larg, organizațiile comerciale, organizațiile din societatea civilă) generează confuzie la interpretare. De asemenea, este incorect de a se face referință la persoanele juridice și organizațiile comerciale, deoarece noțiunea de persoane juridice are o accepțiune mai largă în raport cu formele organizatorico-juridice ale persoanei juridice și acoperă toate formele respective de organizare a acestora.</p>	<p>Se acceptă parțial propunerile Centrul Național Anticorupție (SPSB), iar lit. d) de expus conform amendamentului deputatului Ion Casian</p> <p>Nu se acceptă, reieșind din argumentele CNA</p>	<p>limitări a sferei vieții lor private în raport cu alți cetățeni, din motiv că aceștia sînt plățiți din impozitele cetățenilor și ei au dreptul prin urmare să cunoască aspecte care ar putea fi calificate ca interese private: sursele de venit, interesele private, conflictele de interese, accesul la informații de interes public, transparența decizională etc. – în toate aceste cazuri interesul public de realizare a intereselor private legitime ale cetățenilor de a cunoaște aspecte care contravin intereselor personale ale agenților publici prevalează. În general, agenții publici servesc interesului public, adică în primul rînd interesului general de dezvoltare a bunăstării societății în ansamblu și realizării intereselor private legitime ale cetățenilor țării.</p> <p>Se acceptă modificarea textului la lit.d), astfel încît după sintagma „și juridice” se completează cu sintagma „, inclusiv”. De asemenea, se acceptă și excluderea de la lit.d) a cuvintelor „publicul general”</p> <p>Nu se acceptă excluderea categoriei ”persoane fizice și juridice”, deoarece obligațiile post-angajare ale agentului public urmează să fie exercitate de către persoana care nu mai are deja calitatea de agent public, iar noul său</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
18.		Deputatul Ion Casian	La Art.5, lit. d), după sintagma "fizice și juridice" se introduce sintagma "în procesul de interacțiune cu sectorul public".	Se acceptă cu expunerea în următoarea redacție a art. 5, lit. d): "d) persoanele fizice și juridice în procesul de interacțiune cu sectorul public, inclusiv organizațiile comerciale, organizații din societatea civilă și mass-media."	<p>angajator este oricare persoană juridică (art.24). Se fac precizările referitoare la faptul că prin „persoana juridică” se au în vedere „inclusiv” organizațiile comerciale, organizațiile din societăți civile deoarece proiectul face trimitere la anumite drepturi și obligații pe care le au acestea – Cap.IV face trimitere la dreptul lor de a organiza instruire și campanii de sensibilizarea anticorupție, iar în Cap.V – se precizează expres anumite drepturi și obligații ale organizațiilor comerciale în afacerile cu statul. Totodată, noțiunea de „organizație comercială” reprezintă și o categorie specială din Codul penal și Codul contravențional.</p> <p>Nu se acceptă.</p> <p>Persoanele fizice și juridice sunt subiecți ai prezentei legi nu doar în procesul de interacțiune cu sectorul public dar și în interacțiunea cu sectorul privat. Spre ex., un fost angajat public vrea să se angajeze la o întreprindere cu încălcarea regimului restricțiilor sale post-angajare (pantuf্লাj), fiind vorba despre subiectul legii persoană fizică deja nemaifiind agent public, dar care trebuie în interacțiunea sa cu sectorul privat să respecte prevederile legii. Sau o întreprindere – persoană juridică – trebuie să interacționeze cu o altă întreprindere, la fel subiect al sectorului privat care, conform art.39 și 40, urmează să se conducă de normele internațional recunoscute în domeniul eticii afacerilor sau să implementeze sisteme de control intern.</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
19.	<p>Articolul 7. Măsurile de asigurare a integrității politice</p> <p>(3) Nerealizarea măsurilor prevăzute la alin.(1) duce la compromiterea climatului de integritate politică și a integrității în sectorul public, la apariția manifestărilor de corupție, afectarea interesului public și atrage răspunderea concurenților electorali, partidelor politice, persoanelor care dețin o funcție electivă sau o funcție exclusiv politică în modul prevăzut de legislația electorală, legislația cu privire la partidele politice și Capitolul VII din prezenta lege.</p> <p>Articolul 10. Măsurile de asigurare a integrității instituționale</p> <p>(3) Nerealizarea măsurilor prevăzute la alin.(1) duce la compromiterea climatului de integritate instituțională și a integrității în sectorul public, la apariția manifestărilor de corupție, afectarea interesului public și atrage declanșarea măsurilor de control al integrității în sectorul public de către agențiile anticorupție responsabile sau ale altor autorități cu competențe specifice, precum și răspunderea conducătorilor și agenților publici din entitățile publice, în modul prevăzut de Capitolul VII.</p> <p>Articolul 37. Măsuri de asigurare a integrității sectorului privat în relațiile</p>	Guvernul RM	Art. 7 alin. (3), art. 10 alin. (3), art. 37 alin. (3) fac trimitere la sancțiunile de la cap. VII, dar acesta se referă la dispozițiile finale și tranzitorii.	Se acceptă poziția CNA	Se acceptă substituirea trimiterii la Capitolul VII cu trimiterea la Capitolul VI în art. 7 alin.(3), art.10 alin.(3), art.37 alin.(3).

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
	<p>cu sectorul public</p> <p>sectoarele public și privat, la apariția manifestărilor de corupție, afectarea interesului public și atrage răspunderea organizațiilor comerciale și a administrației acestora, iar, după caz, și răspunderea agenților publici, în modul prevăzut de Capitolul VII din prezenta lege.</p> <p>(3) Nerealizarea măsurilor prevăzute la alin.(1) duce la compromiterea climatului de integritate în</p>				
20.	<p>(2) Integritatea profesională a persoanelor care dețin funcții electiv sau funcții exclusiv politice este asigurată în momentul accederii lor în funcție prin verificarea prealabilă a candidaților, iar ulterior, pe parcursul deținerii funcției – prin verificarea periodică a titularilor acestor funcții de către Serviciul de Informații și Securitate, în condițiile legislației privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice.</p>	<p>Deputatul în Parlament Valeriu Ghilețchi</p>	<p>Articolul 9 - Etica și integritatea profesională a persoanelor care dețin o funcție electivă sau o funcție exclusiv politică</p> <p>Alineatul 2 se exclude.</p> <p>Argument: Consider total inoportună prevederile acestui articol prin care SIS-ul verifică prealabil candidații. Dreptul de a candida și de a fi ales este un drept fundamental și nu poate fi îngrădit de nimeni. Totodată, un candidat care a câștigat alegerile nu are nevoie de aprobarea sau acceptul SIS-ului pentru a fi numit în funcție. Prin aceste modificări, SIS-ul va deveni un filtru foarte puternic care va putea decide dacă persoana X sau Y poate fi numită sau nu.</p>	<p>Se acceptă parțial, prin expunerea în nouă redacție cu următorul conținut: „(2) <i>Integritatea profesională a persoanelor care dețin funcții electiv sau funcții exclusiv politice este asigurată în conformitate cu Legea nr. 271-XVI din 18.12.2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice.</i>”</p>	<p>Nu se acceptă, deoarece alin.(2) la sfârșit prevede că verificarea se face „<i>în condițiile legislației privind verificarea titularilor și candidaților la funcții publice</i>”. Art.5 al Legii 271/2008 privind verificare candidaților și titularilor prevede persoanele care pot fi supuse verificării: „<i>Sînt supuși verificării titularii și candidații:</i> a) <i>la funcțiile de demnitate publică ce se ocupă prin mandat obținut direct, în urma alegerilor, cu excepția alegerilor parlamentare sau locale, sau indirect, prin numire, specificate în Legea nr.199 din 16 iulie 2010 cu privire la statutul persoanelor cu funcții de demnitate publică;</i>” <i>Redacția exact a acestui articol a fost formulată recent la 12.08.2016 și a intrat în vigoare la 12.11.2016</i>”.</p> <p>Prin urmare, alin.(2) din art.5 al Legii 271/2008 face derogare de la funcțiile electiv obținute în urma alegerilor parlamentare sau</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
21.	<p>Articolul 11. Angajarea și promovarea agenților publici în bază de merit și integritate profesională</p> <p>(2) Pentru asigurarea angajării și promovării agenților publici în bază de concurs și criterii de selectare enunțate la alin.(1), conducătorul entității publice are următoarele obligații:</p> <p>a) adoptă actele administrative de stabilire a regulilor de organizare și desfășurare a concursului public în cadrul entității, cu fixarea obligatorie a criteriilor de selectare în baza de reputație și integritate profesională (solicitarea cazierului de integritate profesională);</p>	Deputatul Anatolie Gorila	La art.11, alin. (2) lit. a) se completează după textul „solicitarea certificatului de cazier privind integritatea profesională” cu următorul text: „, a informației privind stările de incompatibilitate nesoluționate, a conflictelor de interese sancționate și a cazierului judiciar în care se include informația despre privările de dreptul de a ocupa funcții publice)”.	Se acceptă	Se acceptă
22.	<p>Articolul 12 - Respectarea regimului de incompatibilități, restricții în ierarhie și limitări a publicității</p>	Deputatul în Parlament Valeriu Ghilețchi	<p>Articolul 12 - Respectarea regimului de incompatibilități, restricții în ierarhie și limitări a publicității</p> <p>După expresia "sau activități" se adaugă expresia "cu excepția celor".</p> <p>Argument: Formularea actuală interzice agentului public să desfășoare și alte activități prevăzute de Constituție, lucru inadmisibil. Atâta timp cât Constituția prevede anumite drepturi, atunci acestea nu</p>	Se acceptă	Se acceptă. Propunerea nu afectează conținutul normei, or nu este nici o diferență între sintagma „desfășurarea activității sale profesionale este incompatibilă cu alte funcții, calități sau activități prevăzute de Constituția Republicii Moldova sau legile organice” și sintagma „desfășurarea activității sale profesionale este incompatibilă cu alte funcții, calități sau activități, cu excepția celor prevăzute de Constituția Republicii Moldova sau legile organice” deoarece legile și Constituția fixând incompatibilitățile prevăd atât cele care sînt compatibile (de regulă,

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
	<p>activitățile didactice, științifice și de creație) cât și cele incompatibile – toate celelalte activități.</p>				
23.	<p>Articolul 12. Respectarea regimului de incompatibilități, restricții în ierarhie și limitări a publicității</p> <p>Întru evitarea promovării intereselor personale și asigurării superiorității interesului public, agentul public care ocupă o funcție publică, inclusiv o funcție publică cu statut special sau o funcție de demnitate publice respectă restricția de desfășurare a activității profesionale în ierarhia nemijlocită a unei rude directe sau prin afinitate în cadrul aceleași entități publice.</p>	Deputatul Ion Casian	<p>La art. 12 alin. (1) cuvântul „superiorității” de substituit cu cuvântul „respectării”</p>	Se acceptă	Se acceptă
24.	<p>Articolul 12. Respectarea regimului de incompatibilități, restricții în ierarhie și limitări a publicității</p> <p>(1) Pentru exercitarea eficientă și dezinteresată a atribuțiilor agentului public, desfășurarea activității sale profesionale este incompatibilă cu alte activități retribuite, cu excepția activităților didactice, științifice și de creație. Întru evitarea promovării intereselor personale și asigurării superiorității interesului public, agentul public care ocupă o funcție publică, inclusiv o funcție de demnitate publice respectă restricția de desfășurare a activității profesionale în ierarhia nemijlocită a unei rude directe</p>	Guvernul RM	<p>La art. 12 alin.(1), cuvintele „cu excepția activităților didactice, științifice și de creație” se recomandă a fi substituite cu cuvintele „cu excepțiile stabilite de lege”, iar la alin. (3) lit. g) necesită examinare suplimentară obligația suspendării din funcție a agentului public în privința căruia s-a constatat încălcarea regimului juridic al incompatibilităților pe toată durata examinării litigiului în instanța de judecată. Examinarea litigiului poate dura mai mult timp, iar pericolul pentru interesele publice poate fi minim.</p>	Se acceptă propunerile CNA	<p><u>Se acceptă</u> reformularea alin.(1) al art.12 prin prisma reglementărilor Legii 133/2016. Astfel, alin.(1) art.12 se expune în redacție nouă:</p> <p>”(1) Pentru exercitarea eficientă și dezinteresată a atribuțiilor agentului public, desfășurarea activității sale profesionale este incompatibilă cu alte funcții, calități sau activități stabilite de Constituția Republicii Moldova sau legi organice. Întru evitarea promovării intereselor personale și asigurării respectării interesului public, agentul public care ocupă o funcție publică, inclusiv o funcție de demnitate publice respectă restricția de desfășurare a activității profesionale în ierarhia nemijlocită a unei rude directe sau prin afinitate în cadrul aceleași entități publice.</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	<p>2.</p> <p>sau prin afinitate în cadrul aceleași entități publice. Activitatea profesională a agentului public se supune limitărilor de publicitate, pentru a evita favorizarea entităților din sectorul privat. Conducătorul entității publice în care este încadrat agentul public sau entitatea publică superioară respectă regimul general de incompatibilități și limitări a publicității, completat, după caz, cu reguli specifice fiecărei categorii de agenți publici, prevăzute în legislația specială care le reglementează activitatea.</p>	3.	4.	5.	6.
					<p>Activitatea profesională a agentului public care ocupă o funcție publică, inclusiv o funcție publică cu statut special sau o funcție de demnitate publică, precum și alți subiecți ai declarării averilor și intereselor, se supune limitărilor de publicitate, pentru a evita favorizarea entităților din sectorul privat. Conducătorul entității publice în care este încadrat agentul public sau entitatea publică superioară respectă regimul general de incompatibilități și limitări a publicității, completat, după caz, cu reguli specifice fiecărei categorii de agenți publici, prevăzute în legislația specială care le reglementează activitatea.</p> <p>La art.12, în contextul operării modificării alin.(1) și având în vedere prevederile Legii 133/2016 sunt necesare unele completări:</p> <ul style="list-style-type: none"> - completarea la alin.(2) după sintagma „agentul public” cu sintagma „prevăzut la alin.(1)”; - la alin.(2) lit.b) și alin.(3) lit.b) după sintagma „rucele prin afinitate (soț/soție, părinte, frate și soră a soțului/soției)” se completează cu sintagma „, concubin/concubină”; - la alin.(3) după sintagma „agenții publici” cu sintagma „prevăzuți la alin.(1)”. <p>Se acceptă alin.(3) lit.g) a fost exclusă având la bază Hotărârea Curții Constituționale nr.6 din 03.03.2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 53 lit. c) din Legea nr. 158-XVI din 4 iulie 2008 cu</p>
				Se acceptă propunerile CNA	

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
25.	<p>Articolul 12. Respectarea regimului de incompatibilități, restricții în ierarhie și limitări a publicității</p> <p>(3) Întru asigurarea respectării de către agenții publici a regimului incompatibilităților și limitărilor de publicitate, conducătorul entității publice sau a entității publice superioare este obligat să întreprindă următoarele măsuri:</p>	Deputatul Ștefan Creangă	La art. 12 alin. (3) după cuvântul „incompatibilităților,” de completat cu cuvintele „restricțiilor în ierarhie”.	Se acceptă	privire la funcția publică și statutul funcționarului public și articolului 76 lit. g) din Codul muncii (suspendarea raporturilor de serviciu) Se acceptă
26.	<p>Articolul 13. Respectarea regimului declarării averilor și intereselor personale</p> <p>(4) În vederea asigurării măsurilor de integritate profesională specifice agenților anticorupție, declarațiile de averi și interese ale agenților publici încadrați în aceste entități pot fi supuse verificărilor suplimentare în cadrul entității publice din care fac parte, cu aplicarea consecințelor prevăzute de legislația specială care reglementează activitatea acestora. În acest caz, consecințele aplicate nu pot fi mai puțin grave decât în cazul consecințelor aplicabile în virtutea regulilor generale.</p>	Guvernul RM	La art. 13, alin. (4) necesită a fi reformulat clar și previzibil.	Se acceptă propunerile CNA	<p>Se acceptă cu expunerea în următoarea redacție:</p> <p>Articolul 13. Respectarea regimului declarării averilor și intereselor personale</p> <p>(1) În vederea prevenirii îmbogățirii nejustificate și ilicite a agenților publici și a evitării conflictelor de interese în activitatea lor, precum și a responsabilizării pentru asemenea fapte, agenții publici sunt obligați să depună declarația de avere și interese personale în conformitate cu prevederile Legii privind declararea și controlul averii și intereselor personale (legea specială).</p> <p>(2) Conducătorul entității publice sau a entității publice superioare este obligat să asigure măsurile necesare în cadrul entității publice sau a entității publice superioare aferente organizării procedurilor de declarare a</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6. averilor și intereselor personale, în conformitate cu prevederile legislației speciale: a) să desemneze persoane responsabile de actualizarea permanentă a Registrului electronic al subiecților declarării averii și intereselor personale; b) să desemneze persoane responsabile de colectarea declarațiilor de averi și interese personale; c) să asigure exercitarea atribuțiilor persoanelor responsabile de colectarea declarațiilor de averi și interese, în special în ceea ce ține de primirea și înregistrarea declarațiilor, eliberarea dovezii de primire a ei, de oferirea formularelor declarațiilor, de verificarea condițiilor de formă a completării declarațiilor, de acordarea consultanței cu privire la completarea și prezentarea declarațiilor, de oferirea posibilității rectificării în termen a declarației, de ținerea evidenței agenților publici obligați să depună declarații și a evidenței declarațiilor depuse; d) să asigure transmiterea, de către persoanele responsabile de colectarea declarațiilor de averi și interese, în termenele și formatul prevăzut de legislația specială, inclusiv electronic, a declarațiilor de avere și interese personale ale agenților publici, a extraselor din evidența agenților publici obligați să depună declarații și din evidența declarațiilor depuse, precum și lista agenților publici care nu au depus sau au depus cu întârziere declarațiile de avere și interese personale; e) atrage la răspundere disciplinară a

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
					<p>persoanei responsabile de colectarea declarațiilor pentru neîndeplinirea atribuțiilor prevăzute la lit.b) și c);</p> <p>f) asigură respectarea confidențialității datelor cu accesibilitate limitată, a declarațiilor care nu sunt publice și denunță încălcările respective.</p> <p>(3) Agenții publici au obligația să depună declarația de avere și interese personale, în termenul și în modul prevăzut de legislația specială:</p> <p>a) în momentul angajării, numirii sau validării mandatului;</p> <p>b) anual;</p> <p>c) la încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu.</p> <p>(4) În vederea asigurării măsurilor de integritate profesională specifice autorităților anticorupție, declarațiile de avere și interese ale agenților publici încadrați în aceste entități pot fi supuse verificărilor suplimentare în cadrul entității publice din care fac parte, cu aplicarea consecințelor prevăzute de legislația specială care reglementează activitatea acestora. În acest caz, consecințele aplicate nu pot fi mai puțin grave decât în cazul consecințelor aplicabile în virtutea regulilor generale.</p>
27.	(2) Conducătorul entității publice sau a entității publice superioare este obligat să asigure măsurile necesare în cadrul entității publice sau a entității publice superioare aferente organizării procedurilor de declarare a averilor și intereselor personale, în conformitate	Deputatul Roman Boțan	La art. 13 alin. (2) lit. d) după cuvântul „transmiterea” de completat cu textul „către Autoritatea Națională de Integritate”, pentru a concretiza cărei autorități se transmit declarațiile de avere și interese personale.	Se acceptă	Se acceptă

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
	<p>cu prevederile legislației speciale:</p> <p>d) să asigure transmiterea, de către persoanele responsabile de colectarea declarațiilor de avere și interese, în termenele și formatul prevăzut de legislația specială, inclusiv electronic, a declarațiilor de avere și interese personale ale agenților publici, a extraselor din evidența agenților publici obligați să depună declarații și din evidența declarațiilor depuse, precum și lista agenților publici care nu au depus sau au depus cu întârziere declarațiile de avere și interese personale;</p>				
28.	<p>Articolul 14. Respectarea regimului conflictelor de interese</p> <p>(2) Agentul public are următoarele obligații în legătură cu identificarea și tratarea conflictelor de interese și care se aplică în condițiile legislației speciale:</p> <p>b) să evite consumarea conflictului de interese prin abținere de la exercitarea atribuțiilor sale în măsura în care acestea sunt amenințate de conflictul de interese, pînă la soluționarea acestuia.</p>	Guvernul RM	<p>La art. 14 alin. (2) lit. b), sintagma „să evite consumarea” are o utilizare incorectă și conferă normei propuse un caracter confuz, urmînd a fi reformulată. Conflictul de interese nu poate fi consumat (poate fi înțeles și că a luat sfîrșit și nu doar ca realizat, cum au în vedere autorii proiectului s-au consumat împrejurările în raport cu care există un conflict de interese). Or agentul public, fiind în situație de conflict de interese, acționează ilegal. Situațiile de conflict de interese apărute se soluționează în condițiile legii.</p>	<p>Nu se acceptă, reieșind din argumentele CNA</p>	<p>Nu se acceptă. Obiecția este formulată contrar prevederilor Legii 132/2016 privind declararea averilor și intereselor, potrivit art.12 al.căreia: “(1) Subiectul declarării se poate afla în conflicte de interese ce pot fi împărțite în următoarele categorii: a) conflict de interese potențial; b) conflict de interese real; c) conflict de interese consumat. (...) (10) Conflictul de interese consumat reprezintă fapta subiectului declarării de rezolvare a unei cereri/unui demers, de emiterie a unui act administrativ, de încheiere directă sau prin intermediul unei persoane terțe a unui act juridic, de luare sau de participare la luarea unei decizii în exercitarea mandatului, a funcției publice sau de demnitate publică cu încălcarea prevederilor alin.(4).”</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
29.	<p>Articolul 16. Respectarea regimului cadourilor</p> <p>(2) Interdicția prevăzută la alin.(1) nu se aplică în privința cadourilor simbolice, celor oferite din politețe sau primite cu prilejul anumitor acțiuni de protocol (cadouri admisibile).</p>	Deputatul Ștefan Creangă	La art. 16 alin. (2) de exclus cuvântul „simbolice”, iar după cuvintele „monedă națională sau străină” se completează cu textul „aflate în circulație, cu excepția monedelor metalice jubiliare și comemorative”.	Se acceptă	Se acceptă
30.	<p>Articolul 18. Neadmiterea, denunțarea manifestărilor de corupție și protecția avertizorilor de integritate</p> <p>(2) Conducătorul entității publice are următoarele obligații în vederea neadmiterii și asigurării denunțării manifestărilor de corupție:</p> <p>a) să transmită neîntârziat informații care i-au comunicate de către agenții publici cu privire la manifestările de corupție în care s-a încercat implicarea lor, dacă acestea întrunesc elementele unei componente de infracțiuni sau de contravenție, Centrului Național Anticorupție și dacă aceste informații nu au fost comunicate Centrului nemijlocit de către respectivii agenți publici;</p>	Deputatul Ion Casian	La art.18 alin.(2) lit. a, sintagma ”i-au comunicate” se substituie cu sintagma ”i-au fost comunicate”.	Se acceptă	Se acceptă
31.	<p>Articolul 18. Neadmiterea, denunțarea manifestărilor de corupție și protecția avertizorilor de integritate</p> <p>(6) Procedura de depunere, examinare, păstrare a avertizărilor de integritate și de sancționare conducătorilor entităților publice pentru neluarea măsurilor de protecție, pentru întreprinderea acțiunilor de răzbunare</p>	Guvernul RM	La art. 18 alin.(6) trebuie de avut în vedere că Guvernul nu adoptă acte legislative. Suplimentar, noțiunea de acte normative include și cele legislative.	Se acceptă poziția CNA	Se acceptă înlocuirea sintagmei ” , după caz, prin acte speciale legislative și normative ale Guvernului” cu ”de legislația”.

Nr. crt.	1. extui parții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
	<p>împotriva avertizorilor de integritate de bună credință, precum și de sancționare a agenților publici de reacredință care depun cu bună-știință avertizări de integritate ce conțin informații neveridice se reglementează, după caz, prin acte speciale legislative și normative ale Guvernului în domeniul protecției avertizorilor de integritate, evaluarea integrității instituționale, protecția datelor cu caracter personal, legile speciale ce reglementează activitatea entităților publice, Codul muncii, Codul contravențional și Codul penal.</p>				
32.	<p>Articolul 17. Neadmiterea, denunțarea și tratarea influențelor necorespunzătoare (1) În vederea asigurării servirii interesului public cu imparțialitate și obiectivitate, activitatea profesională a agentului public trebuie să se desfășoare în afara oricăror influențe necorespunzătoare. Mecanismul de denunțare și tratare a influențelor necorespunzătoare este reglementat de Guvern.</p> <p>Articolul 18. Neadmiterea, denunțarea manifestărilor de corupție și protecția avertizorilor de integritate</p>	Procuratura Generală	<p>Art.17 ce ține de neadmiterea, denunțarea și tratarea influențelor necorespunzătoare. Autorul a statuat obligația conducătorului unității publice de a trage la răspundere disciplinară agenții publici care își desfășoară activitatea profesională fără a respinge influențele necorespunzătoare sau fără a le denunța. Alin.(1) al acestui articol menționează că mecanismul de denunțare și tratare a influențelor necorespunzătoare va fi reglementat de Guvern. Însă aceste prevederi sunt deja stabilite în regulamentul cadru privind evidența cazurilor de influență necorespunzătoare aprobat prin Hotărîrea de Guvern nr. 767 din 19 septembrie 2014. Acest regulament conține prevederile</p>	Nu se acceptă, reieșind din argumentele CNA	<p>Nu se acceptă. Faptul că mecanismul de denunțare și tratare a influențelor necorespunzătoare este reglementat de Guvern prin HG 767 din 19 septembrie 2014 nu contravine referinței de la art.17, ci este conformă acesteia. Art.18 care prevede că protecția avertizorilor de integritate "se reglementează, după caz, prin acte speciale legislative și normative ale Guvernului în domeniul protecției avertizorilor de integritate, evaluarea integrității instituționale, protecția datelor cu caracter personal, legile speciale ce reglementează activitatea entităților publice, Codul muncii, Codul contravențional și Codul penal."</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
33.	<p>(2) Conducătorul are următoarele obligații în legătură cu neadmiterea, denunțarea și tratarea influențelor necorespunzătoare în cadrul entității publice sau a entității publice superioare;</p> <p>b) să asigure înregistrarea cazurilor de influență necorespunzătoare exercitată asupra agenților publici;</p> <p>c) să asigure evidența denunțurilor în registrul de evidență a cazurilor de influență necorespunzătoare în condiții de confidențialitate;</p>	Deputatul Roman Boțan	<p>La art. 17 alin. (2) lit. b) cuvântul „înregistrarea” de substituit cu textul „evidența, într-un registru special”, iar la lit. c) textul „evidența denunțurilor în registrul de evidență a cazurilor de influență necorespunzătoare” de substituit cu textul „posibilitatea denunțării”.</p> <p>Propunerea dată are un caracter de redacție și uniformitate.</p>	Se acceptă	Se acceptă
34.	<p>Articolul 19. Intoleranța față de incidentele de integritate</p> <p>(1) Conducătorii entităților publice, a entităților publice superioare și agenții publici asigură credibilitatea și</p>	Procuratura Generală	Nu este clar ce se are în vedere prin incidentele de integritate, Art. 19 din lege are un caracter declarativ și incert. Alin.(1) stabilește că incidentele de integritate ce	Nu se acceptă, reieșind din argumentele CNA	<p>Nu se acceptă. Noțiunea de incident de integritate este redată în art.3 din proiect, și anume: „<i>incident de integritate</i> – manifestare de corupție produse în împrejurări reale, altă manifestare similară manifestării de corupție,</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	<p>2.</p> <p>susținerea publică a mandatului entității din care fac parte sau, după caz, de activitatea cărora sunt responsabili prin manifestarea spiritului de intoleranță față de incidentele de integritate în cadrul entităților publice. Incidentele de integritate ce constituie abateri disciplinare se reglementează prin legile speciale aplicabile respectivelor categorii de agenți publici sau, după caz, Codul muncii. Alte categorii de incidente de integritate ce constituie contravenții și infracțiuni sînt prevăzute de Codul contravențional și Codul penal.</p>	3.	4.	5.	6.
35.	<p>Articolul 21. Asigurarea accesului la informații de interes public (1) Întru eficientizarea procesului de informare a populației și a controlului efectuat de către cetățeni asupra activității entităților publice, stimularea formării opiniilor și participării active a populației la procesul de luare a deciziilor se garantează accesul la informații de interes public cu privire la activitatea entităților publice. În acest scop, conducătorul entității publice și agenții publici asigură accesul liber la informațiile oficiale, asigurînd informarea activă, corectă și la timp a cetățenilor asupra chestiunilor de interes public și asupra problemelor de</p>	Guvernul RM	<p>Accesul la informațiile de interes public este reglementat de Legea nr. 982-XIV din 11 mai 2000 privind accesul la informație (art. 21 al proiectului).</p> <p>Totodată, articolul 21 al proiectului nu ține cont de anumite limitări și condiționalități care pot exista în procesul de acces la informațiile oficiale (de exemplu extrase, certificate, adevărurile eliberate contra plată sau care sînt protejate de legislația cu privire la protecția datelor cu caracter personal etc).</p>	Se acceptă poziția CNA	<p>Se acceptă parțial, art. 21 alin. (5) se expune în următoarea redacție: „Regulile privind asigurarea accesului la informațiile oficiale de interes public și derogările cu privire la informațiile oficiale cu accesibilitate limitată sunt stabilite de Legea privind accesul la informație, precum și de legile speciale ce reglementează activitatea entităților publice. Asigurarea de către conducătorii entităților publice și agenții publici a realizării dreptului de acces la informații se face cu respectarea limitărilor legale care protejează informația confidențială, secretul de stat, comercial sau bancar, securitatea națională și viața privată a persoanei. Prevederile legislației cu privire la secretul de stat, la secretul comercial sau bancar nu pot fi invocate pentru a crea obstacole autorităților anticorupție</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
	<p>interes personal pentru ei.</p>				<p>responsabile în vederea recepționării sau ridicării informației cu privire la actele de corupție, asimilate corupției și conexe acestora ce constituie infracțiuni și contravenții. Furnizarea unor astfel de informații se efectuează în conformitate cu legislația în vigoare și nu poate fi calificată drept divulgare a informațiilor protejate de stat.”</p>
36.	<p>Articolul 22. Gestionarea transparentă și responsabilă a patrimoniului public, a finanțelor rambursabile și nerambursabile (3) Conducătorul entității publice, care întrunește condițiile de autoritate contractată, are următoarele obligații în vederea garantării transparenței procedurilor de achiziții publice: fiecare procedură de achiziție în parte, dacă a fost depusă o cerere scrisă în acest sens cu cel puțin două zile până la data-limită de depunere a ofertelor; c) să asigure reprezentanților societății civile incluși în grupul de lucru dreptul de vot consultativ sau dreptul la opinie separată, care să se expună în actul deliberativ al grupului respectiv; b) să asigure includerea reprezentanților societății civile în componența grupului de lucru pentru</p>	Guvernul RM	<p>La art. 22 alin. (3) lit. b) și lit. c) este discutabilă includerea reprezentanților societății civile în componența grupului de lucru pentru fiecare procedură de achiziție în parte și abilitarea acestora cu drept de vot.</p>	<p>Se acceptă poziția CNA</p>	<p>Se acceptă parțial. Proiectul a ținut cont de prevederile legii speciale în domeniu. Astfel, Legea nr.131/2015 privind achizițiile publice prevede la art.13 exercitarea atribuțiilor de către autoritățile contractante (fără a preciza concret cui revin responsabilitatea de a le asigura): „(2) Autoritatea contractantă include obligatoriu în componența grupului de lucru reprezentanți ai societății civile în cazul în care a fost depusă o cerere scrisă în acest sens cu două zile până la data-limită de depunere a ofertelor, dar aceștia nu pot constitui mai mult de o treime din componența totală a grupului. Reprezentanții societății civile incluși în grupul de lucru au drept de vot consultativ sau dreptul la opinie separată, care se expune în actul deliberativ al grupului respectiv. (3) Includerea reprezentanților societății civile în componența grupului de lucru se realizează pentru fiecare procedură de achiziție în parte. (4) Autoritatea contractantă asigură evidența strictă a cererilor parvenite de la societatea civilă (5) La decizia autorității contractante se admite includerea reprezentanților societății civile în componența grupului de lucru fără</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
37.	<p>Articolul 24. Respectarea regimului de restricții și limitări în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și migrarea în sectorul privat al agenților publici</p> <p>2) Agentul public este obligat să întreprindă următoarele măsuri în vederea asigurării respectării regimului restricțiilor și limitărilor post-angajare:</p> <p>a) să comunice în termen de trei zile lucrătoare din momentul în care i-au fost aduse la cunoștință oferte pe care are intenția să le accepte, conducătorului entității publice în care activează sau, după caz, conducătorului entității publice superioare sau Centrului Național Anticorupție, toate ofertele de muncă pe care intenționează să le accepte în legătură cu încetarea raporturilor de muncă sau de serviciu, încheierea contractelor comerciale;</p>	Guvernul RM	Prevederile art. 24 alin. (2) se contrapun cu cele ale art. 18 și 19 din Legea nr.133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și a intereselor personale.	Se acceptă conform amendamentul deputatului Ștefan Creangă privind expunerea art. 24 în redacție nouă.	<p>plafonarea prevăzută la alin.(2).”</p> <p>Totodată, se propune la art. 22 alin.(3) lit.c), de expus în următoarea redacție: „c) să asigure reprezentanților societății civile incluși în grupul de lucru condiții pentru exercitarea dreptului de vot consultativ sau dreptului la opinie separată, care să se expună în actul deliberativ al grupului respectiv;”</p> <p>Se acceptă parțial – de rectificare în conținutul articolului 24 alin.(2) lit.a) invocarea greșită a CNA în locul ANI.</p> <p>În celelalte privințe proiectul nu vine în contradicție cu dispozițiile articolelor 18 și 19 din Legea nr.133 din 17 iunie 2016 privind declararea averii și intereselor personale, dimpotrivă pe lângă obligațiile agentului public ce țin de respectarea regimului restricțiilor și limitărilor post-angajare stabilește în alin.(3) și obligațiile conducătorului entității publice, iar în art.38 – și pe cele ale organizațiilor comerciale pentru realizarea măsurilor de asigurare a respectării regimului restricțiilor și limitărilor post-angajare. Or, în legea 133/2016 lipsesc în totalitate asemenea obligații, deși logic acestea se implică. Prin urmare, este binevenită indicarea lor expresă.</p>
38.	<p>Articolul 24. Respectarea regimului de restricții și limitări în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și migrarea în</p>	Deputatul Ștefan Creangă	Art. 24 de expus în nouă redacție: „ Articolul 24. Respectarea regimului de restricții și limitări în legătură cu încetarea mandatului,	Se acceptă	Se acceptă

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2. sectorul privat al agenților publici	3.	4. a raporturilor de muncă sau de serviciu și migrarea în sectorul privat al agenților publici (1) Pentru a asigura funcționarea entității publice în interes public și în afara conflictelor de interese cu foștii agenți publici care au ocupat o funcție publică, inclusiv o funcție publică cu statut special sau o funcție de demnitate publică, precum și alți subiecți ai declarării averilor și intereselor care au migrat în sectorul privat (pantuflej), conducătorii entităților publice, agenții publici și agențiile anticorupție responsabile urmează să asigure respectarea regimului de restricții și limitări în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu, completat, după caz, cu reguli specifice fiecărei categorii de agenți publici, prevăzute în legislația specială care le reglementează activitatea (în continuare, regimul restricțiilor și limitărilor post-angajare). (2) Agentul public prevăzut la alin.(1) este obligat să comunice în scris în termen de trei zile lucrătoare conducătorului organizației entității publice în care activează sau, după caz, Autorității Naționale de Integritate despre toate ofertele de muncă pe care aceștia intenționează să le accepte, dacă aceste locuri de	5.	6.

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4. muncă pot genera un conflict de interese. (3) Fostul agent public prevăzut la alin.(1) este obligat să întreprindă următoarele măsuri în vederea asigurării respectării regimului restricțiilor și limitărilor post-angajare: a) să evite obținerea beneficiilor neprevăzute de lege sau de contractul individual de muncă datorită funcției deținute anterior, inclusiv datorită informațiilor de serviciu obținute în exercitarea funcției respective; b) să evite, timp de un an, angajarea în organizații comerciale și necomerciale dacă pe parcursul ultimului an de activitate în cadrul entității publice, înainte de încetarea mandatului, a raportului de muncă sau de serviciu, a avut atribuții directe de conducere și revizie supraveghere și control a acestor organizații în cadrul acestei entități; c) să evite, timp de un an, încheierea contractelor comerciale cu entitatea publică în care acesta a activat pe parcursul ultimului an înainte de încetarea mandatului, a raportului de muncă sau de serviciu în cadrul acestei entități;/art.19 alin.(1) d) să evite, timp de un an, exercitarea atribuțiilor de	5.	6.

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
			<p>reprezentare a intereselor persoanelor fizice și juridice în fața entității publice în care acesta a activat pe parcursul ultimului an înainte de încetarea mandatului, a raportului de muncă sau de serviciu în cadrul acestei entități.</p> <p>(4) Conducătorul entității publice sau a entității publice superioare este obligat să întreprindă următoarele măsuri de asigurare a respectării regimului restricțiilor și limitărilor post-angajare:</p> <p>a) să dispună acțiunile administrative necesare, timp de un an, de evitare a viitoarelor conflicte de interese în cadrul entității publice în legătură cu comunicarea ofertelor de muncă sau, după caz, de angajare a agentului public în cadrul organizațiilor comerciale și necomerciale, după încetarea mandatului, a raportului de muncă sau de serviciu a acestuia cu entitatea publică;</p> <p>b) să evite, timp de un an, încheierea contractelor comerciale cu organizația comercială în care activează persoana prevăzută la alin.(1) care, pe parcursul ultimului an, a fost agent public încadrat în entitatea pe care o conduce, înainte de a înceta mandatul, raportul de muncă sau de serviciu în entitatea dată dacă persoana dată deține cote în</p>		

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
			<p>capitalul social ori lucrează în structuri de conducere sau de revizie;</p> <p>c) să evite, timp de un an, încheierea contractelor comerciale cu organizația comercială în care persoanele apropiate persoanei prevăzute la alin.(1) care, pe parcursul ultimului an, a fost agent public încadrat în entitatea pe care o conduce, înainte de a înceta mandatul, raportul de muncă sau de serviciu în entitatea dată, dacă aceste persoane apropiate dețin cote în capitalul social ori lucrează în structuri de conducere sau de revizie;</p> <p>d) să dispună acțiunile administrative necesare, timp de un an, de refuzare a reprezentării intereselor persoanelor fizice și juridice în fața entității publice pe care o conduce de către persoana prevăzută la alin.(1) care, pe parcursul ultimului an, a fost agent public încadrat în entitatea pe care o conduce, înainte de a înceta mandatul, raportul de muncă sau de serviciu în entitatea dată.</p>		
39.	<p>Articolul 24. Respectarea regimului de restricții și limitări în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și migrarea în sectorul privat al agenților publici</p> <p>(2) Agentul public este obligat să întreprindă următoarele măsuri în</p>	Curtea Supremă de Justiție	<p>Instituirea unui regim de restricții și limitări post-angajare, proiectul de lege îi obligă pe agenții publici, prin articolul 24 alin. (2), să comunice în termen de trei zile lucrătoare din momentul în care le-au fost aduse la cunoștință oferte pe care au intenția</p>	Se acceptă amendamentul deputatului Ștefan Creangă	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>Restricțiile post-angajare (pantuflij) nu reprezintă o novație în materie de interdicții și incompatibilități. Pantuflijul este prevăzut și actualmente de Legea 133/2016 privind declararea averilor și intereselor personale (art.19) și a fost preluată din Legea anterioară</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	<p>2.</p> <p>vederea asigurării respectării regimului restricțiilor și limitărilor post-angajare:</p> <p>a) să comunice în termen de trei zile lucrătoare din momentul în care i-au fost aduse la cunoștință oferte pe care are intenția să le accepte, conducătorului entității publice în care activează sau, după caz, conducătorului entității publice superioare sau Centrului Național Anticorupție, toate ofertele de muncă pe care intenționează să le accepte în legătură cu încetarea raporturilor de muncă sau de serviciu, încheierea contractelor comerciale;</p>	3.	4.	5.	6.
			<p>să le accepte, conducătorilor entității publice în care activează, toate ofertele de muncă pe care intenționează să le accepte în legătură cu încetarea raporturilor de muncă sau de serviciu, și încheierea contractelor comerciale. Curtea Supremă de Justiție consideră eventuala adoptare a acestei prevederi ca fiind contrară dreptului la respectarea vieții private, prin faptul că le impune tuturor agenților publici dezvăluirea unor aspecte care țin de viața lor privată. Când locul de muncă al unei persoane nu este o instituție publică sau o instituție finanțată din bani publici, el reprezintă o informație cu caracter personal. Constituie strict problema personală a agentului public locul în care va lucra, ofertele pe care le va accepta și contractele pe care le va încheia. Posibila ilegalitate a acestor acțiuni trebuie constatată atunci când acestea au avut loc, nefiind posibilă existența unor procese de intenție. De asemenea, articolul 24 alin. (2) lit. b) instituie o obligație disproporționată. Acesta prevede că agentul public trebuie să evite, timp de un an, angajarea în cadrul organizațiilor comerciale, dacă a avut atribuții directe de supraveghere și control pe parcursul ultimului an de activitate în cadrul entității publice</p>		<p>privind conflictele de interese 16/2008. De asemenea, stabilirea acestei restricții în legislația națională derivă și din standardele internaționale, inclusiv Convenția Națiunilor Unite împotriva corupției, ratificată de către Republica Moldova. Respectiv, această prevedere este parte a regimului de restricții și incompatibilități standard, agreate la nivel internațional, aplicată în majoritatea statelor lumii și nu poate fi interpretată că ar afecta viața privată.</p> <p>Totodată se propune de expus în nouă redacție alin. (2) lit. a) după cum urmează:</p> <p>„Să comunice în termen de trei zile lucrătoare conducătorului organizației publice în care activează sau, după caz, Autorității Naționale de Integritate despre toate ofertele de muncă pe care aceștia intenționează să le accepte, dacă aceste locuri de muncă pot genera un conflict de interese”.</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
40.	<p>Articolul 25. Măsurile de control al integrității în sectorul public</p> <p>(3) Centrul Național Anticorupție este responsabil de aplicarea următoarelor măsuri de control al integrității în sectorul public:</p> <p>b) evaluarea integrității instituționale, inclusiv testarea integrității profesionale și gestionarea cazierului de integritate profesională a agenților publici, cu excepția agenților publici prevăzuți la alin.(4) lit.b).</p>	Guvernul RM	<p>înainte de încetarea mandatului, a raportului de muncă sau de serviciu în cadrul acestei entități.</p> <p>La art. 25 alin. (3) lit. b) urmează a se face trimitere la alin. (5) lit. b), dar nu la alin. (4) lit. b).</p>	Se acceptă poziția CNA	Se acceptă înlocuirea trimiterii la alin.(4) lit.b) cu trimiterea la alin.(5) lit.b).
41.	<p>Articolul 25 - Măsurile de control al integrității în sectorul public</p> <p>(3) Centrul Național Anticorupție este responsabil de aplicarea următoarelor măsuri de control al integrității în sectorul public:</p> <p>b) evaluarea integrității instituționale, inclusiv testarea integrității profesionale și gestionarea cazierului publici, cu excepția agenților publici prevăzuți la alin.(4) lit.b).</p>	Deputat în Parlament Valeriu Ghilețchi	<p>Articolul 25 - Măsurile de control al integrității în sectorul public</p> <p>Alineatul (3), litera b) va fi completat cu: "și de articolul (5) lit. a) din Legea 271 din 18 decembrie 2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice.</p> <p>Argument: Conform prevederilor Legii 271 din 18 decembrie 2008 sunt supuși verificării titularii și candidații la funcțiile de demnitate publică ce se ocupă prin mandat obținut direct, în urma alegerilor, cu excepția alegerilor parlamentare sau locale, sau indirect, prin numire.</p>	Se acceptă parțial în corespundere cu propunerile CNA	Se acceptă parțial. Alin.(4) lit.b) la care se face trimitere în acest articol este un alineat din același articol (este vorba despre excepția evaluării integrității, inclusiv testarea agenților publici ai CNA și SIS de către CNA, deoarece aceste categorii sînt evaluate și testate de către SIS). Dacă acest alineat se completează în final cu trimiterea la art.5 lit.a) din Legea 271/2008 se va subînțelege că și trimiterea la alin.(4) lit.b) este la fel la Legea 271/2008, ceea ce nu este corect. Mai mult ca atât, subiectul evaluării integrității persoanelor ce dețin funcții electivă a fost discutat la una din ședințele Comisiei sesizate în fond, la care s-a stabilit că cercul subiecților supuși evaluării și testării sînt stabiliți de Legea 325/2013, că aspectul procedurilor separate de testare a acestora nu înteferează prevederile Constituției deoarece nu se aplică domeniului penal, iar excluderea

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
42.	(5) Serviciul de Informații și Securitate este responsabil de aplicarea următoarelor măsuri de control al integrității în sectorul public: a) verificarea titularilor și candidaților la funcții publice;	Deputat în Parlament Valeriu Ghilețchi	Articolul 25 - Măsurile de control al integrității în sectorul public Alineatul (5), litera a) va fi completat cu: "cu excepția agenților publici prevăzuți la articolul (5) lit. a) din Legea 271 din 18 decembrie 2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice." Argument: Conform prevederilor Legii 271 din 18 decembrie 2008 sunt supuși verificării titularii și candidații la funcțiile de demnitate publică ce se ocupă prin mandat obținut direct, în urma alegerilor, cu excepția alegerilor parlamentare sau locale, sau indirect, prin numire.	Se acceptă parțial în corespundere cu propunerile CNA	Se acceptă parțial includerea trimiterii „, în condițiile Legii nr.271 din 18.12.2008 privind verificarea titularilor și candidaților la funcții publice”, deoarece în caz contrar se vor stabili excepții exact de la articolul din această lege care prevede subiecții supuși acestor verificări.
43.	Articolul 26. Înlăturarea riscurilor de corupție în procesul de elaborare a proiectelor Conducătorul entității publice și agenții publici responsabili de elaborarea proiectelor de acte legislative, normative și departamentale sunt obligați să nu admită cu bună-știință și să înlătore	Guvernul RM	La art. 26, referința la „buna știință” urmează a fi exclusă. Conducătorii entităților publice, chiar și fără bună știință, nu trebuie să admită riscuri de corupție.	Se acceptă propunerile CNA	Se acceptă excluderea sintagmei ”cu bună știință” din art.26, iar în contextul altor obiecții formulate, art.26 urmează să fie redat în felul următor: ”Conducătorul entității publice și agenții publici responsabili de elaborarea proiectelor de acte legislative, normative și departamentale sunt obligați să nu admită și să înlătore factorii ce determină apariția riscurilor de corupție, promovarea intereselor private în

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
44.	<p>riscurile regulatorii de corupție, promovarea intereselor private în detrimentul interesului public și prejudicierea intereselor legitime ale persoanelor și/sau a interesului public în procesul de elaborare a proiectului.</p> <p>Articolul 27. Managementul riscurilor instituționale de corupție</p>	Deputat în Parlament Valeriu Ghilețchi	<p>Articolul 27 - Managementul riscurilor instituționale de corupție În titlul articolului și pe tot parcursul articolului termenul "managementul" va fi înlocuit cu expresia "combaterea și eliminarea". Argument: Termenul management este definit ca și arta de a conduce. Pe când scopul acestui articol este de a combate și elimina corupția.</p>	Nu se acceptă	<p>detrimentul interesului public și prejudicierea intereselor legitime ale persoanelor și/sau a interesului public în procesul de elaborare a proiectului."</p> <p>Nu se acceptă. Managementul într-adevăr este arta de a conduce, iar în contextul art.27 din proiect managementul riscurilor de corupție este arta de a conduce instituția publică prin gestionarea riscurilor de corupție, astfel încât acestea să dispară sau să fie reduse. Conceptul de management al riscurilor, inclusiv de corupție, a fost instituit prin Legea 229/2010 privind controlul financiar public intern (art.10 și 14), precum și prin cadrul normativ secundar: actele CNA, Curții de Conturi și Ministerul Finanțelor. Există metodologii, ghiduri și cursuri naționale și internaționale consacrate subiectului managementului riscurilor de corupție. Astfel, art.10 și 14 din legea 229/2010 prevăd: „Articolul 10. Managementul performanțelor și al riscurilor (1) Managerul entității publice și managerii operaționali stabilesc obiective și indicatori de performanță pentru activitatea entității publice, fiind responsabili de realizarea acestora. (2) Managerul entității publice și managerii operaționali identifică, evaluează, înregistrează și monitorizează sistematic riscurile ce pot afecta îndeplinirea obiectivelor și realizarea performanțelor planificate și elaborează măsuri de diminuare a probabilității</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
45.	<p>(2) Entitățile publice cu drept de inițiativă legislativă (autorii proiectului) au obligația de a supune expertizei anticorupție proiectele de acte legislative și normative (proiectul), cu excepția:</p> <p>b) actelor cu caracter individual de remanieri de cadre;</p> <p>(3) Expertiza anticorupție se efectuează de Centrul Național Anticorupție asupra proiectului definitivat, în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare de către entitățile publice și de consultare a părților interesate în baza Legii privind transparența în procesul decizional. Raportul de expertiză anticorupție prezintă în mod obligatoriu analiza riscurilor de corupere a procesului legislativ, analiza generală și detaliată a riscurilor de corupție ale prevederilor proiectului și concluzia expertului. În cazul în care va promovează interese private contrar interesului public, raportul de expertiză</p>	Guvernul RM	<p>La art. 28:</p> <p>Din prevederile art. 28 alin. (2) lit. b) ar rezulta că actele cu caracter individual care nu vizează remanierile de cadre ar urma să fie supuse expertizei anticorupție.</p> <p>Expertizei anticorupție se supun doar actele normative.</p>	<p>Se acceptă amendamentul deputatului Ștefan Creangă privind redacția nouă a articolului 28</p>	<p>riscurilor și/sau a impactului acestora.”</p> <p>„Articolul 14. Modalități de organizare a sistemului de management financiar și control</p> <p>(2) Managerul entității publice asigură instruirea persoanelor implicate în procesul implementării sistemului de management financiar și control.</p> <p>(3) <u>Sistemul de management financiar și control se organizează prin:</u></p> <p>k) <u>proceduri anticorupție.</u>”</p> <p>Se acceptă parțial. Din practica expertizei anticorupție s-a identificat că actele cu caracter individual sau de aplicabilitate unică, cum ar fi cele de schimbare a destinației unui teren, scutirea de taxe, crearea unui parc industrial, încheierea parteneriatelor public-privat ș.a. de cele mai dese ori sunt acte cu un potențial de coruptibilitate avansat, promovind interese private, contrar interesului public. Din aceste considerente, din categoria actelor cu caracter individual au fost exceptate expres de la expertiza anticorupție (și nu expertiza juridică) doar actele ce vizează remanierile de cadre, deoarece după conduita prescrisă, actele de drept administrativ se clasifică în acte onerative, prohibite și permissive, care la rândul lor pot fi afit acte normative cît și acte individuale.</p> <p>În scopul îmbunătățirii redacției articolului 28 din proiect, propunem o nouă formulă textuală a acestui articol, conform redacției de la poziția 38.</p> <p>Nu se acceptă. Nu întotdeauna promovarea</p>
			La alin. (3), ultima propoziție	Nu se acceptă,	

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	<p>2.</p> <p>anticorupție poate include informații despre legăturile dintre autorul proiectului și persoanele afiliate organizațiilor comerciale și necomerciale (fondatori, administratori etc.), în cazul în care asemenea legături au fost stabilite.</p>	<p>3.</p>	<p>4.</p> <p>pormește de la faptul că interesele private nu pot fi promovate contrar interesului public, fapt conceptual greșit. Interesul privat poate fi și legitim, și poate fi promovat contrar intereselor publice.</p> <p>Totodată, se consideră că articolul 28, care se referă la expertiza anticorupție, nu ține de proiectul propus. Regulile de avizare, expertiză a actelor normative, trebuie să se regăsească într-un act legislativ unic – cel care reglementează materia respectivă.</p> <p>Actele legislative și alte acte normative sînt supuse expertizei anticorupție în conformitate cu Legea nr. 780-XV din 27 decembrie 2001 privind actele legislative și Legea nr. 317-XV din 18 iulie 2003 privind actele normative ale Guvernului și ale altor autorități ale administrației publice centrale și locale.</p> <p>În scopul creării unui cadru normativ unitar, bazat pe principii unice aplicabile procesului elaborării actelor normative, indiferent de organul emitent, a fost elaborat proiectul legii cu privire la actele normative, care conține și norme</p>	<p>5.</p> <p>reieșind din argumentele CNA</p> <p>Nu se acceptă, reieșind din argumentele CNA</p>	<p>6.</p> <p>interesului privat este contrar interesului public. În alin.(3) la care face trimitere autorul nu ține cont de sintagma „în cazul în care”, ceea ce presupune că nu în toate situațiile promovarea interesului privat este contrar interesului public. În asemenea situații, promovarea interesului privat nu va fi considerat un risc, or de cele mai dese ori promovarea interesului privat contribuie la realizarea interesului public, în ansamblu.</p> <p>Nu se acceptă. Expertiza anticorupție asupra proiectelor de acte normative este o măsură de prevenire a corupției prin identificarea riscurilor de corupție care pot apărea în cazul promovării anumitor proiecte de acte legislative și normative de autorii inițiatorilor legislative.</p> <p>Proiectul legii integrității vine să substituie Legea 90/2008 privind prevenirea și combaterea corupției, care la art.5 alin.(1) lit.c) stabilește efectuarea expertizei anticorupție drept una din garanțiile de prevenite a corupției iar art.7 al legii prenotate stabilește procedura de efectuare a expertizei anticorupție. Deși proiectul legii privind actele normative (care se promovează de vreo patru ani) conține prevederi referitoare la expertiza anticorupție, proiectul legii integrității prevede măsurile de integritate care constituie politica anticorupție a statului, iar expertiza anticorupție face parte din aceste măsuri de integritate, or, locul ei aceste în proiectul Legii integrității.</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
46.	<p>Articolul 28. Expertiza anticorupție</p> <p>(1) Expertiza anticorupție este identificarea riscurilor de corupție care pot apărea în legătură cu promovarea proiectelor de acte legislative și normative de către entitățile publice (riscuri regulatorii de corupție) și elaborarea recomandărilor pentru înlăturarea efectelor acestora. Categoriile de riscuri regulatorii de corupție se referă la: formulări lingvistice, coerența legislativă, transparența și accesul la informații, exercitarea drepturilor și obligațiilor persoanei, exercitarea atribuțiilor autorității publice, mecanisme de control, răspunderea și sancțiuni.</p> <p>(2) Entitățile publice cu drept de inițiativă legislativă (autorii proiectului) au obligația de a supune expertizei anticorupție proiectele de acte legislative și normative (proiectul), cu excepția:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) documentelor de politici; b) actelor cu caracter individual de remanieri de cadre; c) dispozițiilor Guvernului; d) hotărârilor Guvernului de aprobare a avizelor asupra proiectelor de legi și decrete ale Președintelui Republicii Moldova; e) tratatelor internaționale, a actelor de acordare a deplinei puteri 	Deputatul Ștefan Creangă	<p>privind expertiza anticorupție.</p> <p>Art. 28 din proiect de expus în următoarea redacție:</p> <p>„Articolul 28. Expertiza anticorupție</p> <p>(1) Expertiza anticorupție este identificarea în proiectele de acte legislative și normative a riscurilor de corupție, a factorilor care le generează și înaintarea recomandărilor pentru înlăturarea lor. Categoriile factorilor care determină apariția riscurilor de corupție se referă la deficiențele proiectului sub aspectul: formulărilor lingvistice, coerenței legislative, transparenței și accesului la informații, exercitării drepturilor și obligațiilor persoanei, exercitării atribuțiilor autorității publice, mecanismelor de control, răspunderii și sancțiunilor.</p> <p>(2) Agenții publici și entitățile publice cu drept de inițiativă legislativă, precum și cele care elaborează și promovează proiecte de acte legislative și normative (în continuare – autori), iar Secretariatul Parlamentului pentru proiectele de acte legislative ale deputaților, au obligația de a supune proiectele expertizei anticorupție, cu excepția următoarelor categorii:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) documentelor de politici; b) actelor cu caracter 	Se acceptă	Se acceptă

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	<p>2.</p> <p>și de exprimare a consimțământului Republicii Moldova de a fi legată prin tratat internațional.</p> <p>(3) Expertiza anticorupție se efectuează de Centrul Național Anticorupție asupra proiectului definitivat, în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare de către entitățile publice și de consultare a părților interesate în baza Legii privind transparența în procesul decizional. Raportul de expertiză anticorupție prezintă în mod obligatoriu analiza riscurilor de corupere a procesului legislativ, analiza generală și detaliată a riscurilor de corupție ale prevederilor proiectului și concluzia expertului. În cazul în care va promovează interese private contrar interesului public, raportul de expertiză anticorupție poate include informații despre legăturile dintre autorul proiectului și persoanele afiliate organizațiilor comerciale și necomerciale (fondatori, administratori etc.), în cazul în care asemenea legături au fost stabilite.</p> <p>(4) Termenul de efectuare a expertizei anticorupție este de 10 zile lucrătoare din momentul transmiterii proiectului la Centrul Național Anticorupție. Dacă proiectul este voluminos sau complex, termenul poate fi extins pînă la 30 de zile lucrătoare, fapt despre care este informat autorul proiectului.</p>	3.	<p>4.</p> <p>individual de remanieri de cadre;</p> <p>c) decretele Președintelui Republicii Moldova;</p> <p>d) dispozițiilor Guvernului;</p> <p>e) hotărârilor Guvernului de aprobare a avizelor asupra proiectelor de legi și decrete ale Președintelui Republicii Moldova;</p> <p>f) tratatelor internaționale, a actelor de acordare a deplinelor puteri și de exprimare a consimțământului Republicii Moldova de a fi legată prin tratat internațional.</p> <p>(3) Expertiza anticorupție asupra proiectelor de acte legislative și normative:</p> <ul style="list-style-type: none"> - departamentale și interdepartamentale ce țin de ordinea interioară a entităților publice, - ale autorităților unităților teritoriale autonome cu statut juridic special, - ale autorităților administrației publice locale, se efectuează de către autorii acestora în conformitate cu metodologia prevăzută la alin.(9). Centrul Național Anticorupție oferă suport metodologic autorilor în vederea aplicării corecte a metodologiei, la solicitare. <p>(4) Expertiza anticorupție, cu excepțiile stabilite la alin.(2) și (3), se efectuează de Centrul Național</p>	5.	6.

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	<p>2. Expertiza anticorupție se efectuează în baza Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, aprobate de Colegiul Național Anticorupție, care stabilește obiectivele și etapele efectuării expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, descrierea tipologiei riscurilor regulatorii de corupție și structura detaliată a raportului de expertiză anticorupție. Metodologia de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative se publică pe pagina web a Centrului Național Anticorupție</p> <p>(6) Rapoartele de expertiză anticorupție se semnează de către expertul care le-a întocmit, se expediază autorului proiectului și se publică pe pagina web a Centrului Național Anticorupție.</p>	3.	<p>4. Anticorupție doar asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate. În cazul proiectelor inițiate de Guvern, acestea se consideră definitivate înainte de a fi transmise spre expertiza juridică, iar în cazul inițiativelor altor categorii de autori – după înregistrarea proiectelor în Parlament.</p> <p>(5) Raportul de expertiză anticorupție prezintă analiza riscurilor de corupere a procesului legislativ, analiza generală și detaliată a riscurilor de corupție ale prevederilor proiectului și concluziile.</p> <p>(6) Termenul de efectuare a expertizei anticorupție este de 10 zile lucrătoare din momentul transmiterii proiectului la Centrul Național Anticorupție. În cazul proiectelor voluminoase sau complexe, termenul de efectuare a expertizei anticorupție poate fi extins până la 30 de zile lucrătoare, cu informarea autorilor.</p> <p>(7) Autorul, iar pentru actele legislative incluse în procedura legislativă – comisia permanentă sesizată în fond – supune proiectul expertizei anticorupție repetate dacă proiectul, în redacția propusă pentru adoptare, diferă conceptual față de redacția proiectului expertizat</p>	5.	6.

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
			<p>anterior. În acest caz, expertiza anticorupție repetată se efectuează în termen de cel mult 10 zile lucrătoare.</p> <p>(8) Autorul poate solicita efectuarea expertizei anticorupție repetate în următoarele cazuri:</p> <p>a) acceptarea de către autor a tuturor obiecțiilor și recomandărilor din raportul de expertiză anticorupție anterior;</p> <p>b) în cadrul unui grup de lucru comun dintre reprezentanții autorului și ai Centrului Național Anticorupție pentru înlăturarea divergențelor pe marginea proiectului supus expertizei anticorupție, membrii grupului ajung la un numitor comun cu privire la redacția proiectului, astfel încât să fie remediați factorii de risc și riscurile de corupție identificate în raportul de expertiză anticorupție anterior. În cadrul grupului se dezbate opiniile ambelor părți cu fixarea argumentelor și a soluțiilor de compromis într-un proces-verbal;</p> <p>c) proiectul supus expertizei anticorupție nu a fost adoptat timp de un an, iar autorul consideră că, între timp, contextul promovării acestuia s-a modificat;</p> <p>d) proiectul a fost restituit autorului ca urmare a înstituirii unei legislații noi după alegerile parlamentare generale, a unui nou</p>		

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
			<p>Guvern sau a schimbării conducerii entității publice autor al proiectului.</p> <p>(9) Expertiza anticorupție se face în baza Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative aprobate de Colegiul Național Anticorupție, prin care se stabilesc obiectivele și etapele efectuării expertizei anticorupție, descrierea tipologiei factorilor de risc care determină apariția riscurilor de corupție și structura detaliată a raportului de expertiză anticorupție. Metodologia se publică pe pagina web a Centrului Național Anticorupție.</p> <p>(10) Rapoartele de expertiză anticorupție se semnează de către expertul care le-a întocmit, se expediază autorului și se publică pe pagina web a Centrului Național Anticorupție.”</p>		
47.		Deputatul Ion Casian	<p>La art. 28:</p> <p>- alin.(4), considerăm că textul trebuie să fie clar deoarece în redacția autorului reiese că proiectul este remis pentru expertiza anticorupție către CNA doar după ce este definitivat ”în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și consultare a părților interesate” atunci când proiectul este unul</p>	Se acceptă amendamentul deputatului Ștefan Creangă privind redacția nouă a articolului 28	<p>Se acceptă, având în vedere discuțiile în cadrul Comisiei și corelarea alin.(4) și (6) cu alte alineate, reformularea art.28 după cum urmează:</p> <p>„Articolul 28. Expertiza anticorupție</p> <p>(1) Expertiza anticorupție este identificarea în proiectele de acte legislative și normative a riscurilor de corupție, a factorilor care le generează și înaintarea recomandărilor pentru înlăturarea lor. Categoriile factorilor care determină apariția riscurilor de corupție se</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
			<p>definitivat, în acest sens deducem că proiectul poate fi expediat în adresa CNA pentru expertiză doar după ce comisia sesizată în fond a adoptat raportul pentru lectura a II-a.</p> <p>- alin.(6), lit.a) noțiunea "după volum" este una interpretabilă deoarece proiectul poate să difere după volum având un volum mai mic (de ex: cu un rând sau o secțiune), sau un volum mai mare (de ex: cu un alineat sau o secțiune). Considerăm că autorul trebuie să precizeze criteriul de apreciere pentru a nu admite tergiversarea nejustificată a procesului legislativ.</p>		<p>referă la deficiențele proiectului sub aspectul: formulărilor lingvistice, coerenței legislative, transparenței și accesului la informații, exercitării drepturilor și obligațiilor persoanei, exercitării atribuțiilor autorității publice, mecanismelor de control, răspunderii și sancțiunilor.</p> <p>(2) Agenții publici și entitățile publice cu drept de inițiativă legislativă, precum și cele care elaborează și promovează proiecte de acte legislative și normative (în continuare – autori) au obligația de a supune proiectele expertizei anticorupție, cu excepția următoarelor categorii:</p> <ul style="list-style-type: none"> a) documentelor de politici; b) actelor cu caracter individual de remanieri de cadre; c) dispozițiilor Guvernului; d) hotărârilor Guvernului de aprobare a avizelor asupra proiectelor de legi și decrete ale Președintelui Republicii Moldova; e) tratatelor internaționale, a actelor de acordare a deplinelor puteri și de exprimare a consimțământului Republicii Moldova de a fi legată prin tratat internațional. <p>(3) Expertiza anticorupție asupra proiectelor de acte legislative și normative:</p> <ul style="list-style-type: none"> - departamentale și interdepartamentale ce țin de ordinea interioară a entităților publice, - ale autorităților unităților teritoriale autonome cu statut juridic special, - ale autorităților administrației publice locale, <p>se efectuează de către autorii acestora</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6. <p>în conformitate cu metodologia prevăzută la alin.(10). Centrul Național Anticorupție oferă suport metodologic autorilor în vederea aplicării corecte a metodologiei, la solicitare.</p> <p>(4) Expertiza anticorupție, cu excepțiile stabilite la alin.(2) și (3), se efectuează de Centrul Național Anticorupție doar asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate (în cazul inițiativelor legislative ale Guvernului și a inițierii altor proiecte de acte normative – înainte de a fi supus expertizei juridice, iar în cazul inițiativelor altor autori ai inițiativelor legislative – înainte de înregistrarea proiectului în Parlament).</p> <p>(5) Raportul de expertiză anticorupție prezintă analiza riscurilor de corupere a procesului legislativ, analiza generală și detaliată a riscurilor de corupție ale prevederilor proiectului și concluziile. Raportul de expertiză anticorupție poate include informații despre legăturile dintre autorul proiectului și persoane afiliate organizațiilor comerciale și necomerciale (fondatori, administratori etc.) în cazul în care se constată că proiectul de act normativ promovează interese private contrare interesului public.</p> <p>(6) Termenul de efectuare a expertizei anticorupție este de 10 zile lucrătoare din momentul transmiterii proiectului la Centrul Național Anticorupție. În cazul proiectelor de acte normative voluminoase sau complexe, termenul de efectuare a expertizei anticorupție poate fi extins până la 30 de zile lucrătoare, cu</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
					<p>informarea autorilor.</p> <p>(7) Autorul este obligat să supună proiectul expertizei anticorupție repetate dacă:</p> <p>a) proiectul în redacția propusă pentru adoptare diferă conceptual sau după volum față de redacția proiectului supus anterior expertizei anticorupție iar schimbările din proiect nu s-au datorat constatările și recomandărilor raportului de expertiză anticorupție;</p> <p>b) proiectul a fost restituit entității publice ca urmare a instituirii unei legislații noi după alegerile parlamentare generale, a unui nou Guvern sau a schimbării conducerii entității publice autor al proiectului.</p> <p>(8) În cazurile prevăzute la alin.(7) expertiza anticorupție se efectuează în termen de 10 zile lucrătoare.</p> <p>(9) Suplimentar cazurilor în care entitatea publică autor este obligată să solicite efectuarea expertizei anticorupție repetate, autorul este în drept să solicite efectuarea expertizei anticorupție repetate în următoarele cazuri:</p> <p>a) acceptarea de către entitatea publică autor a tuturor obiecțiilor și recomandărilor din raportul de expertiză anticorupție anterior;</p> <p>b) în cadrul unui grup de lucru comun dintre reprezentanții entității publice autor și ai Centrului Național Anticorupție pentru înlăturarea divergențelor pe marginea proiectului supus expertizei anticorupție, membrii grupului ajung la un numitor comun cu privire la redacția proiectului, astfel încât să fie remediați factorii de risc și riscurile de corupție identificate în raportul de expertiză</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
48.		Deputat în Parlament Valeriu Ghilețchi	Articolul 28 - Expertiza anticorupție Articolul 28 se exclude. Argument: Legea nr.780/2001 privind actele legislative prevede expres domeniul expertizei anticorupție. Mai mult, recent	S-a acceptat amendamentul deputatului Ștefan Creangă privind expunerea art. 28 în redacție nouă	anticorupție anterior. În cadrul grupului se dezbate opiniile ambelor părți cu fixarea argumentelor și a soluțiilor de compromis într-un proces-verbal; c) proiectul supus expertizei anticorupție nu a fost adoptat timp de un an, iar entitatea publică autor consideră că, între timp, contextul promovării acestuia s-a modificat. (10) Expertiza anticorupție se face în baza Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative aprobate de Colegiul Centrului Național Anticorupție, prin care se stabilesc obiectivele și etapele efectuării expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative, descrierea tipologiei factorilor de risc care determină apariția riscurilor de corupție și structura detaliată a raportului de expertiză anticorupție. Metodologia se publică pe pagina web a Centrului Național Anticorupție. (11) Rapoartele de expertiză anticorupție se semnează de către expertul care le-a întocmit, se expediază entității publice autor al proiectului și se publică pe pagina web a Centrului Național Anticorupție.”
48.		Deputat în Parlament Valeriu Ghilețchi	Articolul 28 - Expertiza anticorupție Articolul 28 se exclude. Argument: Legea nr.780/2001 privind actele legislative prevede expres domeniul expertizei anticorupție. Mai mult, recent	S-a acceptat amendamentul deputatului Ștefan Creangă privind expunerea art. 28 în redacție nouă	Nu se acceptă. Legea integrității reprezintă cadrul general care reunește prevederile de asigurare a integrității prin prevenirea și combaterea corupției care sint momentan dispersate în diferite legi, fără a exista un concept unitar asupra felului în care se dezvoltă și cultivă integritatea în RM. Mai

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
			<p>Parlamentul a aprobat în prima lectură noul proiect de lege cu privire la actele normative care la articolul 35 prevede modalitatea efectuării expertizei anticorupție. Totodată, tehnica legislativă prevede că reglementările de același nivel și având același obiect de reglementare se cuprind într-un singur act normativ. În cazul în care proiectul de act normativ cuprinde prevederi ce se regăsesc în alte acte normative în vigoare, se face trimitere expresă la actul normativ care le conține. Dublarea și repetarea aduce doar confuzie.</p>		<p>mult, proiectul vină să înlocuiască Legea 90/2008 privind prevenirea și combaterea corupției, care de asemenea prevede un articol separat consacrat expertizei anticorupție, recunoscând rolul important al acestei în procesul de înlăturare a riscurilor de corupție din proiectele de acte legislative și normative. Astfel, art.7 din Legea 90/2008 prevede:</p> <p>„Articolul 7. Expertiza anticorupție a proiectelor de acte legislative și a proiectelor de acte normative ale Guvernului, evaluarea riscurilor instituționale de corupție</p> <p>(1) Expertiza anticorupție a proiectelor de acte legislative și a proiectelor de acte normative ale Guvernului este obligatorie.</p> <p>(2) Expertiza anticorupție a proiectelor de acte legislative și a proiectelor de acte normative ale Guvernului este un proces de evaluare a corespunderii conținutului lor standardelor anticorupție naționale și internaționale în vederea identificării normelor care favorizează sau pot favoriza corupția și în vederea elaborării de recomandări pentru excluderea efectelor acestora.</p> <p>(3) Expertiza anticorupție a proiectelor de acte legislative și a proiectelor de acte normative ale Guvernului se efectuează în modul stabilit de Guvern, după următoarele criterii:</p> <p>a) ponderea, în cuprinsul proiectului, și eventualul efect al normelor de trimitere și al normelor de blanșetă;</p> <p>b) nivelul atribuțiilor de reglementare date în competența autorităților administrației publice;</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
49.	<p>Articolul 29. Evaluarea integrității instituționale, testarea integrității profesionale și cazierul de integritate</p> <p>(1) Evaluarea integrității instituționale este procesul de evaluare externă a riscurilor de corupție din cadrul entității publice, în vederea identificării riscurilor de corupție cu ajutorul metodelor analitice și practice (testarea integrității profesionale), descrierii factorilor care determină riscurile identificate și consecințele acestora, precum și oferirii recomandărilor pentru diminuarea lor. Responsabilitatea pentru evaluarea integrității instituționale a entităților publice revine Centrului Național Anticorupție, cu excepțiile prevăzute la</p>	Guvernul RM	<p>Art. 29 conține prevederi generale referitoare la evaluarea integrității instituționale, testarea integrității profesionale și cazierul de integritate. La art. 29 alin. (1) referința la art. 24 alin. (3) lit. b) este greșită.</p>	Se acceptă propunerile CNA	<p>c) identificarea conflictelor normelor de drept;</p> <p>d) gradul responsabilităților și atribuțiilor date funcționarilor publici;</p> <p>e) evaluarea procedurilor administrative de control (interior sau ierarhic superior);</p> <p>f) nivelul cerințelor impuse beneficiarilor de anumite drepturi;</p> <p>g) gradul de transparență a funcționării autorităților publice.</p> <p>(4) Evaluarea riscurilor instituționale de corupție se efectuează în modul stabilit de Guvern, care prevede și procesul de identificare a factorilor organizatorici, favorizanți sau capabili de a favoriza corupția, elaborarea de recomandări în vederea excluderii efectelor riscurilor menționate.”</p> <p>Se acceptă înlocuirea trimiterii la art.24 alin.(3) lit.b) cu trimiterea la art.25 alin.(3) lit.b).</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propunerii, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2. art.24 alin.(3) lit.b).	3.	4.	5.	6.
50.	<p>Articolul 29. Evaluarea integrității instituționale, testarea integrității profesionale și cazierul de integritate</p> <p>(3) În cadrul testului de integritate profesională sînt create și aplicate de către testor situații virtuale, simulate, similare celor din activitatea de serviciu, materializate prin operațiuni disimulate, condiționate de activitatea și comportamentul agentului public testat, în vederea urmării pasive și stabilirii reacției și a conduitei acestuia, determinînd astfel gradul de afectare a climatului de integritate instituțională și riscurile de corupție în cadrul entității publice.</p> <p>Agenții publici supuși testării integrității profesionale sînt selectați în mod aleatoriu, în funcție de riscurile de corupție identificate. Activitatea de testare a integrității profesionale este desfășurată sub control judiciar.</p>	Procuratura Generală	<p>Art. 29 din proiectul de lege conține prevederi generale referitor la evaluarea integrității instituționale, testarea integrității profesionale și cazierul de integritate.</p> <p>Conform alin.(3) din acest articol, „(3) ... Agenții publici supuși testării integrității profesionale sunt selectați în mod aleatoriu, în funcție de riscurile de corupție identificate...”</p> <p>Prin Hotărîrea Curții Constituționale nr. 7 din 16 aprilie 2015 pentru controlul constituționalității unor prevederi din Legea nr. 325 din 23 decembrie 2013 privind testarea integrității profesionale, unele norme au fost declarate ca fiind neconstituționale.</p> <p>Potrivit acesteia, „primul contact al testorului cu un agent public în cadrul unei situații simulate ar putea fi justificat numai dacă există motive preliminare, obiective și întemeiate de a se suspecta faptul că un anumit agent public este predispus să comită acte de corupție. Per a contrario, în cazul în care comportamentul profesional impecabil al unui agent public nu a sfîrșit nici o suspiciune cu privire la posibila lui coruptibilitate, nu există nici o necesitate din partea societății să se arunce o umbră generală de suspiciune cu privire la acest agent</p>	Nu se acceptă, reieșind din argumentele CNA	<p>Nu se acceptă. Prevederile referitoare la testarea integrității profesionale, în contextul evaluării integrității instituționale este reglementat de o altă lege, intrată în vigoare în noiembrie 2016. Astfel, noua redacție a legii 325/2013 presupune că testarea face parte dintr-un proces mai amplu de evaluare a instituției, aceasta nefiind nici prima, nici unica etapa a acestei evaluări. Astfel, în cadrul primei etape de evaluare a integrității instituționale se acumulează informații care, dacă sînt apreciate de judecătorii specializați ca fiind suficiente pentru existența unei bănueli cu privire la lipsa de integritate în cadrul instituției, autorizează efectuarea testării integrității pe un anumit eșantion, în baza riscurilor identificate. Prin urmare, la judecător se prezintă anumite dovezi care permit autorizarea prealabilă a acțiunilor de testare. Mai mult ca atât, rezultatele testelor se confirmă la judecătorul care le-a autorizat, astfel încît acesta poate să verifice respectarea limitelor și condițiilor în care a autorizat testarea.</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
			<p>public doar pentru simplul fapt că entitatea publică în care activează sau alți colegi de ai săi care desfășoară o muncă similară s-ar fi arătat toleranți față de fenomenul corupției.</p> <p>În această ordine de idei, deși testarea integrității profesionale este obiectul de reglementare a unei legi speciale, totuși concluzionăm că prevederile cu caracter general, enunțate supra, de la alin. (3) din art. 29 al proiectului de lege, contravin concluziilor Curții Constituționale și nu asigură „îndeplinirea condițiilor de temeinicie și rezonabilitate, bazate pe criterii obiective sau pe un concept similar, care permite bănuiala că un anumit agent public ar putea fi predispus la un comportament corupțional.” Or, conform acestora, la fața inițială se identifică domeniul vulnerabil sau riscurile de corupție, ca mai apoi agenții publici să fie testați aleatoriu, adică fără ca autoritățile „să facă dovada existenței indiciilor potrivit cărora fapta ar fi fost comisă de către agentul public testat și fără implicarea autorităților statului”.</p>		
51.	<p>Articolul 30. Controlul averilor și intereselor personale (7) în cazul în care se constată că agentul public deține și alte bunuri</p>	Guvernul RM	<p>Art. 30 alin. (7) și (8) vin în contradicție cu legea sus-menționată, care reglementează statutul Autorității Naționale de Integritate.</p>	Se acceptă propunerile CNA	<p>Se acceptă. Corelarea art.30 cu prevederile Legii 132/2016 și 133/2016 a fost expusă vizavi de obiecția nr.3</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
52.	<p>decît cele înscrise în declarația de avere și interese personale ori se constată diferențe vădite între veniturile declarate și averea deținută, Centrul Național de Integritate solicită persoanei în cauză informații și dovezi cu privire la justificarea acestei diferențe și are obligația de a o invita pentru a prezenta un punct de vedere în termen de 15 zile de la recepționarea invitației.</p> <p>(8) În cazul în care, după exprimarea verbală sau în scris a punctului de vedere al agentului public invitat sau, în cazul neprezentării acestuia în termen de 15 zile de la confirmarea recepționării invitației, se constată că între averea dobîndită pe parcursul exercitării funcției și veniturile obținute în aceeași perioadă este o diferență vădită (substanțială) și deținerea averii este cu caracter nejustificat, Centrul Național de Integritate se adresează instanței de judecată competente pentru dispunerea confiscării averii cu caracter nejustificat.</p>	Guvernul RM	<p>Secțiunea a 3-a din capitolul III, care se referă la competențele Centrului Național de Integritate, practic dublează într-o formulă succintă și rezumativă prevederile capitolului IV din Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate. O asemenea transpunere succintă este nejustificată și periculoasă, deoarece creează premisele aplicării defectuoase a prevederilor legale privind controlul averii și intereselor personale prin oferirea posibilității de interpretare restrictivă (doar în limitele stabilite de proiect) și în beneficiul persoanei controlate a normelor care reglementează procedura de control.</p>	Nu se acceptă, reieșind din argumentele CNA	<p>Nu se acceptă. Conținutul art.30-31 din Secțiunea 3 din Capitolul III din proiectul Legii integrității într-adevăr redă succint esența atribuțiilor ANI, însă același lucru îl făcea și Legea 90/2008 cu privire la prevenirea și combaterea corupției, dar de o manieră mai generală. Proiectul conține prevederi mai detaliate în raport cu legea menționată, iar această redacție va permite o abordare mai comodă pentru orice utilizator pentru a înțelege complex locul și rolul fiecărei autorități cheie în sistemul anticorupție al Republicii Moldova. Totodată, art.30 și 31 trebuie reformulat, pentru asigurarea coerenței cu legislația specială (a se vedea expunerea poziției CNA de la obiecția următoare).</p>
53.	<p>Articolul 31. Controlul conflictelor de interese, a incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor</p> <p>(1) Controlul conflictelor de interese, a incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor ale agenților publici subiecți ai declarării se</p>	Deputatul Anatolie Gorila	<p>Art.31 de expus în redacție nouă : „Articolul 31. Controlul conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor (1) Controlul conflictelor de interese, al incompatibilităților,</p>	Se acceptă	Se acceptă

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	<p>2. efectuează de către Centrul Național de Integritate în conformitate cu prevederile legislației privind declararea și controlul averii și intereselor personale.</p> <p>(2) În cadrul procedurii de control al respectării regimului juridic al conflictului de interese, incompatibilităților sau restricțiilor, persoana supusă controlului este invitată să prezinte Centrului Național de Integritate un punct de vedere, care poate fi prezentat în termen de 15 zile de la recepționarea invitației.</p> <p>(3) Urmare a controlului, se constată, după caz, încălcarea sau nu de către agentul public al regimului conflictelor de interese, incompatibilităților, restricțiilor și/sau limitărilor. În cazul constatării încălcărilor agentul public este atras la răspundere disciplinară, contravențională sau, după caz, penală.</p> <p>(4) Rezultatele controlului sunt aduse la cunoștința agentului public, acesta fiind în drept să le conteste, în conformitate cu prevederile legislației în vigoare.</p> <p>(5) Concomitent cu atragerea la răspundere pentru încălcarea regimului conflictului de interese, Centrul Național de Integritate sau persoana care se consideră lezată într-un drept al său, a libertății ori a unui interese legitim al său ca urmare a</p>	3.	<p>4. restricțiilor și limitărilor ale agenților publici subiecți ai declarării se efectuează de către Autoritatea Națională de Integritate în conformitate cu prevederile legislației ce reglementează statutul Autorității și ale legislației privind declararea și controlul averii și intereselor personale.</p> <p>(2) La solicitarea conducătorilor entităților publice, Autoritatea Națională de Integritate eliberează în termen de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării solicitării informația privind stările de incompatibilitate nesoluționate și a conflictelor de interese în privința cărora există o decizie de sancționare în vigoare.”</p>	5.	6.

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
	<p>unui conflict de interese adresează instanței de judecată o cerere de anulare a actului administrativ emis/adoptat, actului juridic încheiat direct sau prin persoane terțe sau deciziei luate cu încălcarea dispozițiilor legale privind conflictul de interese, cu excepția cazurilor când anularea actelor menționate vor aduce daune interesului public. Instanța de judecată poate dispune suplimentar satisfăcerea cererii de anulare repunerea părților în situația anterioară</p> <p>(6) La rămânerea definitivă a actului de constatare a încălcării regimului juridic al incompatibilităților, Centrul Național de Integritate sesizează în termen de 15 zile conducerea entității publice sau autorității responsabile de numirea în funcție a subiectului declarării pentru declanșarea procedurii disciplinare împotriva persoanei în privința căreia s-a constatat încălcarea regimului juridic al incompatibilităților sau, după caz, în vederea încetării mandatului, raporturilor de muncă sau de serviciu ale acesteia. În cazul contestării de către agentul public în instanța de judecată a constatării Centrului Național de Integritate cu privire la încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, instanța de judecată, la solicitarea Centrului</p>				

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
	<p>Național de Integritate, suspendă agentul public din funcție pe durata litigiului, pînă la pronunțarea unei hotărîri judecătorești definitive.</p> <p>(7) În cazul constatării încălcării regimului juridic al restricțiilor și/sau limitărilor, Centrul Național de Integritate aplică sancțiunea contravențională corespunzătoare. La rămînerea definitivă a actului de constatare contravențională a încălcării regimului juridic al restricțiilor și/sau limitărilor, Centrul Național de Integritate sesizează în termen de 15 zile organele competente pentru declanșarea procedurii disciplinare împotriva agentului public sau, după caz, în vederea încetării mandatului, raporturilor de muncă sau de serviciu ale acestuia.</p> <p>(8) Centrul Național de Integritate ține Registrul de stat al persoanelor care au interdicția de a ocupa o funcție publică sau de demnitate publică.</p>				
54.	<p>Articolul 32. Verificarea candidaților și titularilor la funcții publice</p> <p>(1) Verificarea candidaților și titularilor la funcții publice se realizează de către Serviciul de Informații și Securitate în cazurile și în modul prevăzut de Legea nr.271 din 18 decembrie 2008 privind verificarea</p>	Deputat în Parlament Valeriu Ghilețchi	<p>Articolul 32 – Verificarea candidaților și titularilor la funcții publice</p> <p>Articolul 32 se va exclude.</p> <p>Argument: Consider total inoportună prevederile acestui articol prin care controlul integrității este asigurat și de Serviciul de Informații</p>	Se acceptă parțial, cu excluderea alin. (2) – (5) și menținerea doar a alin. (1).	<p>Nu se acceptă. Verificarea titularilor și candidaților la funcții publice reпреyintă în orice stat un element important în asigurarea integrității acestora, iar propunerea contravine Legii 271/2008 care reglementează acest aspect. Excluderea acestui articol din proiect nu va afecta fondul problemei cu care autorul amendamentului își exprimă dezacordul, căci</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	<p>2. titularilor și a candidaților la funcții publice.</p> <p>(2) Numirea candidatului în funcție publică se efectuează doar după verificarea acestuia și emiterea deciziei de compatibilitate cu interesele funcției publice, în conformitate cu prevederile Legii nr.271 din 18 decembrie 2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice.</p> <p>(3) Autoritățile publice competente sînt obligate să inițieze verificarea titularilor și candidaților la funcții publice. Titularii aflați în aceeași funcție sunt verificați cu frecvența de odată la 5 ani.</p> <p>(4) Entitățile publice sînt obligate să informeze Serviciul de Informații și Securitate despre cazurile de încălcare de către titulari și candidați a condițiilor și restricțiilor stabilite de lege pentru ocuparea funcției de agent public, despre factorii de risc deveniți cunoscuți și despre alte împrejurări ce prezintă amenințare pentru interesele securității naționale.</p> <p>(5) Titularii și candidații sînt informați în scris despre inițierea verificării și despre drepturile și obligațiile lor în legătură cu verificarea.</p>	3.	4. și Securitate. Un candidat care a câștigat alegerile nu are nevoie de aprobarea sau acceptul SIS-ului pentru a fi numit în funcție. Prin aceste modificări, SIS-ul va deveni un filtru foarte puternic care va putea decide dacă persoana X sau Y poate fi numită sau nu. Totodată, nu este necesară dublarea unor prevederi care deja sunt prevăzute de Legea 271 din 18 decembrie 2008 privind verificarea titularilor și a candidaților la funcții publice.	5.	6. verificarea titularilor și candidaților se va realiza oricum în baza legii care este în vigoare – legea 271/2008, la care face referință expresă acest articol. Însă excluderea acestui articol va știrbi din caracterul complex al proiectului de lege cadru ce reunește într-un sistem unic toate politice naționale anticorupție.
55.	<p>Articolul 36. Planul de integritate</p> <p>(4) Implementarea planului de integritate se consideră de succes dacă</p>	Deputat în Parlament Valeriu	<p>Articolul 36 – Planul de integritate</p> <p>Alineatul (4) și (5) se exclud.</p>	Se acceptă. Prin urmare alin. (6) va deveni alin. (4) iar	Nu se acceptă. Aceste alineate redau esența art.20 din Legea 325/2013 privind evaluarea integrității instituționale:

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	<p>2. toate sau majoritatea măsurilor incluse în plan au fost realizate, iar nerealizarea măsurilor din plan nu a avut loc din motive imputabile entității publice, precum și dacă rezultatele evaluării repetate a integrității instituționale a entității publice denotă neimplicarea agenților publici în manifestări de corupție, o implicare mai mică a acestora în astfel de manifestări în comparație cu rezultatele evaluării precedente, dar, în orice caz, denotă o implicare mai mică de o treime a agenților publici în incidente de integritate.</p> <p>(5) Planul de integritate se consideră eșuat în caz de neadoptare în termen a planului, nerealizarea în termen a măsurilor incluse în plan din motive imputabile entității publice și în caz de implicare a cel puțin o treime sau mai mare a agenților publici în incidente de integritate, constatată în cadrul evaluării repetate a integrității instituționale. Conducătorul entității publice poate fi sancționat disciplinar, inclusiv cu eliberarea din funcție în cazul eșuării planului de integritate.</p>	3. Ghilețchi	4. Argument: Alineatul (4) și (5) prezintă incoerențe atât din punct de vedere juridic, dar și lingvistic (ex. iar nerealizarea măsurilor din plan nu a avut loc din motive imputabile).	5. în final se completează cu sintagma „nr. 325 din 23.12.2013”	6. „ Articolul 20. Evaluarea repetată a integrității instituționale. Consecințele eșuării planului de integritate (2) Planul de integritate se consideră implementat cu succes în următoarele cazuri: a) toate măsurile incluse în plan sau majoritatea acestora au fost realizate, cu unele excepții care nu pot fi imputate entității publice; b) rezultatele evaluării repetate a integrității instituționale a entității publice denotă neimplicarea agenților publici în manifestări de corupție, o implicare mai mică a acestora în astfel de manifestări în comparație cu rezultatele evaluării precedente, dar, în orice caz, nu denotă o implicare peste nivelul prevăzut la alin.(3) lit.c). (3) Planul de integritate se consideră eșuat în cazul: a) neadoptării în termen a planului; b) nerealizării în termen a măsurilor incluse în plan din motive imputabile entității publice; c) implicării a cel puțin o treime sau mai mult din agenții publici în incidente de integritate, fapt constatată în cadrul evaluării repetate a integrității instituționale. (4) În cazul eșuării planului de integritate, instituția care a evaluat integritatea instituțională propune entității publice ierarhic superioare sancționarea disciplinară, inclusiv aplicarea sancțiunii de eliberare din funcție a conducătorului entității publice. Termenul de prescripție pentru tragerea la răspundere disciplinară curge din momentul primirii

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
56.	<p>Articolul 37. Măsuri de asigurare a integrității sectorului privat în relațiile cu sectorul public</p> <p>(2) Responsabilitatea pentru cultivarea climatului de integritate a mediului de afaceri în relațiile cu sectorul public aparține administrației organizațiilor comerciale.</p> <p>(3) Nerealizarea măsurilor prevăzute la alin.(1) duce la compromiterea climatului de integritate în sectoarele public și privat, la apariția manifestărilor de corupție, afectarea interesului public și atrage răspunderea organizațiilor comerciale și a administrației acestora, iar, după caz, și răspunderea agenților publici, în modul prevăzut de Capitolul VII din prezenta lege.</p>	Deputat Anatolie Gorila	<p>La art.37:</p> <p>lit. g) de expus în următoarea redacție: „g) transparența afacerilor sectorului privat cu statul”, respectiv în acest context de modificat și titlul art. 42.</p> <p>- alineatele (2) și (3) de expusă în următoarea redacție:</p> <p>„(2) Responsabilitatea pentru cultivarea climatului de integritate a mediului de afaceri revine administrației organizațiilor comerciale.</p> <p>(3) Nerealizarea măsurilor prevăzute la alin.(1) poate duce la compromiterea climatului de integritate în sectorul privat, iar după caz, și în sectorul public, la apariția manifestărilor de corupție și afectarea interesului public.”</p>	Se acceptă	Se acceptă
57.	<p>Articolul 37. Măsuri de asigurare a integrității sectorului privat în relațiile cu sectorul public</p> <p>(2) Responsabilitatea pentru cultivarea climatului de integritate a mediului de afaceri în relațiile cu sectorul public aparține administrației organizațiilor comerciale.</p> <p>(3) Nerealizarea măsurilor prevăzute la alin.(1) duce la</p>	Deputat Valeriu Ghilețchi	<p>Articolul 37 – Măsuri de asigurare a integrității sectorului privat în relațiile cu sectorul public</p> <p>Alineatul (2) și (3) se exclude.</p> <p>Argument: Ambele alineate conțin prevederi inaplicabile și pun povară asigurării climatului de integritate a mediului de afaceri doar pe un singur actor.</p>	Se acceptă propunerile deputatului Anatolie Gorila	<p>Nu se acceptă. Autorul amendamentului a avut în vedere probabil art.37 ce se referă la „măsurile de asigurare a sectorului privat în relațiile cu sectorul public” și nu la „planul de integritate.” Nu este adevărat că alineatele (2) și (3) pun toată povara asigurării climatului de integritate în mediul de afaceri pe un singur actor, deoarece obligații corelative există și în capitolul dedicat integrității publice. La fel ca și în cazul asigurării climatului de integritate instituțională, ca parte a integrității în sectorul</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2. integritate în sectoarele public și privat, la apariția manifestărilor de corupție, afectarea interesului public și atrage răspunderea organizațiilor comerciale și a administrației acestora, iar, după caz, și răspunderea agenților publici, în modul prevăzut de Capitolul VII din prezenta lege.	3.	4.	5.	6. public, în care responsabilitatea pentru cultivarea integrității revine conducătorului entității publice, și în cazul sectorului privat responsabilitatea este pusă pe umerii administrației organizației comerciale. Cu titlu de exemplu: în cazul regimului de restricții și limitări în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și migrarea în sectorul privat al agenților publici – art.24 din proiect, inclus în secțiunea 2 (Climatul de integritate instituțională) din Capitolul II. Cultivarea integrității în sectorul public – se prevăd măsurile pe care trebuie să le ia afit conducătorul entității publice, cit și agentul public înainte de a părăsi acel loc de muncă, dar această politică nu ar fi eficientă dacă de cealaltă parte, exponenții sectorului privat nu ar respecta și ei aceste restricții și limitări.
58.	Articolul 38. Respectarea restricțiilor și limitărilor foștilor agenți publici Pentru a nu periclită integritatea instituțională a entităților publice, organizațiile comerciale sînt obligate: a) să evite, timp de un an, angajarea persoanei care, pe parcursul ultimului an a activat în cadrul entității publice și a avut, înainte de încetarea mandatului, a raportului de muncă sau de serviciu, atribuții directe de supraveghere și control a respectivei organizații comerciale; b) să evite, timp de un an,	Deputat Valeriu Ghilețchi	Articolul 38 – Respectarea restricțiilor și limitărilor foștilor agenți publici Articolul 38 se exclude. Argument: Acest articol încalcă principiul prezumției nevinovăției. Prin această abordare considerăm că toți agenții publici sunt corupți și activează cu rea-credință. Este dreptul fiecărui cetățean să activeze atât în sectorul privat cât și cel public.	Nu s-a acceptat excluderea art. 38, ci doar a sintagmei „Pentru a nu periclită integritatea instituțională a entităților publice.”	Nu se acceptă. Articolul 38 din capitolul V Cultivarea integrității în sectorul privat este corelativ art.24 secțiunea 2 (Climatul de integritate instituțională) din Capitolul II. Cultivarea integrității în sectorul public prevede în încalcă prezumția nevinovăției, ci este absolut firesc, deoarece manifestările de corupție sînt facilitate prin intermediul persoanelor care se cunosc foarte bine – foștii agenții publici și foștii colegi ai acestora care continuă să activeze în cadrul entității publice. Un exemplu elocvent este că rata cea mai înaltă a avocaților sancționați pentru trafic de influență sînt foștii polițiști, procurori și judecători. În acest sens, art.24 prevede următoarele obligații afit ale agentului public, cit și ale

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2. acordarea imputemicirilor de reprezentare în fața entității publice persoanei care, pe parcursul ultimului an, a activat în cadrul unei asemenea entități.	3. 4.	5.	6.	<p>conducătorului la alin.(2) și (3):</p> <p>„(2) Agentul public este obligat să întreprindă următoarele măsuri în vederea asigurării respectării regimului restricțiilor și limitărilor post-angajare:</p> <p>a) să comunice în termen de trei zile lucrătoare din momentul în care i-au fost aduse la cunoștință oferte pe care are intenția să le accepte, conducătorului entității publice în care activează sau, după caz, conducătorului entității publice superioare sau Autorității Naționale de Integritate, toate ofertele de muncă pe care intenționează să le accepte în legătură cu încetarea raporturilor de muncă sau de serviciu, încheierea contractelor comerciale;</p> <p>b) să evite, timp de un an, angajarea în cadrul organizațiilor comerciale dacă a avut atribuții directe de conducere și de revizie pe parcursul ultimului an de activitate în cadrul entității publice înainte de încetarea mandatului, a raportului de muncă sau de serviciu în cadrul acestei entități;</p> <p>c) să evite, timp de un an, încheierea contractelor comerciale cu entitatea publică în care acesta a activat pe parcursul ultimului an înainte de încetarea mandatului, a raportului de muncă sau de serviciu în cadrul acestei entități;</p> <p>d) să evite, timp de un an, exercitarea atribuțiilor de reprezentare a intereselor persoanelor fizice și juridice în fața entității publice în care acesta a activat pe parcursul ultimului an înainte de încetarea mandatului, a raportului de muncă sau de serviciu în cadrul acestei entități.</p> <p>(3) Conducătorul entității publice sau a</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
					<p>entități publice superioare este obligat să întreprindă următoarele măsuri de asigurare a respectării regimului restricțiilor și limitărilor post-angajare:</p> <p>a) să dispună acțiunile administrative necesare, timp de un an, de evitare a viitoarelor conflicte de interese în cadrul entității publice în legătură cu comunicarea ofertei de muncă sau, după caz, de angajare a agentului public în cadrul organizațiilor comerciale, după încetarea mandatului, a raportului de muncă sau de serviciu a acestuia cu entitatea publică;</p> <p>b) să evite, timp de un an, încheierea contractelor comerciale cu organizația comercială în care activează persoana care, pe parcursul ultimului an, a fost agent public încadrat în entitatea pe care o conduce, înainte de a înceta mandatul, raportul de muncă sau de serviciu în entitatea dată;</p> <p>c) să evite, timp de un an, încheierea contractelor comerciale cu organizația comercială în care persoanele apropiate persoanei care, pe parcursul ultimului an, a fost agent public încadrat în entitatea pe care o conduce, înainte de a înceta mandatul, raportul de muncă sau de serviciu în entitatea dată, dacă aceste persoane apropiate dețin cote în capitalul social ori lucrează în structuri de conducere sau de revizie;</p> <p>d) să dispună acțiunile administrative necesare, timp de un an, de refuzare a reprezentării intereselor persoanelor fizice și juridice în fața entității publice pe care o conduce de către persoana care, pe parcursul ultimului an, a fost agent public încadrat în</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
59.	<p>Articolul 41. Transparența acționariatului, fondatorilor, administratorilor și beneficiarilor efectivi ai organizațiilor comerciale</p> <p>(2) Organizațiile comerciale care au în calitate de fondator, acționar sau deținător al cotelor-părți persoane juridice înregistrate în jurisdicții care nu implementează standarde internaționale de transparență (inclusiv a structurii acționariatului, fondatorilor, administratorilor etc.), persoane fizice cetățeni ai acestor persoane fizice cetățeni ai acestor persoane fizice și alte persoane fizice și juridice beneficiari efectivi ai cărora sunt alte persoane fizice pot fi înregistrate în Republica Moldova doar cu condiția identificării beneficiarilor efectivi.</p>	Guvernul RM	<p>La art. 41 alin. (2) se recomandă substituirea cuvintelor „pot fi înregistrate” cu cuvintele „pot fi refuzate în înregistrare”, iar cuvintele „doar cu condiția identificării beneficiarilor efectivi” – cu cuvintele „în lipsa identificării beneficiarilor efectivi, în cazurile și condițiile stabilite de lege”.</p> <p>În capitolul VI, art. 44-47 necesită a se lua în considerare că doar faptele care se regăsesc exclusiv în legea penală, contravențională sînt pasibile de răspundere penală și, respectiv, contravențională.</p>	Se acceptă propunerile CNA	<p>entitatea pe care o conduce, înainte de a înceta mandatul, raportul de muncă sau de serviciu în entitatea dată.”</p> <p>Se acceptă înlocuirea sintagmelor propuse și expunerea alin.(2) al art.41 după cum urmează: „Organizațiile comerciale care au în calitate de fondator, acționar sau deținător al cotelor-părți persoane juridice înregistrate în jurisdicții care nu implementează standarde internaționale de transparență (inclusiv a structurii acționariatului, fondatorilor, administratorilor etc.), persoane fizice cetățeni ai acestor jurisdicții, precum și alte persoane fizice și juridice beneficiari efectivi ai cărora sunt alte persoane fizice se înregistrează în Republica Moldova doar în cazul prezentării confirmării scrise a identității beneficiarilor efectivi, în condițiile legislației din domeniul prevenirii și combaterii spălării banilor.”</p>
60.	<p>Articolul 42. Transparența afacerilor statului cu sectorul privat</p> <p>(2) Statul, autoritățile publice centrale și locale, întreprinderile de stat, municipale sau controlate de acestea (domeniul afacerilor statului) nu pot încheia contracte comerciale cu implicarea altor jurisdicții care nu implementează standarde internaționale de transparență. Dacă nu există restricția contractuală de subcontractare ulterioară, persoanele fizice sau</p>	Deputatul Ion Casian	<p>La art.42 alin.(2) sintagma „altor jurisdicții care nu implementează standarde internaționale de transparență” se substituie cu sintagma ”persoanelor fizice și juridice prevăzute la art.41 alin.(2)”.</p>	Se acceptă, cu expunerea în redacția prezentată de CNA	<p>Se acceptă.</p> <p>„(2) Statul, autoritățile publice centrale și locale, întreprinderile de stat, municipale sau întreprinderile controlate de acestea (domeniul afacerilor statului) nu pot încheia contracte comerciale cu implicarea persoanelor fizice și juridice prevăzute la art.41 alin.(2). Dacă nu există restricția contractuală de subcontractare ulterioară, persoanele fizice sau juridice, rezidente sau nerezidente care au încheiat contracte comerciale în domeniul afacerilor statului au interdicția de subcontractare, indiferent de numărul sub-contractatelor</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
	juridice, rezidente sau nerezidente care au încheiat contracte comerciale în domeniul afacerilor statului au interdicția de subcontractare, indiferent de numărul sub-contractatelor încheiate, cu implicarea jurisdicțiilor menționate în următorii 5 ani.				încheiate, cu implicarea persoanelor fizice și juridice prevăzute la art.41 alin.(2) în următorii 5 ani.
61.	<p>Articolul 43. Răspunderea pentru lipsa integrității</p> <p>(1) Integritatea în sectorul public lipsește în cazul nerespectării de către partidele politice și parlamentari a climatului de integritate politică, nerespectării de către entitățile și agenții publici a climatului de integritate instituțională și a cerințelor de integritate profesională. Integritatea în sectorul privat lipsește în cazul nerespectării de către organizațiile comerciale a climatului de integritate a mediului de afaceri în relațiile cu sectorul public și principiile de conduită etică în afaceri.</p> <p>(2) Lipsa integrității în sectoarele public și privat conduc la săvârșirea actelor de corupție, asimilate corupției și conexe acestora și atrag răspunderea, după caz penală, contravențională, disciplinară sau civilă.</p>	Deputat în Parlament Valeriu Ghilețchi	<p>Articolul 43 – Răspunderea pentru lipsa integrității</p> <p>Alineatul (1) și (2) se exclude.</p> <p>Argument: Este cel puțin comic să afirmi faptul că lipsa integrității în sectorul public este cauzată doar de nerespectarea de către partide și parlamentari a climatului de integritate politică. Cauzele sunt mult și diverse și nu poate fi pus totul pe umerii parlamentarilor. Mai mult, formularea nu corespunde tehnicii legislative.</p>	S-a acceptat excluderea a alin. (1) din art. 43.	<p>Nu se acceptă. Poate ar fi comic dacă alin.(1) și (2) s-ar referi la faptul că „lipsa integrității în sectorul public este cauzată doar de nerespectarea de către partide și parlamentari a climatului de integritate politică”, însă acest alineat se referă deopotrivă și la nerespectarea „de către entitățile și agenții publici a climatului de integritate instituțională și a cerințelor de integritate profesională.”, or, Capitolul II: „Cultivarea integrității în sectorul public” include 2 secțiuni: „1. Climatul de integritate politică” și „2. Climatul de integritate instituțională”. Integritatea politică este precondiția apariției integrității instituțiilor publice, pentru că partidele politice, în funcție de caracterul onest prin care ajung la guvernare, precum și în dependență de etica și integritatea actorilor politici creează instituțiile publice, numesc conducerea acestora iar conducerea – agenții publici care lucrează în aceste entități. Urmează exact proverbul din înțelepciunea populară: peștele de la cap se strică.</p> <p>Alin.(1) mai prevede și „Integritatea în sectorul privat lipsește în cazul nerespectării de către organizațiile comerciale a climatului de integritate a mediului de afaceri în relațiile cu sectorul public și principiile de conduită etică în</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propunerii, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
62.	<p>Articolul 45. Actele asimilate corupției</p> <p>(1) Actele asimilate corupției reprezintă infracțiuni și contravenții, săvârșite în sectorul public și în cel privat, sancționarea cărora este prevăzută de Codul penal și Codul Contravențional.</p> <p>(2) Sunt infracțiuni următoarele acte asimilate corupției:</p> <p>a) exercitarea atribuțiilor de serviciu în sectorul public în situație de conflict de interese;</p> <p>b) exercitarea atribuțiilor de serviciu în sfera privată în situație de conflict de interese;</p> <p>c) abuzul de putere sau abuzul de serviciu (în sfera publică);</p>	Deputat în Parlament Valeriu Ghilețchi	<p>Articolul 45 – Acte asimilate corupției</p> <p>Articolul 45 se exclude.</p> <p>Argument: Este inoportună listarea actelor asimilate corupției, dat fiind faptul că articolul 46 definește clar actele conexe actelor de corupție și actelor asimilate corupției.</p>	<p>Se acceptă parțial.</p> <p>S-a decis substituirea în conținutul proiectului sintagma „acte asimilate corupției” cu sintagma „acte conexe actelor de corupție”, cu redactarea în acest sens.</p> <p>S-a decis comasarea art. 45 și 46 cu expunerea în redacție nouă:</p> <p>„Articolul 45. Actele</p>	<p>afaceri.”</p> <p>Prin urmare, excluderea alin.(1) nu este corectă, pentru că se referă la toate cauzele din care nu există integritate – atât în sectorul public, cât și în cel privat. Pe cînd alin.(2) prevede consecința logică a lipsei integrității: săvârșirea actelor de corupție, asimilate corupției și conexe acestora și atrag răspunderea, după caz penală, contravențională, disciplinară sau civilă.</p> <p>Primele două alineate ale art.43 asigură trecerea coerentă la alin.(3) în care se menționează autoritățile responsabile ale statului de constatarea și examinarea manifestărilor de corupție, PA, CNA și ANI.</p> <p>Nu se acceptă. Articolul 44 trece în revista actele clasice de corupție: activă, pasivă, traficul de influență, darea și luarea de mită în sectorul privat. Actele asimilate corupției de la art.45 prevăd formele cele mai apropiate actelor „clasice” de corupție menționate: diversele forme de abuzuri și depășiri din sectoarele public și privat. În Codul penal sînt incluse actele zise „clasice”, cît și cele prevăzute în lista celor asimilate sînt incluse în aceeași capitol: XV (pentru sectorul public) și XVI (pentru sectorul privat). Noțiunea de „acte asimilate corupției” în sensul redat în art.45 se regăsește și în legislația României. Cît privește actele conexe actelor de corupție și celor asimilate, indicate la capitolul 46, acestea pot fi absolut orice alte infracțiuni sau contravenții săvârșite împreună sau în legătură cu acestea. Spre exemplu: spălarea</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	<p>2.</p> <p>d) abuzul de putere sau abuzul de serviciu (în sectorul privat);</p> <p>e) excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu;</p> <p>f) neglijența în serviciu;</p> <p>g) falsificarea rezultatelor votării;</p> <p>h) obținerea frauduloasă a mijloacelor din fonduri externe;</p> <p>i) falsul în acte publice;</p> <p>j) falsul în acte contabile;</p> <p>k) tănuirea averii și a intereselor personale ale declaranților din sectorul public;</p> <p>l) tănuirea averii și a intereselor personale ale declaranților din sfera privată;</p> <p>m) îmbogățirea ilicită;</p> <p>n) încălcarea regimului de confidențialitate a informațiilor din declarațiile de avere și interese;</p> <p>o) încălcarea regulilor de creditare, politicilor de acordare a împrumuturilor sau regulilor de acordare a despăgubirii/ indemnizației de asigurare;</p> <p>p) gestiunea defectuoasă sau frauduloasă a băncii;</p> <p>q) obstrucționarea supravegherii bancare.....</p>	3.	4.	<p>5.</p> <p>conexe actelor de corupție</p> <p>(1) Actele conexe actelor de corupție reprezintă infracțiuni și contravenții, săvârșite în sectorul public și în cel privat, a căror sancționare este prevăzută de Codul penal și Codul contravențional.</p> <p>(2) Sînt infracțiuni următoarele acte conexe actelor de corupție:</p> <p>a) exercitarea atribuțiilor de serviciu în sectorul public în situație de conflict de interese;</p> <p>b) exercitarea atribuțiilor de serviciu în sectorul privat în situație de conflict de interese;</p> <p>c) abuzul de putere sau abuzul de serviciu în sectorul public;</p> <p>d) abuzul de serviciu în sectorul privat;</p>	<p>6.</p> <p>banilor proveniți din infracțiuni de corupție (din corupere pasivă sau abuz de serviciu), sau vătămarea corporală gravă a martorului unui act de corupție, în scopul intimidării lui etc.</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
				<p>e) excesul de putere sau depășirea atribuțiilor de serviciu;</p> <p>f) neglijența în serviciu;</p> <p>g) falsificarea rezultatelor votării;</p> <p>h) obținerea frauduloasă a mijloacelor din fonduri externe;</p> <p>i) falsul în acte publice;</p> <p>j) falsul în documente contabile;</p> <p>k) tănuirea averii și a intereselor personale ale declaranților din sectorul public;</p> <p>l) tănuirea averii și a intereselor personale ale declaranților din sectorul privat;</p> <p>m) îmbogățirea ilicită;</p> <p>n) încălcarea regimului de confidențialitate a informațiilor din declarațiile de avere și interese personale;</p> <p>o) încălcarea regulilor de creditare,</p>	

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
				<p>a politicilor de acordare a împrumuturilor sau a regulilor de acordare a despăgubirii /indemnizației de asigurare;</p> <p>p) gestiunea defectuoasă sau frauduloasă a băncii;</p> <p>q) obstrucționarea supravegherii bancare.</p> <p>(3) Sînt contravenții următoarele acte conexe actelor de corupție:</p> <p>a) favoritismul (dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii);</p> <p>b) exercitarea atribuțiilor de serviciu în situație de conflict de interese;</p> <p>c) abuzul de putere sau abuzul de serviciu (dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii);</p> <p>d) excesul de putere</p>	

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
				<p>sau depășirea atribuțiilor de serviciu (dacă fapta nu întrunește elementele constitutive ale infracțiunii);</p> <p>e) excesul de putere privind actele permise;</p> <p>f) încălcarea regimului juridic al incompatibilităților, restricțiilor în ierarhie, limitărilor de publicitate;</p> <p>g) încălcarea regimului juridic al restricțiilor și limitărilor în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și cu migrarea în sectorul privat a agenților publici (pantuflejaj).</p> <p>(4) Sînt conexe actelor de corupție orice alte infracțiuni și/sau contravenții săvîrșite împreună sau în legătură</p>	

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
63.	<p>Articolul 45. Actele asimilate corupției</p> <p>(2) Sînt infracțiuni următoarele acte asimilate corupției:</p> <p>d) abuzul de putere sau abuzul de serviciu (în sectorul privat);</p>	Procuratura Generală	La fel, este necesar de menționat că la art. 45 alin. (2) din proiectul Legii, sunt enumerate actele asimilate corupției care constituie infracțiuni, inclusiv „d) abuzul de putere sau abuzul de serviciu (în sectorul privat)”. În redacția acestei litere urmează de exclus cuvintele „abuzul de putere”. Or, în sectorul privat nu există și nici nu poate exista o incriminare a unei astfel de fapte.	directă cu un act de corupție. Se acceptă propunerile CNA	Se acceptă excluderea de la art.45 alin.(2) lit.d) a sintagmei ”abuzul de putere sau”.
64.	<p>Articolul 47. Faptele coruptibile</p> <p>(1) Faptele coruptibile constituie contravenții și abateri disciplinare.</p> <p>(2) Sînt contravenții următoarele fapte coruptibile:</p> <p>a) neluarea măsurilor de asigurare a integrității în cadrul entităților publice;</p> <p>b) tănuirea unui act de corupție ori a unui act asimilat corupției sau neluarea măsurilor de rigoare;</p> <p>c) încălcarea regulilor de inițiere și desfășurare a procedurilor de achiziții publice;</p> <p>d) neasigurarea măsurilor de protecție a funcționarului public;</p> <p>e) încălcarea regulilor de depunere a declarației de avere și interese personale;</p> <p>f) nedeclararea sau nesoluționarea conflictului de interese;</p>	Deputat în Parlament Valeriu Ghilețchi	<p>Articolul 47 – Fapte coruptibile</p> <p>Articolul 47 se exclude.</p> <p>Argument: Nu există noțiunea de fapte coruptibile. Există persoane coruptibile, dar nu fapte.</p> <p>Dicționarul explicativ al limbii române menționează expres că adjectivul "coruptibil" se utilizează doar la descrierea persoanelor și nu a faptelor.</p>	Nu se acceptă	<p>Se acceptă parțial reformularea alin.(1) și începutului alin.(2) după cum urmează:</p> <p>(1) Faptele coruptibile atrag răspundere contravențională sau disciplinară.</p> <p>(2) Faptele coruptibile care atrag răspundere contravențională sînt:</p> <p>a)....(după text).</p> <p>În Legea 90/2008 pe care o abroga proiectul erau prevăzute „faptele de comportament corupțional”. Termenul „corupțional” nu există în limba română, reprezentînd o calchiere din rusă a termenului „корупционный”. Astfel noțiunea veche a fost înlocuită cu una nouă, mai simplă și corectă din punct de vedere al exprimării în limba română.</p>

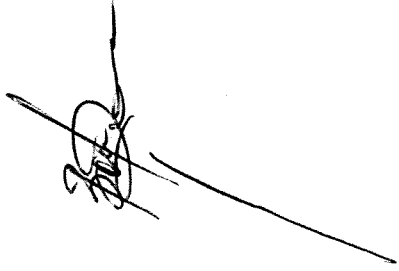
Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2. g) refuzul de conformare deciziei de soluționare a conflictului de interese....	3.	4.	5.	6.
65.	<p>Articolul 48. Înlăturarea consecințelor actelor de corupție, asimilate corupției, conexe acestora și ale faptelor coruptibile, repararea prejudiciului</p> <p>(1) În cazul săvârșirii actelor de corupție, asimilate corupției și conexe acestora, bunurile, serviciile, privilegiile sau avantajele necuvenite transmise pentru a determina comiterea infracțiunii sau pentru a-l răsplăti pe infractor ori bunurile, serviciile, privilegiile sau avantajele necuvenite dobândite prin săvârșirea infracțiunii, dacă nu sînt restituite persoanei vătămate, în măsura în care nu servesc la despăgubirea acesteia, se confiscă, iar dacă acestea nu se găsesc, condamnatul este obligat la plata echivalentului lor în bani. În toate cazurile, luarea măsurilor asigurătorii este obligatorie.....</p>	<p>Deputat în Parlament Valeriu Ghilețchi</p>	<p>Articolul 48 – Înlăturarea consecințelor actelor de corupție, asimilate corupției, conexe acestora și ale faptelor coruptibile, repararea prejudiciului</p> <p>Articolul 48 se exclude. Argument: Susțin poziția Guvernului la acest articol. Conceptual, prevederile acestui articol contravin Constituției Republicii Moldova și Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale.</p>	<p>Nu se acceptă amendamentul.</p> <p>Totodată, s-a decis ca în alin. (1) al art. 48 cuvintele „echivalentului lor în bani” de substituit cu cuvintele „contravalorii”</p>	<p>Nu se acceptă. Poziția Guvernului nu a fost de excludere a întregului articol, iar obiecțiile acestuia au fost luate în calcul la reformularea articolului respectiv.</p>
66.	<p>Articolul 48. Înlăturarea consecințelor actelor de corupție, asimilate corupției, conexe acestora și ale faptelor coruptibile, repararea prejudiciului</p> <p>(2) Înregistrarea organizației comerciale cu încălcarea prevederilor art.41 alin.(2) atrage lichidarea acesteia cu radierea din Registrul de Stat și răspunderea disciplinară a registratorului, dacă acesta nu a luat</p>	<p>Guvernul RM</p>	<p>La art. 48: Alin. (2) este conceptual inacceptabil, deoarece contravine Constituției Republicii Moldova și Convenției pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale de a lichida în toate cazurile organizațiile comerciale, mai ales pentru încălcări comise de către organul de înregistrare. Se observă că</p>	<p>Se acceptă propunerile CNA</p>	<p>Se acceptă parțial. Art.41 alin.(2) stabilește obligația ca "Organizațiile comerciale care au în calitate de fondator, acționar sau deținător al cotelor-părți persoane juridice înregistrate în jurisdicții care nu implementează standarde internaționale de transparență (inclusiv a structurii acționarului, fondatorilor, administratorilor etc.), persoane fizice cetățeni ai acestor jurisdicții, precum și alte persoane fizice și juridice beneficiari efectivi ai cărora</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2. măsurile necesare în vederea identificării beneficiarilor efectivi.	3.	4. pentru înregistrarea defectuoasă este responsabilă autoritatea publică, agentul public care exercită o astfel de funcție publică. La alin. (3) urmează a se ține cont de faptul că nu întotdeauna este în interesul statului ca actele juridice invocate să fie lovite de nulitate. De asemenea, nu toate actele juridice afectate de un act de corupție sau asimilat corupției sînt ilegale sau sînt realizate cu participațiunea beneficiarului actului public. La alin. (4) este total inacceptabil de a sancționa cu nulitatea actele încheiate de către persoanele prevăzute la art. 41 alin. (2) în cazul rapoartelor private.	5.	6. <i>sunt alte persoane fizice pot fi înregistrate în Republica Moldova doar cu condiția identificării beneficiarilor efectivi.</i> Prin urmare, dacă în momentul înregistrării această informație este tănuită – consecința radierii reprezintă o măsură firească de prevenire a corupției. Pentru comparație, în alte state, încălcarea acestei obligații la înregistrare atrage sancționarea penală cu amendă a persoanei juridice și cu radiera ei aplicată ca măsură complementară de pedeapsă. Autorul obiecției nu explică în ce parte și din ce considerente este neconstituțională prevederea în cauză și de ce contravine Convenției Europene pentru Drepturile Omului. Totodată, proiectul a fost supus analizei impactului de reglementare, care explică raționamentul normelor în cauză, iar comisia constituită în acest sens pe lângă ministerul economiei nu a avut obiecții. Totodată, se propune la art. 48 alin. (2) de expus în redacție nouă: „Înregistrarea organizației comerciale cu încălcarea prevederilor art.41 alin.(2) atrage lichidarea acesteia cu radiera din Registrul de Stat și răspunderea disciplinară a registratorului. Lichidarea și radiera din Registrul de Stat al organizațiilor comerciale are loc și în cazul în care informația despre identitatea beneficiarilor efectivi prezentată la înregistrare în conformitate cu art. 41 alin. (2) este incorectă sau falsă.” La alin. (4) la final de completat cu textul „cu excepția cazurilor în care anularea acestora ar

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
67.	<p>Articolul 49. Agențiile anticorupție responsabile de investigarea actelor de corupție și a actelor conexe acestora</p>	<p>Deputat Roman Bojan</p>	<p>La art. 49 de redenumit titlul articolului în următoarea redacție: „Investigarea actelor de corupție și a actelor conexe acestora”. Propunerea are un caracter redacțional.</p>	<p>Se acceptă</p>	<p>aduce daune interesului public”.</p>
68.	<p>Articolul 51. Controlul asupra executării legii Controlul asupra executării prezentei legi revine Centrului Național Anticorupție și Centrului Național de Integritate.</p>	<p>Deputat în Parlament Valeriu Ghilețchi</p>	<p>Articolul 51 – Controlul asupra executării legii Articolul 51 se exclude. Argument: Acest articol este contrar tehnicii legislative. Nu există prevederi care ar permite stabilirea controlului asupra executării legii. Astfel de formulări sunt utilizate de Guvern la stabilirea controlului asupra executării hotărârilor de Guvern.</p>	<p>Se acceptă</p>	<p>Nu se acceptă. Prevederi identice s-au folosit și în alte legi adoptate de legislativul din care face parte autorul amendamentului, spre exemplu: 1. Legea 132/2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate Capitolul V "CONTROLUL ASUPRA EXECUTĂRII LEGII ȘI RĂSPUNDEREA PENTRU ÎNCĂLCAREA PREVEDERILOR ACESTEIA" Articolul 22. Autoritatea responsabilă de exercitarea controlului asupra executării prezentei legi (1) <u>Autoritatea Națională de Integritate exercită controlul asupra executării prezentei legi.</u> (2) Modul de organizare și funcționare a Autorității Naționale de Integritate este reglementat de Legea nr. 132 din 17 iunie 2016 cu privire la Autoritatea Națională de Integritate. Dar se regăsește și în alte legi: Art.39 din Legea 59/2012 privind activitatea specială de investigații prevede: (1) <u>Controlul asupra executării prezentei legi se efectuează de către procurorii ierarhic superiori.</u> În Legea salarizării 849/2002 prevede în art.38:</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propuneri, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6.
69.	<p>Articolul 52. Dispoziții finale și tranzitorii</p> <p>(1) Prezenta lege intră în vigoare la 1 august 2016.</p>	Guvernul Republicii Moldova	<p>Din considerentul că procedura adoptării proiectului propus necesită o perioadă mai îndelungată de timp, la art. 52, care prevede intrarea legii în vigoare la data de 1 august 2016, termenul respectiv urmează a fi reexaminat.</p> <p>Proiectul necesită reexaminare conceptuală și definitivare conform regulilor tehnicii legislative.</p>	Se acceptă	<p>Prevederi formulate exact după aceeași tehnică legislativă se regăsesc și în alte legi.</p> <p>Se acceptă excluderea alin.(1) al art.52. Astfel, prevederile proiectului urmează să intre în vigoare în momentul publicării în Monitorul Oficial.</p> <p>Totodată se propune de completat art. 52 cu un alineat nou cu următorul text:</p> <p>„(1) <i>Prezenta lege intră în vigoare în momentul publicării. Prevederile art.13 alin.(2) lit.b)-f) se vor aplica până la implementarea depunerii electronice a declarațiilor de avere și interese personale.</i>”</p>
70.		Deputatul Ion Casian	La art.52 alin.(1), sintagma ”1 ianuarie 2018 când se va implementa depunerea electronică” se substituie cu sintagma ”implementarea depunerii electronice”.	Se acceptă	<p>Se acceptă parțial obiecția expusă, în partea ce ține de regulile de tehnică legislativă, însă nu și în partea de revizuire conceptuală, din motivele expuse în sinteză.</p> <p>Se acceptă.</p> <p>Obiecția rezultă dintr-o eroare tehnică. Anterior, a fost acceptată următoarea formulare a alin.(1) al art.52, care nu include trimiterea la 1 ianuarie 2018:</p> <p>„Prezenta lege intră în vigoare în momentul</p>

Nr. crt.	Textul părții constitutive a proiectului de act legislativ la care se propun amendamente, propunerii, obiecții	Autorul amendamentului propunerii, obiecției	Conținutul amendamentului, propunerii, obiecției	Rezultatul examinării de către comisia sesizată în fond	Note (poziția CNA)
1.	2.	3.	4.	5.	6. <i>publicării. Prevederile art.13 alin.(2) lit.b)-f) se vor aplica până la implementarea depunerii electronice a declarațiilor de avere și interese personale."</i>

Roman BOTAN
Președintele Comisiei

03 mai 2017

FPD nr. 5

AMENDAMENTE
la proiectul legii integrității
(nr.267 din 15.06.2016)

În conformitate cu prevederile art.59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797-XIII din 02 aprilie 1996, se înaintează următoarele amendamente:

1. La art.11, alin. (2) lit. a) se completează după textul „solicitarea certificatului de cazier privind integritatea profesională integritatea profesională” cu următorul text: „, a informației privind stările de incompatibilitate nesoluționate, a conflictelor de interese sancționate și a cazierului judiciar în care se include informația despre privările de dreptul de a ocupa funcții publice)”.

2. Art.31 de expus în redacție nouă :

„**Articolul 31.** Controlul conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor

(1) Controlul conflictelor de interese, al incompatibilităților, restricțiilor și limitărilor ale agenților publici subiecți ai declarării se efectuează de către Autoritatea Națională de Integritate în conformitate cu prevederile legislației ce reglementează statutul Autorității și ale legislației privind declararea și controlul averii și intereselor personale.

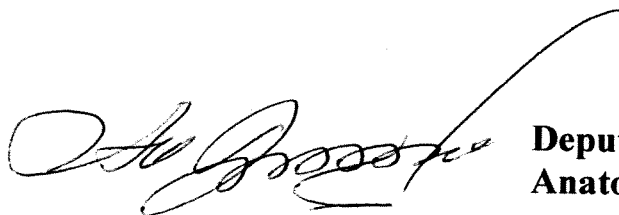
(2) La solicitarea conducătorilor entităților publice, Autoritatea Națională de Integritate eliberează în termen de 15 zile lucrătoare de la data înregistrării solicitării informația privind stările de incompatibilitate nesoluționate și a conflictelor de interese în privința cărora există o decizie de sancționare în vigoare.”

3. La art.37:

- lit. g) de expus în următoarea redacție: „g) transparența afacerilor sectorului privat cu statul”, respectiv în acest context de modificat și titlul art. 42.
- alineatele (2) și (3) de expus în următoarea redacție:

„(2) Responsabilitatea pentru cultivarea climatului de integritate a mediului de afaceri revine administrației organizațiilor comerciale.

(3) Nerealizarea măsurilor prevăzute la alin.(1) poate duce la compromiterea climatului de integritate în sectorul privat, iar după caz, și în sectorul public, la apariția manifestărilor de corupție și afectarea interesului public.”

**Deputat în Parlament
Anatolie GORILA**

DEPUTAT ÎN PARLAMENTUL REPUBLICII MOLDOVA

MD-2073, Chișinău, bd. Ștefan cel Mare și Sfânt 105

www.parlament.md

7 aprilie 2017

N.L. nr. 9

**AMENDAMENT
la proiectul legii integrității
(nr.267 din 15.06.2016)**

În conformitate cu prevederile art.59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797-XIII din 02 aprilie 1996, se înaintează următorul amendament la proiectul legii integrității:

La art. 12 alin. (1) cuvântul „superiorității” de substituit cu cuvântul „respectării”

**Deputat în Parlament
Ion CASIAN**

10 aprilie 2017

St.C. nr. 145

AMENDAMENTE
la proiectul legii integrității
(nr.267 din 15.06.2016)

În conformitate cu prevederile art.59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797-XIII din 02 aprilie 1996, se înaintează următoarele amendamente la proiectul legii integrității:

1. La art. 12 alin. (3) după cuvîntul „incompatibilităților,” de completat cu cuvintele „restricțiilor în ierarhie”.
2. La art. 16 alin. (2) de exclus sintagma „simbolice, celor”, iar după cuvintele „monedă națională sau străină” se completează cu textul „aflate în circulație, cu excepția monedelor metalice jubiliare și comemorative”.

3. Art. 24 de expus în nouă redacție:

„Articolul 24. Respectarea regimului de restricții și limitări în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu și migrarea în sectorul privat al agenților publici

(1) Pentru a asigura funcționarea entității publice în interes public și în afara conflictelor de interese cu foștii agenți publici care au ocupat o funcție publică, inclusiv o funcție publică cu statut special sau o funcție de demnitate publică, precum și alți subiecți ai declarării averilor și intereselor care au migrat în sectorul privat (pantufraj), conducătorii entităților publice, agenții publici și autoritățile anticorupție responsabile urmează să asigure respectarea regimului de restricții și limitări în legătură cu încetarea mandatului, a raporturilor de muncă sau de serviciu, completat, după caz, cu reguli specifice fiecărei categorii de agenți publici, prevăzute în legislația specială care le reglementează activitatea (în continuare, regimul restricțiilor și limitărilor post-angajare).

(2) Agentul public prevăzut la alin.(1) este obligat să comunice în scris în termen de trei zile lucrătoare conducătorului entității publice în care activează sau, după caz, Autorității Naționale de Integritate despre toate ofertele de muncă pe care aceștia intenționează să le accepte, dacă aceste locuri de muncă pot genera un conflict de interese.

(3) Fostul agent public prevăzut la alin.(1) este obligat să întreprindă următoarele măsuri în vederea asigurării respectării regimului restricțiilor și limitărilor post-angajare:

a) să evite obținerea beneficiilor neprevăzute de lege sau de contractul individual de muncă datorită funcției deținute anterior, inclusiv datorită informațiilor de serviciu obținute în exercitarea funcției respective;

b) să evite, timp de un an, angajarea în organizații comerciale și necomerciale dacă pe parcursul ultimului an de activitate în cadrul entității publice, înainte de încetarea mandatului, a raportului de muncă sau de serviciu, a avut atribuții directe de supraveghere și control a acestor organizații;

c) să evite, timp de un an, încheierea contractelor comerciale cu entitatea publică în care a activat pe parcursul ultimului an înainte de încetarea mandatului, a raportului de muncă sau de serviciu;

d) să evite, timp de un an, exercitarea atribuțiilor de reprezentare a intereselor persoanelor fizice și juridice în fața entității publice în care a activat pe parcursul ultimului an înainte de încetarea mandatului, a raportului de muncă sau de serviciu.

(4) Conducătorul entității publice este obligat să întreprindă următoarele măsuri de asigurare a respectării regimului restricțiilor și limitărilor post-angajare:

a) să dispună acțiunile administrative necesare ca, timp de un an, să evite conflicte de interese în cadrul entității publice în legătură cu angajarea fostului agent public prevăzut la alin.(1) în cadrul organizațiilor comerciale și necomerciale, după încetarea mandatului, a raportului de muncă sau de serviciu;

b) să evite, timp de un an, încheierea contractelor comerciale cu organizația comercială în care fostul agent public prevăzut la alin.(1) sau persoanele apropiate acestuia dețin cote în capitalul social ori lucrează în structuri de conducere sau de revizie;

c) să dispună acțiunile administrative necesare pentru ca, timp de un an, să fie refuzată reprezentarea intereselor persoanelor fizice și juridice în fața entității publice pe care o conduce de către fostul agent public prevăzut la alin.(1).

4. Art. 28 din proiect de expus în următoarea redacție:

„Articolul 28. Expertiza anticorupție

(1) Expertiza anticorupție este identificarea în proiectele de acte legislative și normative a riscurilor de corupție, a factorilor care le generează și înaintarea recomandărilor pentru înlăturarea lor. Categoriile factorilor care determină apariția riscurilor de corupție se referă la deficiențele proiectului sub aspectul: formulărilor lingvistice, coerenței legislative, transparenței și accesului la informații, exercitării drepturilor și obligațiilor persoanei, exercitării atribuțiilor autorității publice, mecanismelor de control, răspunderii și sancțiunilor.

(2) Agenții publici și entitățile publice cu drept de inițiativă legislativă, precum și cele care elaborează și promovează proiecte de acte legislative și normative (în continuare – autori), iar Secretariatul Parlamentului pentru proiectele de acte legislative ale deputaților, au obligația de a supune proiectele expertizei anticorupție, cu excepția următoarelor categorii:

a) documentelor de politici;

- b) actelor cu caracter individual de remanieri de cadre;
- c) decretele Președintelui Republicii Moldova;
- d) dispozițiilor Guvernului;
- e) hotărârilor Guvernului de aprobare a avizelor asupra proiectelor de legi și decrete ale Președintelui Republicii Moldova;
- f) tratatelor internaționale, a actelor de acordare a deplinelor puteri și de exprimare a consimțământului Republicii Moldova de a fi legată prin tratat internațional.

(3) Expertiza anticorupție asupra proiectelor de acte legislative și normative:

- departamentale și interdepartamentale ce țin de ordinea interioară a entităților publice,
 - ale autorităților unităților teritoriale autonome cu statut juridic special,
 - ale autorităților administrației publice locale,
- se efectuează de către autorii acestora în conformitate cu metodologia prevăzută la alin.(9). Centrul Național Anticorupție oferă suport metodologic autorilor în vederea aplicării corecte a metodologiei, la solicitare.

(4) Expertiza anticorupție, cu excepțiile stabilite la alin.(2) și (3), se efectuează de Centrul Național Anticorupție doar asupra proiectului definitivat în baza propunerilor și obiecțiilor expuse în procesul de avizare și/sau de consultare a părților interesate. În cazul proiectelor inițiate de Guvern, acestea se consideră definitive înainte de a fi transmise spre expertiza juridică, iar în cazul inițiativelor altor categorii de autori – după înregistrarea proiectelor în Parlament.

(5) Raportul de expertiză anticorupție prezintă analiza riscurilor de corupere a procesului legislativ, analiza generală și detaliată a riscurilor de corupție ale prevederilor proiectului și concluziile.

(6) Termenul de efectuare a expertizei anticorupție este de 10 zile lucrătoare din momentul transmiterii proiectului la Centrul Național Anticorupție. În cazul proiectelor voluminoase sau complexe, termenul de efectuare a expertizei anticorupție poate fi extins până la 30 de zile lucrătoare, cu informarea autorilor.

(7) Autorul, iar pentru actele legislative incluse în procedura legislativă – comisia permanentă sesizată în fond – supune proiectul expertizei anticorupție repetate dacă proiectul, în redacția propusă pentru adoptare, diferă conceptual față de redacția proiectului expertizat anterior. În acest caz, expertiza anticorupție repetată se efectuează în termen de cel mult 10 zile lucrătoare.

(8) Autorul poate solicita efectuarea expertizei anticorupție repetate în următoarele cazuri:

a) acceptarea de către autor a tuturor obiecțiilor și recomandărilor din raportul de expertiză anticorupție anterior;

b) în cadrul unui grup de lucru comun dintre reprezentanții autorului și ai Centrului Național Anticorupție pentru înlăturarea divergențelor pe marginea proiectului supus expertizei anticorupție, membrii grupului ajung la un numitor comun cu privire la redacția proiectului, astfel încât să fie remediați factorii de risc și riscurile de corupție identificate în raportul de expertiză anticorupție anterior. În cadrul grupului se dezbate opiniile ambelor părți cu fixarea argumentelor și a soluțiilor de compromis într-un proces-verbal;

c) proiectul supus expertizei anticorupție nu a fost adoptat timp de un an, iar autorul consideră că, între timp, contextul promovării acestuia s-a modificat;

d) proiectul a fost restituit autorului ca urmare a instituirii unei legislaturi noi după alegerile parlamentare generale, a unui nou Guvern sau a schimbării conducerii entității publice autor al proiectului.

(9) Expertiza anticorupție se face în baza Metodologiei de efectuare a expertizei anticorupție a proiectelor de acte legislative și normative aprobate de Colegiul Centrului Național Anticorupție, prin care se stabilesc obiectivele și etapele efectuării expertizei anticorupție, descrierea tipologiei factorilor de risc care determină apariția riscurilor de corupție și structura detaliată a raportului de expertiză anticorupție. Metodologia se publică pe pagina web a Centrului Național Anticorupție.

(10) Rapoartele de expertiză anticorupție se semnează de către expertul care le-a întocmit, se expediază autorului și se publică pe pagina web a Centrului Național Anticorupție.”

Ștefan CREANGA
Deputat în Parlament

03 mai 2017

RS nr. 60

AMENDAMENTE
la proiectul legii integrității
(nr.267 din 15.06.2016)

În conformitate cu prevederile art.59 din Regulamentul Parlamentului, aprobat prin Legea nr.797-XIII din 02 aprilie 1996, se înaintează următoarele amendamente la proiectul legii integrității:

1. La art. 3:

- de exclus noțiunea de *beneficiar efectiv*, deoarece noțiunea dată se regăsește în legea cu privire la prevenirea și combaterea spălării banilor și finanțării terorismului, nr. 190/2007.

- de exclus noțiunea de *entitate publică superioară*, deoarece se cuprinde în noțiunea de entitate publică. De asemenea, pe tot parcursul textului de operat modificările de rigoare.

2. La art. 13 alin. (2) lit. d) după cuvântul „transmiterea” de completat cu textul „către Autoritatea Națională de Integritate”, pentru a concretiza cărei autorități se transmit declarațiile de avere și interese personale.

3. La art. 17 alin. (2) lit. b) cuvântul „înregistrarea” de substituit cu textul „evidența, într-un registru special”, iar la lit. c) textul „evidența denunțurilor în registrul de evidență a cazurilor de influență necorespunzătoare” de substituit cu textul „posibilitatea denunțării”. Propunerea dată are un caracter de redacție și uniformitate.

4. La art. 49 de redenumit titlul articolului în următoarea redacție: „Investigarea actelor de corupție și a actelor conexe acestora”. Propunerea are un caracter redacțional.

Roman BOTAN
Președintele Comisiei